

Addiko Bank

Godišnji izvještaj 2021. godine

Glavni pokazatelji su zasnovani na pojedinačnim izvještajima o finansijskom poslovanju sastavljeni u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenljivom na banke u Republici Srpskoj („RS“), koja se zasniva na Zakonu o računovodstvu i reviziji RS, Zakonu o bankama RS i podzakonskim propisima Agencije za bankarstvo RS.

	000 BAM		
	2021	2020	(%)
Odabране ставке биланса успјеха			
Neto bankarski prihod	41.819	38.341	9,1%
Neto prihod od kamata	27.079	25.695	5,4%
Neto prihod od naknada i provizija	14.740	12.646	16,6%
Neto rezultat od finansijskih instrumenata	508	137	>100%
Ostali operativni rezultat	-475	-2.965	-84,0%
Rashodi iz redovnih poslovanja	-29.582	-27.443	-7,8%
Operativni rezultat prije umanjenja i rezervisanja	12.270	8.070	52,0%
Ostali rezultat	-529	-3.760	-85,9%
Troškovi kreditnih gubitaka za finansijsku imovinu	-596	-14.916	-96,0%
Porez na dobit	-1.642	2.601	>100%
Rezultat nakon poreza	9.503	-8.005	>100%
Pokazatelji uspješnosti	2021	2020	(pts)
Neto kamatni prihod/ukupna prosječna aktiva	3,0%	3,1%	-0,1
Povrat na prosječni materijalni kapital	6,5%	-5,4%	11,9
Omjer troškova i prihoda	70,7%	71,6%	0,8
Omjer troška rizika	0,1%	1,8%	-1,7
Omjer troška rizika (neto krediti)	0,2%	2,5%	-2,3
Zarada/gubitak po akciji (in BAM)	0,06	-0,05	11,0
Odabране ставке iz izvještaja o finansijskom položaju	2021	2020	(%)
Krediti i potraživanja od klijenata	559.182	557.056	0,4%
Od toga bruto iznos prihodujućih kredita	574.908	576.133	-0,2%
Depoziti i zajmovi od klijenata	729.119	574.760	26,9%
Kapital	158.020	148.867	6,1%
Ukupna aktiva	944.920	819.109	15,4%
Rizikom ponderisana aktiva	644.494	649.672	-0,80%
Pokazatelji bilansa stanja	2021	2020	(pts)
Omjer kredita i depozita	76,7%	96,9%	-20,2
Omjer nekvalitetnih izloženosti (NPE)	5,4%	6,1%	-0,7
Omjer nekvalitetnih izloženosti (NPE bilansni krediti)	5,2%	6,5%	-1,3
Stopa pokrivenosti nekvalitetnih izloženosti	89,1%	87,9%	1,2
Omjer pokrivenosti likvidnosti	288,6%	324,3%	-35,7
Stopa redovnog osnovnog kapitala	21,76%	21,40%	0,36
Stopa regulatornog kapitala	21,76%	22,50%	-0,74

Pismo predsjednika Uprave

Uvaženi klijenti, akcionari i zaposleni,

Proteklu, 2021. godinu Addiko banka Banja Luka započela je potpuno oprezno, fokusirano i optimistično, uvidjevši u 2020. godini postojeće i potencijalne globalne posljedice na privredu i stanovništvo koje je nametnula pandemija Covid-19 koja nažalost i dalje traje. Svjesni da su turbulencije u svim sferama privatnog i poslovног života neizvjesne i dalje, naša odlučnost i istrajnost da održimo stabilnost, te da u tako izazovnim uslovima klijentima prilagodimo i obezbijedimo brzu i kvalitetnu uslugu, dala je izuzetno dobre poslovne rezultate.

Kao dio finansijskog sektora Republike Srpske, u 2021. godini istrajno smo klijentima - stanovništvu i poslovnoj zajednici omogućili sigurnu uslugu i potpunu posvećenost, poštujući sve mjere i preporuke institucija u cilju očuvanja zdravlja zaposlenih i klijenata, a ujedno i stabilnosti privrede. Poslujući u uslovima koji su nas u 2020. godini naveli na oprez, ostali smo posvećeni potrebama klijenata i nastavili smo sa konstantnim unapređenjem brze, jasne i jednostavne bankarske usluge.

Ponosni smo na Addiko tim koji je u 2021. godini ostvario operativni rezultat iznosa 12,3 miliona KM, što je za 52% više u odnosu na 2020. godinu koju smo zaključili sa operativnim rezultatom 8 miliona KM. Neto kamatni prihod je porastao za 5,4%, dok je bruto prihod od naknada rastao čak za 15,5 % u odnosu na 2020. godinu. Neto efekat rezervisanja za kreditni rizik u 2021. godini iznosi -0,6 miliona KM (2020: -14,9 miliona KM), što je pokazatelj da Banka nije odstupila od konzervativnog pristupa rezervisanja za kreditni rizik.

Dobro planirana strategija kreditiranja u fokusnim segmentima stanovništva i malih i srednjih preduzeća, rezultirala je sa 84% učešća ova dva segmenta u ukupnim kamatonosnim kreditima na kraju 2021. godine. Bruto krediti stanovništvu pokazuju rast od 9,4% (odносно za 34 miliona KM), što ujedno znači da su građani prepoznali posvećenu uslugu Addiko banke Banja Luka.

Depoziti klijenata porasli su za 154 miliona KM, (26,9 %), što je takođe odraz povjerenja poslovne zajednice i građana u strategiju Addiko banke Banja Luka. Aktiva banke porasla je za 15,4% u odnosu na 2020. godinu, tačnije za 126 miliona KM.

Uz predan rad zaposlenih i postignute efekte prilikom odlično isplanirane strategije, u cilju postizanja još boljeg efekta, odlučili smo da u 2021. godini dodatno ojačamo kadrovsku strukturu, te su troškovi zaposlenih u 2021. godini porasli za 13%, što je uticalo na ukupne operativne rashode za 7,8% u odnosu na 2020. godinu.

Adekvatnost kapitala Addiko banke Banja Luka iznosi 21,8%, što je značajno iznad propisanog zakonskog minimuma i ukazuje na izuzetno stabilnu poziciju Banke. Bilansnu strukturu i likvidnost takođe smo održali na izuzetno stabilnom nivou.

U budućnosti nastavljamo da pratimo potrebe naših klijenta, jer to je osnova našeg strateškog djelovanja. Rezultat koji smo ostvarili motivacija je da nastavimo da unapređujemo i digitalizujemo proizvode i uslugu Addiko banke Banja Luka, jer potreba za brzinom isporuke usluge klijentima i poslovnoj zajednici je sve veća, ali ključan faktor u toj brzini su kvalitet, sigurnost i jednostavnost, na osnovu čega proizilazi i povjerenje klijenata. Nezaobilazan dio našeg djelovanja takođe nastavlja da bude i društvena odgovornost, tačnije pomoći i ulaganje u društvene vrijednosti i zajednicu u kojoj poslujemo može uvijek da računa na našu podršku.

Zahvaljujem se zaposlenima na posvećenosti i timskom duhu, klijentima i akcionarima na povjerenju. Uvjerjen sam da 2022. godina donosi zdravље za sve građane, sigurnost i stabilnost za poslovnu zajednicu, a u svakom slučaju, naša motivisanost i djelovanje na doprinosu finansijskoj stabilnosti i zadovoljstvu krajnjih korisnika naših usluga ostaje potpuno jasna i neupitna.

S poštovanjem,

Srđan Kondić, predsjednik Uprave Addiko Bank a.d. Banja Luka

Uprava Addiko Bank a.d. Banja Luka

Sa lijeva na desno: Srđan Kondić - predsjednik Uprave, Mile Todorović - član Uprave, Slađan Stanić - član Uprave.

Godišnji izvještaj 2021. godine

Izvještaj Uprave	2
1. Osnovne informacije o Addiko banci Banja Luka	2
2. Opšte privredno okruženje	2
3. Program transformacije	3
4. Korporativno upravljanje	4
5. Poslovnice	4
6. Finansijski razvoj Banke	5
7. Sistem interne kontrole za računovodstvene procedure	9
8. Istraživanje i razvoj	9
9. Srednjoročni ciljevi i izgledi za 2021. godinu	9
Finansijski izvještaji	12
I. Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	14
II. Izvještaj o finansijskom položaju	16
III. Izvještaj o promjenama u kapitalu	17
IV. Izvještaj o novčanim tokovima	18
V. Sažete napomene	19
Društvo	19
Računovodstvene politike	19
Napomene uz izvještaj o dobitku ili gubitku	46
Napomene uz izvještaj o finansijskom položaju	53
Izvještavanje po segmentima	71
Izvještaj o upravljanju rizikom	74
Dodatne informacije koje zahtjevaju objelodanjivanje	98
Odgovornost za finansijske izvještaje	114
Izvještaj nezavisnog revizora	115
Skraćenice	121
Oznaka	125

Izjava o ograničenju odgovornosti:

Neke tvrdnje u ovom izvještaju odnose se na očekivanja u budućnosti i druge izjave orijentisane na budućnost, a zasnuju se na trenutnom stavu i prepostavkama Uprave i uključuju poznate i nepoznate rizike i nesigurnosti, zbog kojih bi moglo doći do materijalnog odstupanja stvarnih rezultata, učinka ili dogadaja od onih prikazanih ili naznačenih u ovim izjavama.

Stvarni rezultati mogu se materijalno razlikovati od predviđenih rezultata, a informacije o prošlim rezultatima ne dozvoljavaju pouzdano izvođenje zaključaka o budućim rezultatima. Izjave orijentisane na budućnost, koje su zasnovane na trenutnom stavu i prepostavkama Uprave, mogu uključivati rizike i neizvjesnosti koji mogu prouzrokovati materijalno odstupanje od ovdje sadržane izjave.

Engleska verzija izvještaja je prevod. Samo je srpska izvorna jezička verzija.

Addiko Bank a.d. Banja Luka niti bilo koja od njenih podružnica ili njenih predstavnika neće biti odgovorna po bilo kojem osnovu za bilo koju vrstu štete, gubitka, cijene ili troškova bilo koje vrste koji nastaju direktno ili indirektno ili u vezi sa bilo kakvim korištenjem ovog izvještaja ili njegovih sadržaja ili inače proizilazi u vezi sa ovim dokumentom.

Ovaj izvještaj ne predstavlja preporuku ili poziv ili ponudu da se investira ili bilo koju investiciju ili drugi savjet ili bilo koje nagovaranje da se učestvuje u bilo kakvom poslu niti će se iko oslanjati na ove materijale u vezi sa bilo kojom ugovornom ili drugom obavezom, investicijom, itd.

Ako nije drugačije naznačeno, svi podaci su prikazani na nivou Addiko Bank a.d. Banja Luka (dalje u tekstu: Addiko banka ili Banka).

Tabele u ovom izvještaju mogu sadržavati zaokružene razlike.

Izvještaj Uprave

1. Osnovne informacije o Addiko banci Banja Luka

Addiko Bank a.d. Banja Luka član je Addiko Grupe, bankarske grupacije specijalizovane za poslovanje sa stanovništvom i malim i srednjim preduzećima (SME) na prostoru Centralne i Jugoistočne Evrope (CSEE). Addiko Grupa sastoji se od Addiko Bank AG, potpuno licencirane austrijske matične banke registrovane u Beču u Austriji, regulisane od strane austrijske uprave za finansijska tržišta i Evropske centralne banke, kao i šest podružnih banaka, registrovanih i licenciranih za pružanje usluga u pet zemalja Centralne i Jugoistočne Evrope: Hrvatskoj, Sloveniji, Bosni i Hercegovini (gdje djeluju dvije banke: Addiko Bank a.d. Banja Luka i Addiko Bank d.d. Sarajevo), Srbiji i Crnoj Gori. Addiko banka je sa 31. decembrom 2021. godine opslužila oko 147 hiljada klijenata, koristeći dobro rasprostranjenu mrežu od 28 poslovnica i digitalne bankarske kanale.

Na osnovu svoje strategije, Addiko Bank Banja Luka se ponovo pozicionirala kao bankarska grupacija specijalista u poslovanju sa stanovništvom i malim i srednjim preduzećima sa fokusom na rast kreditnih aktivnosti, kao i na uslugama platnog prometa (iz "područja u fokusu"), nudeći potrošačke kredite za stanovništvo i kredite za obrtna sredstva za mala i srednja preduzeća, a koji se uglavnom finansiraju iz depozita stanovništva. Hipotekarno finansiranje od strane Addiko banke, finansiranje javnih institucija i velikih korporativnih klijenata ("područja koja nisu u fokusu poslovanja") postepeno se smanjuju, obezbjeđujući likvidnost i kapital za postepeni rast u segmentu poslovanja sa stanovništvom i malim i srednjim preduzećima.

Addiko banka Banja Luka pruža moderno korisničko iskustvo u skladu sa svojom strategijom jasnog, jednostavnog i direktnog bankarstva koje podrazumijeva "fokus na bitno, efikasnost i jednostavnu komunikaciju". Bankarski proizvodi i usluge su standardizovani, posebno u segmentu poslovanja sa stanovništvom i segmentu poslovanja sa malim i srednjim preduzećima, sa ciljem poboljšanja efikasnosti, smanjenja rizika i održavanja kvaliteta aktive.

2. Opšte privredno okruženje

Pandemija Covid-19 i dalje pogađa svjetsku privredu, pa tako i BiH i region, sa periodičnim talasima koji se javljaju svakih nekoliko mjeseci. Uprkos velikom broju zaraženih i

dosta niskom stopom vakcinacije, čini se da navedeno nema značajnijeg uticaja na ekonomiju. Život i poslovanje su se prilagodili novonastaloj situaciji i nastavljaju se kao i u vrijeme prije same pandemije, dok vlade zemalja u BiH i regionu uvode samo blaga ograničenja i izbjegavaju potpuna zatvaranja i blokade.

Kao rezultat toga, BiH i zemlje u regionu su imale bolje ekonomski rezultate, nego što se ranije očekivalo. Posebno je potrošnja domaćinstava bila dominantna, što je i posljedica povećane štednje i odgodjene potrošnje, dok su investicije imale sličan trend. Pored oporavka turizma u okolnim zemljama i samoj BiH, prilivi stranih direktnih investicija bili su veoma dobri, što bi moglo biti posljedica trendova obezbeđivanja dobavljača na bližim proizvodnim lokacijama.

Djelimično zbog snažnog oporavka ekonomije, ali prvenstveno zbog viših cijena hrane i energenata, inflacija je dobila zamah svuda, pa i u regionu. Poslednji podaci pokazuju da je rast cijena sa krajem godine u mnogim zemljama prešao 5%, pa se generalno na međunarodnom tržištu Vlade i Centralne banke ne uSTRUČAVaju preduzeti mjere, kako bi se ublažio nagli skok inflacije.

Procjena rasta ekonomije Bosne i Hercegovine u 2021. godini iznosi 4,8%, čime se premašio nivo prije pandemije iz 2019. godine. Industrijska proizvodnja, lična potrošnja, izvoz i priliv stranih direktnih investicija značajno su porasli, dok su ograničenja povezana sa Covidom bila prilično blaga. Inflacija je snažno porasla krajam 2021. zbog naglog rasta cijena hrane i energije. Političke tenzije su u porastu od druge polovine 2021. godine, koje prijete ugrožavanju stabilnosti zemlje, ekonomskog napretka i podrške EU, dok navedeno dodatno usporavaju i visok stepen korupcije i stope nezaposlenosti. Bosna i Hercegovina se dosta oslanja na prilive iz inostranstva, prvenstveno dijaspore, dok i dalje prima pakete makroekonomske finansijske pomoći EU i MMF-a, čija se podrška očekuje i u doglednoj budućnosti.

Hrvatska ekonomija rasla je brže od većine zemalja EU-CEE u 2021. godini i brže nego što se očekivalo, a realni BDP se oporavio za procijenjenih 8,7%. Turizam je bio glavni pokretač dobrih rezultata, sa ukupnim brojem noćenja (domaćih i stranih) koji su porasli za 55% u odnosu na 2020. godinu. Inflacija je u decembru 2021. godine dostigla 5,5%, čime je prosjek za cijelu godinu porastao na 2,6%.

Privredni rast Slovenije premašio je očekivanja u 2021. godini, zabilježivši skok BDP-a od 6,6%, prvenstveno zbog rasta privatne potrošnje od 8,8%. Dok su BDP i izvoz premašili nivo prije krize nekoliko mjeseci prije kraja 2021. godine, dva važna ekonomski sektora - turizam i automobilska industrija - još uvijek posluju ispod nivoa proizvodnje prije krize: prvi zbog pandemije, a drugi zbog problema na strani snadbijevanja. Inflacija je u prosjeku iznosila 1,9% u 2021. godini, ali je dostigla 4,9% u decembru 2021. Rastuće cijene energije zabrinjavaju energetski intenzivne sektore, koji igraju istaknutu ulogu u ekonomiji u regionu i Evropi.

Privreda Srbije nastavila je sa dobrim rezultatima u 2021. godini - prema trenutnim procjenama, BDP je porastao za 7,5 odsto, što je među najvišim ciframa u Evropi. Podržavajuća fiskalna politika bila je jedan od glavnih pokretača - kapitalni rashodi vlade porasli su za preko 50% u 2021. godini. Direktne strane investicije su takođe bile jake, dostižući 7,4% BDP-a. Snažan rast ekonomije, zajedno sa visokim globalnim cijenama energije i hrane, dovela je do toga da je inflacija u decembru dostigla 7,9% i pogurala prosjek za cijelu godinu na 4%. Centralna banka još nije podigla referentnu kamatnu stopu, ali je vlada odlučila da zamrzne cijene određenih osnovnih proizvoda, što bi trebalo spriječiti dalju eskalaciju inflacije.

Crna Gora je sa 11,4% zabilježila jednu od najvećih stopa rasta BDP-a u Evropi u 2021. godini nakon naglog pada u 2020. godini, kako je turistički sektor procvjetoao, povećavajući i potrošnju. Solidna ekonomija je takođe pomogla stabilizaciji fiskalnog sektora, pri čemu su se i deficit i javni dug značajno smanjili. Sa negativne strane, inflacija je u decembru 2021. godine dostigla 4,6% na godišnjem nivou, čime je prosjek za cijelu godinu iznosio 2,4%. Solidni ekonomski rezultati su, međutim, zasjenjeni političkom nestabilnošću, koja se pojačala u januaru 2022. godini.

3. Program transformacije

U avgustu 2021, Uprava Addiko banke Banja Luka pokrenula je Program transformacije, sa ciljem da percepcija Addiko banke kao vodeće specijalizovane banke u regionu, a pored toga i kao univerzalne banke sa najboljom digitalnom uslugom i potpunim online bankarstvom, popraćenim najboljom uslugom za klijente.

Planirano je da Program transformacije traje do kraja 2022. godine i zasniva se na tri principa:

Prvo, na jačanju rasta u fokusnim područjima putem novih inicijativa za potrošače i mala i srednja preduzeća, širenju digitalne i hibridne ponude i ubrzavanju transformacije kreditnog portfolija prema definisanim fokusnim segmentima.

Dруго, usklađivanje organizacione strukture i baze troškova Grupe sa njenom specijalizovanom strategijom smanjenja troškova i složenosti, sa jedne strane i pojednostavljenjem operativnog modela, sa druge strane, uz korištenje digitalnih platformi.

Treće, na proaktivno rješavanje posebnih tema, što uključuje ambiciozno smanjenje stope neprihodućeg portfolija, kao i istraživanje strukturalnih mogućnosti.

Dok će novim poslovnim inicijativama biti potrebno više vremena da se realizuju, a ubrzano smanjenje nefokusiranja će imati negativan kratkoročni uticaj na rast neto bankarskog prihoda, Program transformacije je već dao prve rezultate tokom 2021. godine:

Transformacija kreditnog portfolija je ubrzana:

- Preusmjeren je fokus na manje plasmane u SME segmentu;
- Smanjena je koncentracija u segmentu srednjih preduzeća sa niskim prinosom i višim iznosima u okviru SME segmenta (-6,2%);
- Rast kredita u fokusnim segmentima od 14,4% isključujući srednji segment malih i srednjih preduzeća - ukupni rast fokusa od 10,9% u 2021;
- Smanjenje kreditnog portfolija koji nije u fokusu od 35,3% u skladu sa strategijom ubrzane otplate datih segmenta;

U poređenju sa prethodnom godinom, volumen neprihodućeg portfolija je smanjen za 5.528 hiljada BAM (yoY -11,6%) prevashodno zbog računovodstvenih otpisa. Stopa neprihodućeg portfolija je takođe niža u 2021. godini (-2,2 p.p.), ne samo zbog nižeg volumena neprihodućeg portfolija, već i zbog rasta kreditne aktivnosti, te promjene metodologije izračuna racija prema kojem je u 2021. godini uključena i izloženost prema Centralnoj banci. Ukoliko normalizujemo stopu neprihodućeg portfolija u 2021. godini (isključujući izloženost prema Centralnoj banci), ostvarenje racija je 6,5%, odnosno za -86bp je niža u odnosu na 2020. godinu.

3.1. Repozicioniranje Addiko brenda

Addiko Grupa je trenutno usred procesa repozicioniranja brenda. Budući brend karakter kompanije najbolje će da odražava poslovnu strategiju da Addiko postane vodeća specijalizovana banka za potrošače i mala i srednja preduzeća u našem regionu. Nadalje, dogovoren je novi koncept oglašavanja koji je planiran za implementaciju tokom drugog kvartala 2022. godine.

Kao eksperti za kreditiranje potrošača i malih i srednjih preduzeća, Addiko se zalaže za brzinu i fleksibilnost i obećava da će biti u svim situacijama, kad god i gdje god klijentima zatreba ta dodatna podrška.

Proces repozicioniranja obuhvata:

- Narativ brenda;
- Implikacije korisničkog putovanja (implikacije repozicioniranja na različite dodirne tačke kupaca, duž ukupnog prodajnog toka prema unaprijed definisanom u marketinškim područjima);
- Segmentacija i hijerarhija poruka (razvoj segmentacije ciljne grupe i odgovarajuće kaskadiranje poruka za eksternu komunikacijsku strukturu);
- Mjerenje brenda (Postavljanje sistema mjerenja brenda i definiranje KPI-ja).

4. Korporativno upravljanje

Predsjednik Uprave Banke je g. Srđan Kondić, koji je na tu poziciju imenovan od strane Nadzornog odbora dana 01.10.2020. godine. G. Kondić je nadležan za CEO područje, a počevši od dana 28.09.2021. godine Nadzorni odbor ga je imenovao za područje Corporate Market (CCMO). G. Kondić je iskusni bankar koji se izdvaja odličnim poznavanjem poslovnog okruženja, koje je stekao dugogodišnjem radom u bankarstvu, ali i

finansijskim institucijama, te zavidnom sposobnošću donošenja optimalnih odluka u kriznim situacijama.

G. Slađan Stanić je član Uprave nadležan za upravljanje rizicima i finansijama (CFO i CRO). Isto je imenovan na navedenu poziciju od strane Nadzornog odbora Banke dana 18.12.2020. godine. G. Stanić je vrsni bankar sa jedinstvenim iskustvom u upravljanju rizicima u bankarskom sektoru Bosne i Hercegovine, ali i šire, te značajnim iskustvom u upravljanju finansijama.

Od 01.09.2021. godine g. Mile Todorović, kao član Uprave Banke, upravlja segmentom poslovanja koje se odnosi na retail prodaju (CRMO), te upravljanje informacionim tehnologijama (IT) u Banci. Prije imenovanja u Upravu Banke, g. Todorović je rukovodio odjelom Banke nadležnim za poslovanje sa fizičkim licima (Retail).

Do 31.08.2021. godine, kada je razriješen odlukom Nadzornog odbora Banke, član Uprave nadležan za poslovanje sa Corporate klijentima, te upravljanje informacionim tehnologijama (IT) bio je g. Boštjan Pečenko.

5. Poslovnice

Na kraju 2021. godine, mrežu Addiko Bank a.d. Banja Luka je činilo 28 poslovnica, rasprostanjениh širom Republike Srpske. Fizička distribucija je optimalne veličine za sprovоđenje strategije Addiko banke u segmentu poslovanja sa stanovništvom i malim i srednjim preduzećima, budući da je Addiko izgradio jak, jasan i prepoznatljiv korporativni identitet, prihvачen od strane klijenata, što omogućava veće korištenje digitalnih kanala prodaje proizvoda i usluga.

6. Finansijski razvoj Banke

6.1. Detaljna analiza objavljenog rezultata

	01.01. - 31.12.2021.	01.01. - 31.12.2020.	(aps)	000 BAM (%)
Neto bankarski prihod	41.819	38.341	3.478	9,1%
Neto prihod od kamata	27.079	25.695	1.384	5,4%
Neto prihod od naknada i provizija	14.740	12.646	2.094	16,6%
Neto rezultat od finansijskih instrumenata	508	137	371	>100%
Ostali operativni rezultat	-475	-2.965	2.490	-84,0%
Prihod iz redovnog poslovanja	41.852	35.513	6.339	17,8%
Rashod iz redovnog poslovanja	-29.582	-27.443	-2.139	7,8%
Operativni rezultat prije umanjenja i rezervisanja	12.270	8.070	4.200	52,0%
Ostali rezultat	-529	-3.760	3.231	-85,9%
Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine	-596	-14.916	14.320	-96,0%
Rezultat prije poreza	11.145	-10.606	21.751	>100%
Porez na dobit	-1.642	2.601	-4.243	>100%
Rezultat nakon poreza	9.503	-8.005	17.508	>100%

Neto bankarski prihod poboljšao se za 3.478 hiljada BAM na 41.819 hiljada BAM (2020 godina: 38.341 hiljada BAM), uglavnom zahvaljujući većim neto prihodima od kamata i snažnom rastu neto prihoda od naknada i provizija u fokus segmentima (potrošači i mala i srednja preduzeća), koji je djelimično neutralisan ubrzanim smanjenjem poslovanja sa segmentima koji nisu u fokusu, što je praćeno i smanjenjem neto kamatnog prihoda u datim segmentima (hipotekarni krediti, velika i javna preduzeća).

Neto prihodi od kamata povećali su se u 2021. godini sa 25.695 hiljada BAM na kraju 2020. godine za 1.384 hiljada BAM, ili 5,4%, na 27.079 hiljada BAM na kraju 2021. godine. Na dati razvoj pozitivno je uticalo poslovanje u segmentu potrošača, sa rastom neto prihoda od kamata za 2.230 hiljada BAM i u segmentu malih i srednjih preduzeća sa rastom od 360 hiljada BAM. Poslovanje u segmentu potrošača je uglavnom potaknuto većim volumenom kredita od 46.223 hiljada BAM, što je djelimično kompenzovano nešto nižom kamatnom stopom koja je pala za -8 bp. Sa druge strane, povećanje na segmentu malih i srednjih preduzećima je uglavnom potaknuto rastom kamatnih stopama +18 bp, uz stabilan razvoj volumena (rast od 1.480 hiljada BAM), što se uglavnom odnosilo na sve veći fokus poslovanja sa mikro i malim preduzećima u okviru segmenta malih i srednjih preduzeća. Pozitivan razvoj na fokus segmentima je djelimično umanjen ubrzanim smanjenjem poslovanja sa segmentima koji nisu u fokusu, u okviru kojih se neto prihod od kamata smanjio za -1.454 hiljada BAM kao rezultat planskog smanjenja volumena za -48.928 hiljada

BAM. Kovid 19 je uticao i na činjenicu da sva likvidnost generisana datim smanjenjem portofolia koji nije u fokusu, nije upotpunosti reinvestirana u nove kreditne plasmane u fokus segmentima. Višak likvidnosti je uzrokovao i veći iznos sredstava kod Centralne banke sa negativnom kamatnom stopom, što je dodatno umanjilo rast kamatnog prihoda tržišnih segmenata. Na strani depozita, na neto prihod od kamata pozitivno je uticalo smanjenje kamatne stope (-18 bp), uzrokovano kako dalnjim pomakom sa očekivanih depozita sa višim prinosom na depozite po viđenju sa nižim prinosom (ucešće depozita po viđenju je povećano sa 55% na 63%), tako i nastavkom smanjena cijena depozita.

Neto prihod od naknada i provizija povećao se sa 12.646 hiljada BAM u 2020. godini, za 2.094 hiljada BAM, ili 16,6%, na 14.740 hiljada BAM u 2021. godini. To je prvenstveno rezultat povećanja prihoda od naknada i provizija sa 16.068 hiljada BAM na kraju 2020. godine, za 2.499 hiljada BAM, na 18.567 hiljada BAM na kraju 2021. godine, uglavnom na pozicijama kartica, bankosiguranja i FX&DCC, u segmentu potrošača, uz veće naknade od transakcionog bankarstva i dokumentarnog poslovanja za pravna lica. Povećanje neto prihoda od naknada i provizija odraz je i postepene normalizacije privredne aktivnosti u drugom kvartalu, dok je prethodna godina bila pod negativnim uticajem Kovid 19 pandemije.

Neto rezultat od finansijskih instrumenata iznosi 508 hiljada BAM na kraju 2021. godine (2020: 137 hiljada BAM) i uglavnom odražava realizovani prihod od prodaje obveznica.

Ostali operativni rezultat, kao zbir ostalih operativnih prihoda i operativnih troškova je porastao sa -2.965 hiljada BAM na kraju 2020. godine, za 2.490 hiljada BAM, na -475 hiljada BAM na kraju 2021. godine, što je uglavnom posljedica prodaje materijalne imovine stečene u postupku prinudne naplate potraživanja (1.322 hiljade BAM), kao i smanjenja ostalih rashoda (troškovi sudske sporove iz ranijih godina) u iznosu od 1.389 hiljada BAM.

Značajnije stavke u okviru ove pozicije su:

- dobit od prodaje nefinansijske imovine 1.885 hiljada BAM (2020: 518 hiljada BAM);
- prihod od investicionih nekretnina 321 hiljada BAM (isti iznos je i u 2020. godini);
- troškovi osiguranja depozita -1.482 hiljade BAM (2020: -1.414 hiljada BAM);
- Bankarski nameti i druge takse -355 hiljada BAM (2020: BAM -394 hiljade);
- Naknade supervizoru -678 hiljada BAM (2020: -630 hiljada);
- Troškovi sudske sporove iz prethodne godine 11 hiljada BAM (2020: 1.395 hiljada BAM).

Operativni troškovi su porasli sa -27.443 hiljada BAM na kraju 2020. godina na -29.582 hiljade BAM na kraju 2021. godine:

Personalni troškovi su povećani u 2021. godini za -1.546 hiljada BAM zbog:

- Povećanja broja zaposlenih;
- Troškovi otpremnina uzrokovani organizacionim promjenama i fluktuacijom radnika;
- Uvođenja dodatnih kategorija varijabilnih isplata u 2021. godini.

Pored personalnih, povećanje je zabilježeno i na poziciji "Ostali administrativni troškovi" koji iznose -12.797 hiljada BAM (2020: -11.924 hiljada BAM). Dato povećanje je rezultat povećanja troškova marketinga (-252 hiljada BAM) i povećanje troškova na poziciji "business cards" (-533 hiljada BAM), zbog prelaska na novi kartični procesor.

Ostali rezultat povećan je sa -3.760 hiljada BAM na kraju 2020. godine, za 3.231 hiljada BAM, na -529 hiljada BAM na kraju 2021. godine, prije svega zbog smanjenje troškova rezervisanja za sudske sporove (1.044 hiljade BAM) i rasta prihoda od prodaje imovine stečene u postupku prinudne naplate potraživanja (1.304 hiljade BAM).

Troškovi kreditnih gubitaka na finansijskoj imovini su se normalizovali u 2021. godini i iznose -596 hiljada BAM. U poređenju sa prethodnom godinom, kada je Banka, u cilju prevencije potencijalnih negativnih efekata uslijed pandemije COVID-19, a koji su se reflektovali kroz negativne projekcije makroekonomskih pokazatelja, te posljedično anticipiranu detorizaciju kreditnog portfolija, zbog čega je Banka proknjižila značajan trošak očekivanih kreditnih gubitaka, u 2021. godini pomenuti trošak je značajno niži, generisan prevashodno prihodom od oslobođanja rezervisanja na prihodujućem portfoliju uslijed update-a makroekonomске komponente, a kao rezultat boljih performansi klijenata i generalno boljeg razvoja portfolija pravnih lica nego što je inicijalno očekivano.

Porez na dobit uključuje:

- tekući porez - 988 hiljada BAM(2020:0 kao posljedica ostvarenog poreskog gubitka);
- odloženi porez u iznosu od - 654 hiljada KM (2020: 2.601 hiljade BAM).

Glavni uzrok za porast odloženih poreza je smanjenje salda rezervisanja za očekivane poreske gubitke za klijente klasifikovane u nivo kreditnog rizika 1 (-236 hiljada BAM), prodaja imovine stečene u postupku prinudne naplate potraživanja (-157 hiljada BAM) i smanjenje odloženih poreskih sredstava po osnovu materijalne i nematerijalne imovine (-300 hiljada BAM).

6.2. Detaljna analiza izvještaja o finansijskom položaju

	000 BAM			
	31.12.2021.	31.12.2020.	(aps)	(%)
Novac i novčana sredstva	250.090	157.596	92.494	58,7%
Finansijska imovina koja se drži za trgovanje	31	0	31	>100%
Krediti i potraživanja	567.678	560.323	7.355	1,3%
Krediti i potraživanja od kreditnih institucija	8.496	3.267	5.229	>100%
Krediti i potraživanja od klijenata	559.182	557.056	2.126	0,4%
Investicije u hartije od vrijednosti	88.353	58.674	29.679	50,6%
Materijalna imovina	26.430	27.869	-1.439	-5,2%
Nematerijalna imovina	5.740	6.769	-1.029	-15,2%
Poreska imovina	1.971	3.533	-1.562	-44,2%
Kratkoročna poreska imovina	439	1.424	-985	-69,2%
Odložena poreska imovina	1.532	2109	-577	-27,4%
Ostala imovina	4.228	3.946	282	7,1%
Imovina namijenjena prodaji	399	399	0	0,0%
Ukupna imovina	944.920	819.109	125.811	15,4%

Izvještaj o finansijskom položaju Addiko banke pokazuje solidnu kamatonosnu strukturu imovine: oko 60% imovine predstavljaju krediti klijenata, od kojih većina pripada fokusnom području. Pored toga, značajan dio imovine predstavljaju novac i novčana sredstva i obveznice. Na osnovu izvještaja o finansijskom položaju vidljivo je da Addiko strategija nastavlja da mijenja strukturu poslovanja sa velikih preduzeća, hipotekarnih kredita i javnog sektora sa nižim prinosima, prema viskokrinosnom kreditiranju u fokusnim segmentima potrošača i malih i srednjih preduzeća (SME). To pokazuje i rast učešća ova dva segmenta od 84% bruto kamatonosnih kredita na kraju 2021. godine (2020: 76%).

Ukupna imovina Banke u iznosu od 944.920 hiljada BAM na dan 31. decembra 2021. godine povećana je za 125.811 hiljada BAM ili 15,4% u odnosu na iznos 31. decembra 2020. godine (2020: 819.109 hiljada BAM). Dato povećanje, pored stabilnog razvoja kredita, prvenstveno je uzrokovan rastom na poziciji "Novac i novčana sredstva" kao direktna posledica otplata u segmentima koji nisu u fokusu i rasta depozita klijenata. Dodatno povećanje je zabilježeno i na poziciji hartija od vrijednosti kao rezultat ulaganja u viskokvalitetne državne obveznice sa rokom do 5 godina.

Novac i novčana sredstva iznose 250.090 hiljada BAM na dan 31. decembra 2021. godine i porasla su za 92.494 hiljada BAM, ili za 58,7% u odnosu na prethodnu godinu (2020: 157.596 hiljada BAM). Ovo odražava snažnu likvidnosnu poziciju Banke.

Krediti i potraživanja od kreditnih institucija (neto) povećani su za 5.229 hiljada BAM na 8.496 hiljada BAM (2020: 3.267 hiljada BAM).

Krediti i potraživanja od klijenata (neto) povećani su za 2.126 hiljada BAM na 559.182 hiljada BAM (2020: 557.056 hiljada BAM). Porast neto kredita je zabilježena u fokusnim segmentima poslovanja sa stanovništvom i malim i srednjim preduzećima, dok je smanjenje bilo uglavnom u segmentima koji nisu u fokusu, što direktno oslikava stratešku orijentaciju Banke.

Investicione hartije od vrijednosti su povećane sa 58.674 hiljada BAM sa kraja 2020. godine na 88.353 hiljade BAM, koliko iznose na kraju 2021. godine. Ulaganja su uglavnom u državne obveznice, sa visokim rejtingom i sa rokom dospijeća do 5 godina.

Poreska imovina je smanjenja uslijed smanjenja preplaćenog poreza na dobit u iznosu od 985 hiljada KM kao direktna posljedica povećanja ostvarenog rezultata. Promjena na odloženim poreskim sredstvima je detaljno objašnjena u okviru tačke 6.1.

Ostala imovina povećana je na 4.228 hiljada (2020: 3.946 hiljada). Najveći iznos ove pozicije se odnosi na unaprijed plaćeni trošak u iznosu od 976 hiljada BAM (2020: 1.285 hiljada BAM) i na potraživanja u vezi sa kartičnim poslovanjem.

000 BAM

	31.12.2021.	31.12.2020.	(aps)	(%)
Finansijske obaveze za trgovanje	13	0	13	>100%
Finansijske obaveze vrednovane po amortizovanom trošku	780.629	663.201	117.428	17,7%
Depoziti kreditnih institucija	313	29.077	-28.764	-98,9%
Depoziti klijenata	729.119	574.760	154.359	26,9%
Obaveze po kreditima	35.370	47.174	-11.804	-25,0%
Izdake akcije, subordinirani dug i suplementarni kapital	0	0	0	0,0%
Ostale finansijske obaveze	15.827	12.190	3.637	29,8%
Rezervisanja	3.917	4.553	-636	-14,0%
Poreske obaveze	0	0	0	0,0%
Ostale obaveze	2.341	2.488	-147	-5,9%
Kapital	158.020	148.867	9.153	6,1%
Ukupno kapital i obaveze	944.920	819.109	125.811	15,4%

Na strani pasive, **finansijske obaveze vrednovane po amortizovanom trošku** su povećane na 780.629 hiljada BAM u odnosu na 663.201 hiljada BAM na kraju 2020. godine:

- **Depoziti kreditnih institucija** smanjeni su u 2021. godini za 98,9% sa 29.077 hiljada BAM na kraju 2020. godine na 313 hiljada BAM na kraju 2021. godine, odražavajući trenutno nastojanje Banke da posluje na principu samofinansiranja, odnosno finansiranja iz vlasitih izvora, što podrazumjeva vraćanje sredstava pozajmljenih od Grupe, kroz podsticanje prikupljanja depozita od klijenata i kreditnih linija od nadnacionalnih institucija (EBRD, EFSE).
- **Depoziti klijenata** povećani su na 729.119 hiljada BAM (2020: 574.760 hiljada BAM). Dati likvidnosni profil jedna je od prednosti, kako same Banke tako i cijele Grupe, što uzrokuje nisku zavisnost Banke od tržišnih uslova finansiranja.

Ostale finansijske obaveze povećane su sa 12.190 hiljada BAM na kraju 2020. godine na 15.827 hiljada BAM na kraju

2021. godine uglavnom zbog povećanje obaveze za primljene avanse.

Rezervisanja su smanjena u 2021. godini, uglavnom zbog promjene u rezervisanjima po sudskim sporovima. Navedeno je posljedica smanjenja broja pasivnih sudskih sporova u 2021. godini, te sudske prakse koja potvrđuje zakonitost ugovaranja valutne klauzule i naknade za obradu kredita, kao i strategije Banke u odnosu na upravljanje pasivnim sudskim sporovima (zaključivanje vansudskih nagodbi).

Ostale obaveze neznatno su smanjene u iznosu od 147 hiljada BAM u odnosu na kraj 2020. godine.

Kapital je povećan kao posljedica rezultata tekuće godine. Kapitalna pozicija Banke ostaje snažna. Adekvatnost ukupnog kapitala je 21,8%, što je znatno iznad propisanog minimuma (14,5%).

7. Sistem interne kontrole za računovodstvene procedure

Addiko banka ima sistem interne kontrole (SIK) za računovodstvene procedure, u kojem su odgovarajuće strukture i procesi definisani i sprovedeni u cijeloj organizaciji.

Cilj sistema interne kontrole Addiko banke je da se obezbijedi djelotvorno i efikasno poslovanje, odgovarajuća identifikacija, mjerjenje i ublažavanje rizika, razumno vođenje poslovanja, pouzdanost prijavljenih finansijskih i nefinansijskih informacija, interno i eksterno, te usklađenost sa zakonima, propisima, regulatornim zahtjevima i internim propisima i odlukama.

Sistem interne kontrole sastoji se od niza pravila, procedura i organizacionih struktura kojima je cilj da:

- obezbijede sprovođenje korporativne strategije;
- postignu djelotvorne i efikasne korporativne procese;
- očuvaju vrijednost korporativne aktive;
- obezbijede pouzdanost i integritet računovodstvenih i upravljačkih podataka;
- obezbijede da je poslovanje u skladu sa svim važećim pravilima i propisima.

Posebni ciljevi u odnosu na računovodstvene procedure Addiko banke su da Sistem interne kontrole obezbijedi da se sve poslovne transakcije odmah evidentiraju, ispravno i na jedinstven način. Sprovođenje sistema interne kontrole u odnosu na proces finansijskog izvještavanja takođe je utvrđeno internim pravilima i propisima.

Sistem interne kontrole Banke izgrađen je na procesno orijentisanom pristupu. Addiko banka upravlja kontrolnim aktivnostima kroz procesnu dokumentaciju koja uključuje praćenje i dokumentovanje svakog procesa, uključujući informacije o toku procesa prema internim smjernicama za upravljanje procesima.

Redovno se prati ukupna efikasnost internih kontrola. Praćenje ključnih rizika dio je dnevnih aktivnosti Addiko banke, kao i periodične procjene od strane poslovnih linija, funkcija interne kontrole, upravljanja rizikom, usklađenosti poslovanja i interne revizije.

Uspostavljeno je redovno praćenje sistema interne kontrole te pravovremeno izvještavanje o nedostatku interne kontrole i eskalaciji problema ka zainteresovanim stranama (npr. odborima). Nedostaci interne kontrole, bilo da su prepoznati od strane poslovne linije, interne revizije, ili drugih kontrolnih funkcija, blagovremeno se prijavljuju odgovarajućem nivou upravljanja na dalje odlučivanje i odmah se razmatraju.

Interna revizija obavlja nezavisne i redovne provjere usklađenosti poslovanja sa zakonskim odredbama i internim pravilima.

Sam sistem interne kontrole nije statičan već se stalno prilagođava okruženju koje se mijenja. Sprovođenje sistema interne kontrole u osnovi se temelji na integritetu i etičkom ponašanju zaposlenih. Uprava i rukovodstvo Banke aktivno i svjesno prihvataju svoju ulogu vođenja primjerom promovišući visoke standarde etike i integriteta te uspostavljanjem kulture rizika i kontrole unutar organizacije koja naglašava i pokazuje zaposlenima na svim nivoima važnost internih kontrola.

8. Istraživanje i razvoj

Addiko banka ne sprovodi aktivnosti istraživanja i razvoja.

9. Srednjoročni ciljevi i izgledi za 2022. godinu

9.1. Srednjoročni ciljevi

Upravni i Nadzorni odbor Banke odlučili su da definišu srednjoročne ciljeve bazirane na poslovnom planu i programu transformacije, počevši od poslovne godine 2022. sa ciljem povećanja prihoda i rasta u fokusnim područjima i smanjenja troškove putem racionalizacije procesa:

- Učešće kredita u fokus području od oko 94%;
- Neto kamatna marža od oko 3,9%;
- Prosječni godišnji rast (CAGR 2022-2026) fokus kredita od oko 11%;
- Prosječni godišnji rast (CAGR 2022-2026) omjera troška rizika od 10%;
- Omjer kredita i depozita <100%;
- Omjer prihoda i troškova ispod 50%;
- Povrat na materijalni kapital >10%;
- Stopa adekvatnosti kapitala >17%;
- Godišnja isplata dividende od 60% neto dobiti.

9.2. Izgledi za 2022. godinu

Očekuje se da će se snažan ekonomski rast nastaviti i kroz naredne tri godine, uprkos određenim preprekama sa kojima bi se privrede mogle sresti u bliskoj budućnosti. Naglo rastuća stopa zaraze koronavirusom još uvek pogda region, sa periodičnim talasima koji se javljaju svakih nekoliko mjeseci. Pojava Omicron varijante je doprinijela ovoj neizvjesnosti, dok su zastoji u snabdijevanju češći i očekuje se da potraju sve do 2023. godine. Život i poslovanje su se prilagodili novonastaloj situaciji i nastavljaju se kao u vrijeme i prije same pandemije, dok vlade zemalja u BiH i regionu uvođe samo blaga ograničenja i izbjegavaju potpuna zatvaranja i blokade.

Kako globalna ograničenja na strani ponude roba i usluga budu sve manja, a ograničenja u vezi sa pandemijom i posljedična neizvjesnost se budu smanjivali, očekuje se da će i globalni rast biti stabilan u 2022. godini, bez obzira na manju fiskalnu podršku i očekivanja viših tržišnih kamatnih stopa. Potrošnja domaćinstava će i dalje ostati ključni pokretač ekonomskog rasta, jer će imati koristi od oporavka realnog raspoloživog dohotka, određenog opuštanja akumulirane štednje i snažnog tržišta rada. Inflacija je dobila zamah globalnom nivou, pa i u regionu, gde se očekuje da će 2022. godina biti blizu ili viša od već visokih vrijednosti iz 2021. godine za oko 2-3%. Inflatori pritisici su znatno jači nego što se ranije očekivalo, ali oni se i dalje procjenjuju kao privremeni, što odražava porast cijena energije i neusklađenosti ponude i tražnje na međunarodnom nivou, do koje dolazi zbog postepenog otvaranja privreda zemalja. Visoka inflacija će donekle smanjiti realne prihode i zauzvrat bi mogla usporiti potrošnju i privredni rast, zbog čega već sada mnoge centralne banke reaguju podizanjem kamatnih stopa ili isto najavljuju u narednom periodu.

Više cijene energetika takođe mogu imati negativan uticaj na preduzeća i domaćinstva, a posebno na mala i srednja preduzeća. Neke od okolnih zemalja su preuzele mјere za rješavanje ovih pitanja, kroz zamrzavanje cijena i kroz državne transfere, ali su te mјere samo kratkoročne prirode.

Političke tenzije se ponovo javljaju u regionu, sa obzirom na to, Bosna i Hercegovina prolazi kroz najveću političku krizu od rata. U ovom trenutku, malo je vjerovatno da će ovi događaji eskalirati u nešto više, ali će i dalje vjerovatno imati određene negativne efekte na ekonomsku kretanje tokom 2022. godine.

U Bosni i Hercegovini se očekuje rast ekonomije od 3,1% u 2022. godini, što je među najnižim stopama rasta u cijeloj regiji. Ovo je u velikoj mjeri odraz povećanih političkih rizika, koji će vjerovatno uzrokovati obustavljanje

projekata javne infrastrukture i investicija privatnog sektora, dok se očekuje da potrošnja i izvoz postepeno rastu. Uz daljnje povećanje cijena energenata, očekuje se da će inflacija porasti na 2,6% u 2022. godini

Uporedno sa poboljšanim očekivanjima, region nudi veći rast u poređenju sa velikim tržišima i iz tog razloga, Addiko Grupa namjerava dodatno ubrzati sprovođenje svoje konkurentne specijalističke strategije u 2022. godini, fokusirajući se na održivi rast poslovanja u segmentima potrošača i malih i srednjih preduzeća, sa ukupnom ambicijom da postane vodeća specijalizovana banka u regionu za ove segmente.

Pristup riziku Addiko Banke ostaće ključno sidro strategije stvaranja kredita. Addiko namjerava ponovo izbalansirati svoj apetit za rizikom kako bi omogućio rast i istovremeno iskoristio svoje napredne alate za upravljanje rizikom među potrošačima i malim i srednjim preduzećima, kao dio svoje moderne digitalne platforme.

Jasan fokus na poslovanje sa potrošačima i malim i srednjim preduzećima će ubrzati transformaciju bilansa stanja Addiko Banke. U tom kontekstu Addiko Grupa će razmotriti mogućnost stvaranja kapitala putem bržeg smanjenja nefokusnog portfolija, čime bi se trebala dugoročno generisati vrijednost povećanjem fokusa u ključnim segmentima i oslobađanjem kapitala iz nefokusnih kredita sa većim ponderom rizika.

Kao jedna od svojih kratkoročnih ambicija, Addiko Banka namjerava dalje unaprijediti svoju efikasnost smanjenjem troškova i složenosti, kao i racionalizacijom svog operativnog modela.

Gore navedeni izgledi za 2022. godinu ne uzimaju u obzir nikakve potencijalne uticaje evoluirajuće situacije između Rusije i Ukrajine. Konflikt koji je u toku ne utiče na Addiko Banku direktno, jer ista nema operativno prisustvo u tim zemljama; direktnе izloženosti prema obe zemlje su zanemarljive i trenutno se u ovom kontekstu ne očekuju značajna dodatna rezervisanja za rizik. Međutim, ne mogu se isključiti indirektni efekti, kao što su volatilnost finansijskog tržišta, negativni efekti sankcija na neke od naših klijenata ili slični negativni uticaji na banke u okruženju i depozite klijenata.

Ukratko, za 2022. godinu Banka očekuje sljedeće:

- Bruto kamatonosni krediti na oko 618 miliona BAM sa rastom od oko 14% u fokus segmentima;
- Rast neto bankanskog prihoda od 9%;
- Operativni troškovi na nivou od oko 30 miliona BAM;
- CET 1 racio na 22,0.

Banja Luka, 21. mart 2022.

Addiko bank a.d.

UPRAVA

Srđan Kondić

Srđan Kondić,
predsjednik Uprave

Mile Todorović

Sladan Stanić, član Uprave

Mile Todorović, član Uprave

Finansijski izvještaji

I. Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	14
II. Izvještaj o finansijskom položaju	16
III. Izvještaj o promjenama u kapitalu	17
IV. Izvještaj o novčanim tokovima	18
V. Sažete napomene	19
Društvo	19
Računovodstvene politike	19
(1) Osnove pripreme i izjava o usaglašenosti	19
(2) Promjene u prezentaciji finansijskih izvještaja	21
(3) Primjena izmjena i dopuna novih standarda	22
(4) Korištenje procjena i pretpostavki/materijalnih neizvjesnosti u vezi s procjenama	23
(5) Preračunavanje stranih valuta	25
(6) Lizing	25
(7) Zarada po akciji	27
(8) Neto prihod od kamata	27
(9) Neto prihod od naknada i provizija	28
(10) Neto rezultat od finansijskih instrumenata	29
(11) Ostali operativni prihod i ostali operativni rashod	29
(12) Ostali rezultat	29
(13) Finansijski instrumenti	29
(14) Ugovori o reotkupu	40
(15) Fiducijarne transakcije	40
(16) Finansijske garancije	40
(17) Novac i novčana sredstva	40
(18) Materijalna imovina: nekretnine, postrojenja i oprema i investicione nekretnine	41
(19) Nematerijalna imovina	42
(20) Poreska imovina i poreske obaveze	42
(21) Ostala imovina	43
(22) Imovina namijenjena prodaji	43
(23) Rezervisanja	43
(24) Ostale obaveze	44
(25) Plaćanja na osnovu akcija	45
(26) Kapital	45
Napomene uz izvještaj o dobitku ili gubitku	46
(27) Neto prihod od kamata	46
(28) Neto prihod od naknada i provizija	47
(29) Neto rezultat finansijskih instrumenata	47
(30) Ostali operativni prihodi i ostali operativni rashodi	48
(31) Troškovi zaposlenih	48
(32) Ostali administrativni troškovi	49
(33) Amortizacija	49
(34) Ostali rezultat	49
(35) Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine	50
(36) Porez na dobit	50
Napomene uz izvještaj o finansijskom položaju	53
(37) Novac i novčana sredstva	53
(38) Finansijska imovina namijenjena trgovanju	54
(39) Krediti i potraživanja	54
(40) Investicije u hartije od vrijednosti	61
(41) Materijalna imovina	63
(42) Nematerijalna imovina	63
(43) Kretanje materijalne i nematerijalne imovine	63

(44)	Ostala imovina	64
(45)	Imovina namjenjena prodaji	65
(46)	Finansijske obaveze za trgovanje	65
(47)	Finansijske obaveze vrednovane po amortizovanom trošku	65
(48)	Rezervisanja	67
(49)	Ostale obaveze	69
(50)	Kapital	69
(51)	Izvještaj o novčanim tokovima	70
Izvještavanje po segmentima		71
Izvještaj o upravljanju rizikom		74
(52)	Kontrola i praćenje rizika	74
(53)	Strategija rizika i Okvirna spremnost na preuzimanje rizika (eng. Risk Appetite Framework (RAF))	74
(54)	Organizacija rizika	74
(55)	Interne smjernice za upravljanje rizikom	76
(56)	Kreditni rizik	76
(57)	Kretanje rezervisanja za gubitke	85
(58)	Mjerjenje kolaterala u obliku nekretnina i drugog kolaterala	89
(59)	Tržišni rizik	90
(60)	Rizik likvidnosti	93
(61)	Operativni rizik	95
(62)	Ostali rizici	96
(63)	Pravni rizik	97
Dodatne informacije koje zahtjevaju objelodanjivanje		98
(64)	Analiza preostalih dospjeća	98
(65)	Lizing kod kojih je Banka korisnik lizinga	99
(66)	Lizing kod kojih je banka davalac lizinga	100
(67)	Imovina/obaveze izražene u stranim valutama	100
(68)	Potencijalne obaveze i druge obaveze koje nisu uvrštene u izvještaj o finansijskom položaju	101
(69)	Objelodanjivanja fer vrijednosti	101
(70)	Derivativni finansijski instrumenti	106
(71)	Objelodanjivanje povezanih lica	107
(72)	Plaćanja na osnovu akcija	108
(73)	Upravljanje kapitalom	109
(74)	Založena imovina	111
(75)	Događaji nakon dana bilansa	111
(76)	Odbori Banke	112
Odgovornost za finansijske izvještaje		114
Izvještaj nezavisnog revizora		115
Skraćenice		121
Oznaka		125

I. Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti

Izvještaj o dobitku ili gubitku

	Napomena	01.01. - 31.12.2021	(000) BAM 01.01. - 31.12.2020
Prihod od kamata izračunati metodom efektivne kamatne stope		32.898	31.802
Rashod od kamata		-5.819	-6.107
Neto prihod od kamata	(27)	27.079	25.695
Prihod od naknada i provizija		18.567	16.068
Rashod od naknada i provizija		-3.827	-3.422
Neto prihod od naknada i provizija	(28)	14.740	12.646
Neto rezultat od finansijskih instrumenata	(29)	508	137
Ostali operativni prihodi	(30)	2.482	1.498
Ostali operativni rashodi	(30)	-2.957	-4.463
Ukupan operativni prihod		41.852	35.513
Troškovi zaposlenih	(31)	-13.196	-11.650
Ostali administrativni troškovi	(32)	-12.797	-11.924
Amortizacija	(33)	-3.589	-3.869
Ukupan operativni rashod		-29.582	-27.443
Operativni rezultat prije umanjenja i rezervisanja		12.270	8.070
Ostali rezultat	(34)	-529	-3.760
Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine	(35)	-596	-14.916
Rezultat prije poreza		11.145	-10.606
Porez na dobit	(36)	-1.642	2.601
Rezultat nakon poreza		9.503	-8.005
od čega vlasnicima kapitala matičnog društva pripada		9.503	-8.005
		31.12.2021	31.12.2020
Rezultat nakon poreza koji se može pripisati redovnim akcionarima (u 000 BAM)		9.503	-8.005
Broj redovnih akcija (u jedinici akcija)		153.094.205	153.094.205
Dobit po akciji (u BAM)		0,06	-0,05

Napomene (1) - (76) čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti

	(000) BAM	
	01.01. - 31.12.2021	01.01. - 31.12.2020
Rezultat nakon poreza	9.503	-8.005
Ostala sveobuhvatna dobit	-350	132
Stavke koje se neće reklasifikovati u dobitak ili gubitak	-51	63
Aktuarski dobici i gubici od definisanih planova	-63	31
Rezerva fer vrijednosti - instrumenti kapitala	4	32
Neto promjena u fer vrijednosti	4	32
Porez na dobit	8	0
Stavke koje se mogu reklasifikovati u dobitak ili gubitak	-299	69
Rezerva fer vrijednosti - dužnički instrumenti	-299	69
Neto promjena u fer vrijednosti	82	504
Neto iznos prenesen u dobitak ili gubitak	-450	-383
Porez na dobit	69	-52
Ukupna sveobuhvatna dobit za godinu	9.153	-7.873
od čega vlasnicima kapitala matičnog društva pripada	9.153	-7.873

Napomene (1) - (76) čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

II. Izvještaj o finansijskom položaju

	Napomena	31.12.2021	(000) BAM 31.12.2020
Imovina			
Novac i novčana sredstva	(37)	250.090	157.596
Finansijska imovina namjenjena trgovanju	(38)	31	0
Krediti i potraživanja	(39)	567.678	560.323
Krediti i potraživanja od banaka		8.496	3.267
Krediti i potraživanja od klijenata		559.182	557.056
Investicije u hartije od vrijednosti	(40)	88.353	58.674
Materijalna imovina	(41,43)	26.430	27.869
Nekretnine, postrojenja i oprema		22.587	22.346
Investicione nekretnine		3.843	5.523
Nematerijalna imovina	(42,43)	5.740	6.769
Poreska imovina	(36)	1.971	3.533
Tkuća poreska imovina		439	1.424
Odložena poreska imovina		1.532	2.109
Ostala imovina	(44)	4.228	3.946
Imovina namijenjena prodaji	(45)	399	399
Ukupna imovina		944.920	819.109
Obaveze			
Finansijske obaveze za trgovanje	(46)	13	0
Finansijske obaveze vrednovane po amortizovanom trošku	(47)	780.629	663.201
Depoziti banaka		313	29.077
Depoziti klijenata		729.119	574.760
Obaveze po kreditima		35.370	47.174
Ostale finansijske obaveze		15.827	12.190
Rezervisanje	(48)	3.917	4.553
Poreske obaveze	(36)	0	0
Odložene poreske obaveze		0	0
Ostale obaveze	(49)	2.341	2.488
Ukupne obaveze		786.900	670.242
Kapital	(50)		
Akcionarski kapital		153.094	153.094
Zakonske rezerve		0	300
Revalorizacione rezerve		802	874
Rezerva fer vrijednosti		1.098	1.393
Akumulirani dobitak/gubitak		7.537	-2.283
Ostale rezerve		-4.511	-4.511
Ukupan kapital		158.020	148.867
Ukupne obaveze i kapital		944.920	819.109

Napomene (1) - (76) čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

III. Izvještaj o promjenama u kapitalu

							(000) BAM
31.12.2021	Akcionar-ski kapital	Zakonske rezerve	Revaloriza-cione rezerve	Rezerva fer vrijednosti	Akumulirani gubitak	Ostale rezerve	Ukupno
Kapital na dan 31.12.2020	153.094	300	874	1.393	-2.283	-4.511	148.867
Prilagodavanja	0	0	0	0	0	0	0
Kapital na dan 01.01.2021	153.094	300	874	1.393	-2.283	-4.511	148.867
Rezultat poslijeporeza	0	0		0	9.503		9.503
Ostala sveobuhvatna dobit	0	0	-72	-295	17	0	-350
Aktuarski dobici i gubici od definisanih planova	0	0	-63	0	0	0	-63
Promjena fer vrijednosti (instrumenti kapitala)	0	0	0	4	0	0	4
Promjena fer vrijednosti (dužnički instrumenti)	0	0	0	82	0	0	82
Prenos u dobitak ili gubitak	0	0	0	-450	0	0	-450
Ostalo	0	0	-9	69	17	0	77
Ukupna sveobuhvatna dobit	0	0	-72	-295	9.520	0	9.153
Ostale promjene	0	-300	0	0	300	0	0
Kapital na dan 31.12.2021	153.094	0	802	1.098	7.537	-4.511	158.020

							(000) BAM
31.12.2020	Akcionar-ski kapital	Zakonske rezerve	Revaloriza-cione rezerve	Rezerva fer vrijednosti	Akumulirani gubitak	Ostale rezerve	Ukupno
Kapital na dan 31.12.2019	153.094	0	860	1.242	-55.346	61.351	161.201
Uticaj primjene nove regulative	0	0	0	50	0	-4.511	-4.461
Kapital na dan 01.01.2020	153.094	0	860	1.292	-55.346	56.840	156.740
Rezultat poslijeporeza	0	0		0	-8.005		-8.005
Ostala sveobuhvatna dobit	0	0	14	101	17	0	132
Aktuarski dobici i gubici od definisanih planova	0	0	31	0	0	0	31
Promjena fer vrijednosti (instrumenti kapitala)	0	0	0	32	0	0	32
Promjena fer vrijednosti (dužnički instrumenti)	0	0	0	504	0	0	504
Prenos u dobitak ili gubitak	0	0	0	-383	0	0	-383
Ostalo	0	0	-17	-52	17	0	-52
Ukupna sveobuhvatna dobit	0	0	14	101	-7.988	0	-7.873
Ostale promjene	0	300	0	0	61.051	-61.351	0
Kapital na dan 31.12.2020	153.094	300	874	1.393	-2.283	-4.511	148.867

Napomene (1) - (76) čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

IV. Izvještaj o novčanim tokovima

	(000) BAM	2021	2020
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti			
Primici kamata, naknada i provizija po kreditima	47.584	46.375	
Plaćena kamata	-8.207	-7.770	
Naplate po kreditima koji su ranije bili otpisani	1.301	2.711	
Novčane isplate zaposlenim i dobavljačima	-30.305	-27.100	
Krediti kreditnim institucijama	-6.903	6.993	
Primici i isplate po vanrednim stawkama	4.039	-534	
Krediti dati klijentima i novčane pozajmice	-2.806	-12.841	
Depoziti klijenata	125.188	-1.640	
Plaćeni porez na dobit	-3	0	
Neto novčana sredstva iz poslovnih aktivnosti	129.888	6.194	
Novčani tokovi iz ulagačkih aktivnosti			
Naplaćena kamata	1.016	1.221	
Primici dividendi	42	4	
Primici i isplate od ulaganja u vrijednosne papire po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-29.646	2.878	
Kupovina nematerijalne imovine	-1.247	-3.646	
Prodaja i kupovina materijalne imovine	4.339	-881	
Neto novčana sredstva iz ulagačkih aktivnosti	-25.496	-424	
Novčani tokovi od finansijskih aktivnosti			
Kamata plaćena na pozajmice	-808	-732	
Povećanje uzetih pozajmica	0	1.133	
Smanjenje uzetih pozajmica	-11.757	-10.148	
Neto novčana sredstva od finansijskih aktivnosti	-12.565	-9.747	
Neto povećanje novca i novčanih ekvivalenta	91.827	-3.977	
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine	158.474	162.670	
Efekti promjene deviznog kursa	222	-219	
Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine	250.523	158.474	

Napomene (1) - (76) čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

V. Sažete napomene

Društvo

Addiko Bank a.d. Banja Luka (u daljem tekstu: Banka) je pravni sljedbenik Kristal banke a.d. Banja Luka koja je prvo bitno osnovana kao nezavisna banka 30. septembra 1992. godine, a 16. maja 1997. godine je transformisana u akcionarsko društvo. Prije osnivanja nezavisne banke, Banka je poslovala kao glavna filijala Jugobanke d.d. Sarajevo, povezane banke Jugobanke d.d. Beograd.

Rješenjem Okružnog privrednog suda u Banjoj Luci (br. 057-0-Reg-16-002147) od 28. oktobra 2016. godine, Banka je dobila sadašnji naziv.

Banka je registrovana u Republici Srpskoj za obavljanje platnog prometa i kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu, i u skladu sa propisima Republike Srpske, dužna je da posluje na principima likvidnosti, solventnosti i rentabilnosti.

Registrovano sjedište Banke je u Banjoj Luci, Aleja Svetog Save 13, Republika Srpska. Na dan 31. decembra 2021. godine, Banka pored sjedišta u Banjoj Luci, ima i 28 poslovnica širom Bosne i Hercegovine (BiH), (31. decembar 2020. godine: sjedište u Banjoj Luci i 28 poslovnica).

Banka je u vlasništvu Addiko Bank AG, članica Addiko Grupe, koja ima 99,87% vlasništva nad akcijama.

Računovodstvene politike

(1) Osnove pripreme i izjava o usaglašenosti

Finansijski izvještaji Banke pripremljeni su u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Republici Srpskoj („RS“), koja se zasniva na Zakonu o računovodstvu i reviziji RS, Zakonu o bankama RS i podzakonskim propisima Agencije za bankarstvo RS donesenim na osnovu spomenutih zakona.

- Zakon o računovodstvu i reviziji u RS propisuje pripremu finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“).
- Zakon o bankama RS propisuje pripremu godišnjih finansijskih izvještaja u skladu sa prethodno spomenutim Zakonom o računovodstvu i reviziji RS, ovim zakonom, te podzakonskim aktima donesenim na osnovu oba zakona.
- Agencija za bankarstvo Republike Srpske (ABRS) donijela je Odluku o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka („Odluka“), koja se primjenjuje od 1. januara 2020. godine i koja je rezultirala određenim razlikama proisteklim iz računa ispravki vrijednosti za kreditne gubitke zbog primjene minimalnih stopa koje su propisane Odlukom, a koje nisu zahtjevane MSFI 9: „Finansijski instrumenti“ („MSFI 9“). Odluka ima uticaj i na vrednovanje nefinansijske imovine proistekle iz kreditnih poslova (stečena materijalna imovina čije je vrednovanje u djelokrugu drugih relevantnih MSFI).

Banka je u skladu sa odredbama Odluke formirala veće ispravke vrijednosti za kreditne gubitke u iznosu od 6.093 hiljada BAM u odnosu na iznos dobiten izračunom koji je rezultat internog modela Banke, prema zahtjevima MSFI 9. Navedena razlika na 31. decembar 2021. godine (2020: 6.720 hiljada BAM) proizašla je iz sljedećih razloga:

- primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti propisanih članom 23. Odluke za izloženosti u nivou kreditnog rizika 1 - razlika u iznosu od 1.759 hiljada BAM (2020: 3.371 hiljada BAM),
- primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti propisanih članom 24. Odluke za izloženosti u nivou kreditnog rizika 2 - razlika u iznosu od 2.946 hiljada BAM (2020: 821 hiljada BAM),
- primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti propisanih članom 25. Odluke za izloženosti u nivou kreditnog rizika 3 (nekvalitetnu imovinu) - razlika u iznosu od 1.387 hiljada BAM (2020: 2.528 hiljada BAM), od čega se iznos od 1.260 hiljada BAM odnosi na izloženosti koje nisu obezbjeđene prihvatljivim kolateralom, iznos od 127 hiljada BAM na izloženosti koje su obezbjeđene prihvatljivim kolateralom i iznos od 148 hiljada BAM (2020: 209 hiljada BAM) na prezentaciju obračuna kamate za izloženosti nastale isključivo uslijed protoka vremena („unwinding“).

Banka je u skladu sa članom 32. Odluke prikazala manju vrijednost stečene materijalne imovine za iznos od 678 hiljada BAM (2020: 1.491 hiljada BAM) u odnosu na vrijednost te imovine koja bi se prikazala u skladu sa MRS 2 (799 hiljada BAM); čime vrijednost stečene materijalne imovine na 31. decembar 2021. godine iznosi 121 hiljada BAM (pogledati napomenu 44.). U skladu sa Odlukom, kako ne bi iskazivala prihod po osnovu sticanja imovine do njene stvarne prodaje / realizacije, Banka je stečenu materijalnu imovinu evidentirala po neto knjigovodstvenoj vrijednosti potraživanja koje je stekla u postupku naplate potraživanja.

Navedena razlika nastala je po osnovu imovine:

- koja je stečena u posljedenje tri godine u iznosu 0 hiljada BAM (2020: 933 hiljade BAM),
- koja je stečena u periodu dužem od tri godine u iznosu 678 hiljada BAM(2020: 558 hiljada BAM).

Prethodno opisane razlike između zakonske računovodstvene regulative primjenjive na banke u RS i zahtjeva za priznavanjem i mjerjenjem po Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja imale su za rezultat sljedeće efekte:

	31.decembra 2021.	31.decembra 2020.
Ukupna imovina (knjigovodstvene vrijednosti)	944.920	819.109
Razlika rezervisanja za kredite i potraživanja	5.189	5.908
Razlika stečena imovina	678	1.491
Ukupno imovina	950.787	826.508
Ukupne obaveze (knjigovodstvene vrijednosti)	786.900	670.242
Razlika rezervisanja za vanbilans	-416	-504
Ukupno obaveze	786.484	669.738
Kapital (knjigovodstvene vrijednosti)	158.020	148.867
Razlika rezervisanja za dužničke hartije od vrijednosti	-488	-309
Razlika akumuliranog rezultata	6.771	8.212
Ukupno kapital	164.303	156.770
Ukupno obaveze i kapital	950.787	826.508

	(000) BAM	
	Godina koja završila	
	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Rezultat prije poreza (knjigovodstvene vrijednosti)	11.145	-10.606
Stečena imovina	-813	1.381
Razlika rezervisanja	-627	1.381
Finansijski rezultat prije oporezivanja	9.704	-7.843

Finansijski izvještaji se sastoje od izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaja o finansijskom položaju, izvještaja o promjenama u kapitalu, izvještaja o novčanim tokovima i napomena uz finansijske izvještaje. U principu, izvještaj o finansijskom položaju je strukturiran redom od veće stope likvidnosti ka manjoj. Iznosi koji se očekuju ili su ostvarili u roku od dvanaest ili više od dvanaest mjeseci od datuma izvještaja su navedeni u napomeni (64) Analiza preostalih dospijeća.

Finansijski izvještaji su sastavljeni u skladu sa načelom neograničenosti poslovanja koji podrazumijeva da će Banka nastaviti da posluje u predvidljivoj budućnosti. Što se tiče procjena i prepostavki u skladu sa MRS 1, molimo pogledati napomenu (4) Korištenje procjena i prepostavki/materijalnih neizvjesnosti u vezi s procjenama.

1.1. Osnova prezentacije

Ukoliko su procjene ili rasuđivanja bili neophodni za računovodstvo ili vrednovanje po MRS/MSFI pravilima, one su načinjene u skladu sa relevantnim standardom, izuzev gdje Regulator zahtijeva usklađenje (pogledati napomenu 1). Zasnovane su na ranijim iskustvima i drugim faktorima, npr. planovima i očekivanim ili predviđenim budućim događajima koji se iz trenutne perspektive čine vjerovatnim. Ovo se pretežno odnosi na gubitke od umanjenja vrijednosti u kreditnom poslovanju, fer vrijednost i umanjenje vrijednosti finansijskih instrumenata, odložene poreze i procjene pravnih rizika u pravnim postupcima i priznavanju rezervisanja za tu vrstu rizika. Stvarni iznosi mogu odstupati od procjenjenih.

Iznosi u finansijskim izvještajima su generalno izraženi u hiljadama konvertibilnih maraka (BAM); konvertibilna marka (BAM) je valuta izvještaja. Konvertibilna marka je fiksno vezana za euro (1 EUR = 1,95583 BAM). Prikazane tabele mogu sadržavati razlike uzrokovane zaokruživanjem.

Dana 22. februara 2022. godine, Uprava Banke je odobrila objavljivanje finansijskih izvještaja na dan 31. decembra 2021. godine i uputila ih Nadzornom odboru. Nadzorni odbor je odgovoran za pregled finansijskih izvještaja i objavu da li odobrava finansijske izvještaje na dan 31. decembra 2021. godine.

(2) Promjene u prezentaciji finansijskih izvještaja

U cilju bolje prezentacije i usklađenosti sa MSFI i MRS, Banka je promijenila izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti. Kao posljedica došlo je i do promjene u izvještaju o dobitku ili gubitku.

Navedene promjene mogu se vidjeti u tabli ispod:

(000 BAM)

1.1-31.12.2020	Reklasifikacija	1.1-31.12.2020 reklasifikovano
Prihod od kamata izračunati metodom efektivne kamatne stope	31.802	0 31.802
Ostali prihod od kamata	4	-4 0
Rashod od kamata	-6.107	0 -6.107
Neto prihod od kamata	25.699	-4 25.695 Neto prihod od kamata
Prihod od naknada i provizija	16.068	0 16.068
Rashod od naknada i provizija	-3.422	0 -3.422
Neto prihod od naknada i provizija	12.646	0 12.646 Neto prihod od naknada i provizija
Neto rezultat od finansijskih instrumenata	133	4 137
Ostali operativni prihodi	1.679	-181 1.498
Ostali operativni rashodi	-5.854	1.391 -4.463
Ukupan operativni prihod	34.303	1.210 35.513 Ukupan operativni prihod
Troškovi zaposlenih	-11.650	0 -11.650
Ostali administrativni troškovi	-11.942	18 -11.924
Amortizacija	-3.869	0 -3.869
Ukupan operativni rashod	-27.461	18 -27.443 Ukupan operativni rashod
Operativni rezultat	6.842	1.228 8.070
Ostali rezultat	-2.532	-1.228 -3.760
Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine	-14.916	0 -14.916
Rezultat prije poreza	-10.606	0 -10.606 Rezultat prije poreza
Porez na dobit	2.601	0 2.601
Rezultat nakon poreza	-8.005	0 -8.005 Rezultat nakon poreza

Promjene u prezentaciji su urađene s ciljem da se poveća transparentnost osnovnog operativnog rezultata Banke i da se obezbijedi više važnijih informacija, istovremeno omogućujući veću uporedivost:

- prihod od dividendi je reklasifikovan iz Ostalog prihoda od kamata u Neto rezultat od finansijskih instrumenata
- prihod od usklađivanja vrijednosti stečene materijalne imovine je reklasifikovan iz Ostalog operativnog prihoda u Ostali rezultat
- rashodi usklađivanja vrijednosti stečene materijalne imovine je reklasifikovan iz Ostalog operativnog rashoda u Ostali rezultat
- administrativni troškovi stečenih nekretnina reklasifikovani su iz Ostalih administrativnih troškova u Ostali operativni rashod

Promjene u prezentaciji nemaju u uticaj na "Rezultat nakon poreza" kao ni na "Ostalu sveobuhvatnu dobit" Banke.

(3) Primjena izmjena i dopuna novih standarda

Samo novi standardi, tumačenja i njihove izmjene i dopune koji su relevantni za poslovanje Banke su navedeni ispod. Očekuje se da svi drugi standardi, tumačenja i njihove izmjene i dopune koje još uvijek nisu usvojene neće imati materijalne efekte.

Sljedeći novi standardi, tumačenja i izmjene i dopune postojećih standarda se obavezno primjenjuju na sve periode sa početkom od 1. januara 2021. godine:

Standard	Naziv	Opis	Primjenjivo za finansijsku godinu
MSFI 16	Izmjene MSFI 16 Lizing	Koncesije za iznajmljivanje u vezi sa Covid-19	od Juna 2020
MSFI 9, MRS 37, MSFI 7, MSFI 4 and MSFI 16	Izmjene MSFI 9 Finansijski instrumenti; MRS 39 Finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerjenje, MSFI 7 Finansijski instrumenti: Objelodanjivanja, MSFI 4 Ugovori o osiguranju i MSFI 16 Zakupi	Reforma referentne kamatne stope - faza 2	2021
MSFI 4	Izmjene MSFI 4 Ugovori o osiguranju	Odlaganje MSFI 9	2021

3.1. Izmjene MSFI 16 Lizing: Covid-19 koncesije

Izmjene i dopune MSFI 16 Zakupi (Covid-19-povezane koncesije za zakup) obezbeđuju oslobođanje zakupcima od primjene smernica MSFI 16 o modifikacijama zakupa, koje se odnose na ustupke za zakup koji su nastali kao direktna posljedica pandemije Covid-19. Kao praktično sredstvo, zakupac može izabrati da ne procjenjuje da li je ustupak zakupnine u vezi sa Covid-19 od zakupodavca modifikacija zakupa. Zakupac koji izvrši ove izvore obračunava svaku promjenu u plaćanju zakupa koja je rezultat koncesije za zakup u vezi sa Covid-19 na isti način na koji bi obračunavao promjenu prema MSFI 16, da promena nije modifikacija zakupa. Izmjena se primjenjuje na godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. juna 2020. Dozvoljena je ranija primjena. Banka je odlučila da ne primjeni praktičan metod.

3.2. Izmjene MSFI 9 Finansijski instrumenti: Reforma referentne kamatne stope - faza 2

Izmjene MSFI 9, MRS 39, MSFI 7, MSFI 4 i MSFI 16 bave se pitanjima zamjene koja utiču na finansijsko izveštavanje kada se postojeća referentna kamatna stopa zasnovana na međubankarskim ponuđenim stopama (IBOR) koje Banka primjenjuje prilikom odobravanja kredita (i drugih proizvoda) zamjenjuju alternativnim skoro bezrizičnim stopama (RFR) zasnovan na likvidnim osnovnim tržišnim transakcijama.

Banka nije imala transakcije za koje je referentna stopa zamjenjena alternativnom referentnom stopom na dan 31. decembra 2021. godine, tako da nema uticaja na početni kapital kao rezultat retroaktivne primjene.

Izmjene i dopune uvode praktična sredstva koja se odnose na računovodstvo promjena finansijske imovine i finansijskih obaveza koje zahtjeva navedena promjena referente kamatne stope.

Banka je izložena IBOR-ovima na svojim finansijskim instrumentima koji će biti reformisani (EURIBOR i LIBOR za CHF). Iako je planirano da se neki od IBOR-a ukinu do kraja 2021. godine, konsultacije i moguće regulatorne promjene su u toku. Referentne stope LIBOR-a EUR, GPB, CHF, JPY za sve rokove i referentne stope LIBOR-a u USD za 1V i 2M tenore prestale su krajem 2021. godine. Na dan 31. decembra 2021. godine poznato je da će preostali USD LIBOR rokovi prestati sa 30. juna 2023. godine i još uvek nije jasno kada će biti objavljeno da će biti određen datum prestanka objavljivanja EURIBOR-a. Nove alternativne referentne stope (SONIA, SARON, TONAR, SOFR) su dostupne kao zamjena obustavljenih referentnih stopa. Očekuje se da reforma IBOR-a neće značajno uticati na lokalne referentne stope koje se koriste u Banci.

Banka je u procesu izmjena ili priprema za izmjenu ugovornih uslova za postojeće ugovore koji su indeksirani sa IBOR-om i dospevaju nakon očekivanog prestanka IBOR stopa, na primer, uključivanje rezervnih odredbi i utvrđivanje cijena za nove proizvode kao odgovor na ukidanje IBOR-a. Što se tiče LIBOR kamatne stope, Banka u svom portfoliju ima isključivo 12mjesечni LIBOR, koji je zadnji put objavljen 31.12.2021. godine i važiće za cijelu 2022. godinu. Banka će izvršiti usklađivanje kamatne stope kod ove vrste kredita počevši od 01.01.2023. godine, s tim da prema ugovorenom trajanju kredita na navedeni datum (31.12.2022), biće aktivno 11 kredita čija je trenutna izloženost 343 hiljade BAM. Banka nema obaveza prema povjeriocima vezanim za LIBOR. Finansijski rizik je pretežno ograničen na rizik kamatnih stopa i nije materijalno značajan.

Izloženost Banke prema IBOR-u prema nederativnim finansijskim sredstvima na dan 31. decembra 2021. godine su krediti i potraživanja indeksirani sa EURIBOR-om i LIBOR-om. IBOR izloženosti Banke prema nederativnim finansijskim obavezama na dan 31. decembra 2021. su depoziti indeksirani na EURIBOR. Banka drži derivate valutnih swapova (FX swap) i terminskih transakcija koji su indeksirani na EURIBOR i LIBOR.

Evropska komisija je 22. oktobra 2021. usvojila propise o određivanju zakonske zamjenske stope za dvije referentne kamatne stope, međubankarsku ponuđenu stopu švicarskog franka u Londonu (CHF LIBOR) i promjenu indeksa preko noći u evrima (EONIA).

EURIBOR je do sada reformisan (promjenjena je metodologija obračuna), a ne zamjenjen. Banka očekuje da će EURIBOR nastaviti da postoji kao referentna stopa, ali da bude pripremljen za drugačiji scenario, rezervne klauzule su pripremljene biće ugrađene u sve postojeće, kao i u nove ugovore o zajmu.

3.3. Izmjene MSFI 4 Ugovori o osiguranju Odlaganje MSFI 9

Izmjene MSFI 4 Ugovori o osiguranju (Odlaganje MSFI 9) predviđaju produženje krajnjeg datuma za primjenu privremenog izuzeća od MSFI 9 do 1. januara 2023. Ove izmjene se ne primjenjuju na Banku.

(4) Korištenje procjena i pretpostavki/materijalnih neizvjesnosti u vezi s procjenama

Finansijski izvještaji sadrže iznose koji se zasnivaju na prosudbama i izračunavaju se na osnovu procjena i pretpostavki. Procjene i pretpostavke su zasnovane na istorijskim iskustvima i drugim faktorima kao što su planiranje i predviđeni budući događaji koji se iz trenutne perspektive čine vjerovatnim. S obzirom da su takve procjene i pretpostavke podložne neizvjesnosti, one mogu dovesti do rezultata koji će zahtijevati usklađivanje knjigovodstvene vrijednosti predmetne imovine i obaveza u budućim periodima. Značajne procjene i pretpostavke u Banci se odnose na:

Rezervisanja za kreditni rizik

Banka redovno procjenjuje naplativost svojih nekvalitetnih kredita i priznaje odgovarajuća rezervisanja za rizik u slučaju umanjenja vrijednosti. Procjena iznosa, trajanja i vjerovatnoće dobijanja očekivanog povrata novčanih tokova se vrši prilikom procjene naplativosti sredstava. Ova provjera se zasniva na detaljnoj analizi i načinjenim pretpostavkama, koje su ipak podložne neizvjesnosti. Različita procjena tih pretpostavki bi rezultirala znatno različitim vrednovanjem rezervisanja za kreditni rizik. Model vrednovanja očekivanih kreditnih gubitaka zahtjeva procjenu značajnog povećanja kreditnog rizika i oslanja se na istorijske podatke i vrijednosti ekstrapolirane iz njih, stvarne podatke i individualne procjene, kao i na grupisanje srođne imovine u slučaju da se pogoršanje kreditnog rizika mora analizirati na kolektivnoj osnovi.

U svjetlu tekuće pandemije Covid-19, procjene u vezi mjerenja pojedinačnih finansijskih sredstava, procjene u vezi sa prenosom finansijskih instrumenata iz nivoa 1 u nivo 2, makroekonomске pretpostavke za utvrđivanje informacija koje se odnose na budućnost u toku obračuna očekivani kreditni gubici i pretpostavke za očekivane tokove gotovine za obezvrijedjene kredite su zasnovane na najnovijim dostupnim zapažanjima. Dugoročni uticaj pandemije na ekonomski razvoj, razvoj tržišta rada i drugih tržišta specifičnih za industriju, kao i odgađanja plaćanja koji se odobravaju unutar i izvan državnih ili industrijskih moratorija mogu biti precjenjeni ili potcjenjeni kada se primjeni retrospektiva u budućnosti.

Za detaljnije informacije o metodologiji izrade rezervisanja za kreditni rizik, finansijska imovina se spominje u napomeni (13) Finansijski instrumenti a Izvještaj o upravljanju rizikom u napomeni (57) Kretanje rezervisanja za gubitke.

Fer vrijednost finansijskih instrumenata

Fer vrijednost je cijena koja bi se mogla dobiti prodajom imovine ili koja bi bila plaćena za prenos obaveze u okviru uredne transakcije između učesnika na tržištu na dan vrednovanja.

Generalno, fer vrijednost finansijskog instrumenta prikazana u izvještaju o finansijskom položaju se utvrđuje na osnovu kotiranih cijena na glavnem tržištu. Glavnim tržištem se smatra tržište koje je najaktivnije u pogledu datog finansijskog instrumenta. Ukoliko tržišna cijena nije dostupna, koristi se tržišna cijena slične imovine ili obaveze ili se fer vrijednost utvrđuje na osnovu prihvaćenih modela vrednovanja. Koriste se ulazni parametri koji su, gdje god je to moguće, zasnovani na vidljivim tržišnim podacima. Ukoliko tržišni parametri nisu dostupni zbog nelikvidnosti tržišta, referentni parametri se procjenjuju na osnovu sličnih tržišta i instrumenata i koriste se za vrednovanje instrumenta pomoću modela koji se tipično koristi na tržištu. Na ovaj način se uzimaju u obzir uslovi poput sličnog kreditnog rejtinga, sličnih uslova ili blisko povezanih tržišta, kako bi se utvrdili najbolje moguće tržišne referentne vrijednosti. Za utvrđivanje fer vrijednosti Banka koristi poređenje trenutne fer vrijednosti drugih, u velikoj mjeri identičnih finansijskih instrumenata, analizu diskontovanih novčanih tokova i modele za određivanje cijena opcija.

Pomoću modela vrednovanja koji su u upotrebi, fer vrijednost se generalno utvrđuje na osnovu dostupnih cijena ili tržišnih parametara. Ako se ništa od toga ne može utvrditi, parametri se moraju odrediti putem stručnih procjena zasnovanih na ranijim iskustvima i primjenom odgovarajuće premije za rizik.

Za dodatne informacije o vrednovanju finansijskih instrumenata, pogledati napomenu (13) Finansijski instrumenti. Za dodatne informacije o načinu utvrđivanja fer vrijednosti finansijskih instrumenata sa značajnim netržišnim ulaznim parametrima, pogledati napomenu (69), 69.1 Fer vrijednost finansijskih instrumenata koje se vode po fer vrijednosti. Iznos po kojem se vode finansijski instrumenti se navodi u napomeni (39) Krediti i potraživanja i napomeni (40) Investicije u hartije od vrijednosti.

Odložena poreska imovina

Odložena poreska imovina po osnovu prenesenih gubitaka se priznaje samo ukoliko postoji velika vjerovatnoća da će buduća poreska dobit biti dovoljna da se ista iskoristi. Procjene se baziraju na relevantnim petogodišnjim poreskim planovima, pripremljeno od strane rukovodstva. Oni prirodno odražavaju procjene rukovodstva, koje su zauzvrat podložne određenom stepenu prediktivne neizvjesnosti. Banka redovno preispituje svoje procjene u vezi sa odloženim poreskim sredstvima, uključujući svoje pretpostavke o budućoj profitabilnosti. Dodatne informacije o prenesenim poreskim gubicima sadržane su u napomeni (36) Porez na dobit.

Banka je razmotrla da li ima neizvesnih poreskih pozicija, posebno onih u vezi sa transfernim cenama. Banka je, na osnovu svoje studije o usklađenosti sa porezom i transfernim cenama, utvrdila da je vjerovatno da će poreski organi prihvati njene poreske tretmane.

Banka trenutno nema prenesenih poreskih gubitaka.

Rezervisanja

Rezervisanja su takođe zasnovana na procjeni. Potrebno je donijeti odluku o tome u kojoj mjeri Banka ima obavezu proisteklu iz prošlog događaja i kolika je vjerovatnoća da će ispunjenje te obaveze zahtijevati odliv ekonomski korisnih resursa. Pored toga, potrebno je procijeniti i iznos i dospijeće budućih novčanih tokova.

Rezervisanja za sudske postupke obično zahtjevaju viši stepen procjene od drugih vrsta rezervisanja. Kada su stvari u ranoj fazi, računovodstveno prosuđivanje može biti teško zbog visokog stepena neizvjesnosti povezanog sa utvrđivanjem da li postojeća obaveza postoji i procjenom vjerovatnoće i iznosa bilo kakvih odliva koji mogu nastati. Kako stvari napreduju, rukovodstvo i pravni savjetnici kontinuirano procjenjuju da li rezervisanja treba da se priznaju, revidirajući prema potrebi prethodne procjene. U naprednjim fazama, obično je lakše napraviti procjene oko bolje definisanog skupa mogućih ishoda. Izračun potencijalnih gubitaka uglavnom uzima u obzir moguće scenarije kako bi se parnica riješila i njihovu vjerovatnoću, s obzirom na istoriju ranijih presuda i procjena nezavisnih advokatskih kancelarija. U određenim slučajevima, zbog kratkog horizonta dostupnih istorijskih podataka i značajne neizvjesnosti u pravcu sudskega odluka, kao i tržišnih uslova, usvojena metodologija i pretpostavke mogu biti predmet ažuriranja u narednim periodima izvještavanja. Detalji u vezi sa rezervama za pravne slučajeve i neizvjesnosti procjena opisani su u napomeni (48) Rezervisanja.

(5) Preračunavanje stranih valuta

Preračunavanje stranih valuta u Banci je u skladu sa odredbama MRS 21. Shodno tome, sva monetarna sredstva i obaveze moraju se konvertovati po kursu važećem na datum izvještavanja. Ukoliko monetarne stavke nisu dio neto ulaganja u inostrano poslovanje, rezultat konverzije se generalno iskazuje kao kursne razlike kroz bilans uspeha. Otvorene terminske transakcije se preračunavaju po terminskim kursevima na datum ponovnog izvještavanja.

Transakcije koje nisu iskazane u konvertibilnim markama početno se knjiže preračunavanjem po važećem kursu na datum transakcije. Monetarna imovina i obaveze iskazani u stranim valutama ponovno se preračunavaju na dan bilansa primjenom kursa važećeg na taj datum.

Nemonetarne stavke u stranoj valuti iskazane po fer vrijednosti preračunavaju se primjenom kursa važećeg na datum procjene fer vrijednosti. Nemonetarne stavke u stranoj valuti iskazane po istorijskom trošku se ne preračunavaju ponovno na dan bilansa. Dobici i gubici nastali preračunavanjem uključuju se u izvještaju o dobitku ili gubitku perioda.

Banka vrednuje svoju imovinu i obaveze prema srednjem kursu Centralne banke Bosne i Hercegovine koji je važeći na dan izvještaja o finansijskom položaju. Kursevi Centralne banke Bosne i Hercegovine za najznačajnije valute koje je Banka primjenjivala u izradi bilansa na izvještajne datume su kako slijedi:

31.decembar 2021	1 EUR = 1.95583 BAM	1 USD = 1.592566 BAM
31.decembar 2020	1 EUR = 1.95583 BAM	1 USD = 1.725631 BAM

(6) Lizing

6.1. Lizing kod kojih je Banka korisnik lizinga

Banka na početku provjerava da li se ugovor odnosi na ili sadrži elemente lizinga. Lizingom se smatra ugovor ili dio ugovora kojim se stiče pravo korištenja neke imovine na određeni vremenski period u zamjenu za određenu naknadu. Za vršenje ove procjene potrebno je odrediti da li ugovor sadrži konkretnu imovinu, da li Banka suštinski stiče sve ekonomske koristi od korištenja te imovine tokom perioda korištenja, te da li Banka ima pravo da kontroliše način korištenja te imovine.

Imovina s pravom korištenja inicijalno se vrednuje po cijeni koštanja, odnosno početnom iznosu obaveze po osnovu lizinga umanjenom za sve rate lizinga plaćene prije početnog datuma, uvećanom za sve direktnе troškove i procjenjene troškove demontaže, uklanjanja ili vraćanja predmeta liziga u prvobitno stanje i umanjenom za sve primljene poticaje za taj lizing. Pravo korištenja imovine se zatim linearno amortizuje na period lizinga ili korisni vijek imovine, koji god je kraći. Banka takođe procjenjuje pravo korištenja imovine u pogledu umanjenja vrijednosti, u slučaju prisustva relevantnih indikatora u skladu sa MRS 36 Umanjenje imovine. Obaveza po osnovu lizinga se inicijalno vrednuje po sadašnjoj vrijednosti plaćanja za lizing plativih u periodu ugovora diskontovanih po kamatnoj stopi sadržanoj u lizingu ili, ukoliko se ta stopa ne može jednostavno utvrditi, po Bančinoj inkrementalnoj kamatnoj stopi zaduženja. Time se sve obaveze po osnovu lizinga prikazuju u izvještaju o finansijskom položaju po principu "prava korištenja". Jedini izuzetak čini lizing na period od 12 mjeseci ili kraće, kao i lizing gdje predmetna imovina ima nisku nabavnu vrijednost, pošto Odbor za međunarodne računovodstvene standarde smatra da je lizing male vrijednosti ako se radi o 5.000 USD ili manje. U takvim slučajevima ugovori o lizingu se prikazuju van izvještaja o finansijskom položaju, a troškovi lizinga se knjiže linearно tokom preostalog perioda lizinga.

MSFI 16 dopušta korisniku lizinga da ne razdvaja dijelove koji nisu zakupljeni, već umjesto toga obračunava sve dijelove lizinga i pripadajuće nenajmljive dijelove kao jedan ugovor. Banka nije iskoristila ovu praktičnu mogućnost.

Plaćanje lizinga obično uključuje fiksna plaćanja, varijabilna plaćanja koja zavise od indeksa ili stope, i iznose koji se očekuju po preostaloj garantovanoj vrijednosti. Opcije produženja, raskida i opcije kupovine se takođe razmatraju (pogledati napomenu (4) "Korištenje procjena i prepostavki/materijalnih neizvjesnosti u vezi s procjenama"), a takođe i iznosi za koje se očekuje da će biti plativi po osnovu garantovane preostale vrijednosti moraju biti uključeni u mjerjenje obaveze zakupa.

Priznavanje prava korištenja na strani imovine u izvještaju o finansijskom položaju i odgovarajućih obaveza lizinga na strani obaveza utiče na povećanje ukupne imovine i ukupnih obaveza. Budući da se samo obaveze povećavaju na strani pasive, a sve ostale stavke ostaju iste, omjer kapitala se smanjuje. Takođe, priznavanje utiče na izvještaj o dobitku ili gubitku. Ukupan iznos troškova plaćenih tokom trajanja zakupa ostaje isti, ali vremenska raspodjela ukupnog troška i raspodjela na različite dijelove izvještaja o dobitku ili gubitku se mijenja. Prema MSFI 16, troškovi se trebaju podijeliti na troškove kamata i amortizacije. Kako se troškovi kamata izračunavaju na osnovu efektivne kamatne stope smanjuju se tokom trajanja zakupa, ali se amortizacija provodi linearnom metodom, što rezultuje degresivnim razvojem troškova sa prebacivanjem troškova u ranije periode. Troškovi kamata iskazuju se u okviru neto prihoda od kamata. Uz to, budući da je godišnja amortizacija imovine prava korištenja prema MSFI 16 niža od stope zakupa, a sve ostale stavke ostaju iste, operativni troškovi se smanjuju.

Nakon inicijalnog priznavanja, obaveza zakupa se smanjuje za izvršena plaćanja i povećava za kamate. Ponovo se mjeri tako da odražava bilo kakvu procjenu ili izmjenu ili ako postoje promjene u nepromjenjivim fiksnim plaćanjima. Kada se obaveza zakupa ponovo izmjeri, odgovarajuća usklađivanja odražavaju se u pravu korištenja sredstva ili u izvještaju o dobitku ili gubitku ako je pravo korištenja sredstva već svedeno na nulu.

Poticaji za lizing priznaju se kao dio mjerjenja imovine prava korištenja i obaveze zakupa. U izvještaju o novčanim tokovima, plaćanje kamata i obaveza po lizingu prikazani su u novčanim tokovima iz poslovne aktivnosti.

Banka takođe procjenjuje da li postoje indikatori umanjenja za imovnu sa pravom korištenja. Imovina sa pravom korištenja se testira na umanjenje u skladu sa MRS 36 Umanjenje imovine.

MSFI 16 zahtjeva da korisnik lizinga prizna kao dio lizing obaveze samo iznos koji očekuje da će biti plaćen kao rezidulanu garantovanu vrijednost koja je obezbjeđena od strane korisnika ili davalaca lizinga.

6.2. Lizing kod kojih je Banka davalac lizinga

Računovodstvo davalaca lizinga zavisi od toga koja strana snosi sve koristi i rizike koji proizilaze iz imovine koja je predmet lizinga.

Za klasifikaciju i priznavanje lizinga kod davalaca lizinga (finansijski ili operativni lizing), ekonomski efekat ugovora o lizingu prevladava nad pravnim vlasništvom predmeta lizinga.

Banka primjenjuje MSFI 9 zahtjeve za prestanak priznavanja i umanjenje vrijednosti na neto ulaganja u lizing.

U okviru operativnog lizinga, davalac lizinga prikazuje iznajmljenu imovinu po trošku nabavke umanjenom za planiranu amortizaciju tokom korisnog vijeka upotrebe sredstva i umanjenom za gubitak od umanjenja vrijednosti.

6.3. Prezentacija u finansijskim izvještajima

Banka kao korisnik lizinga, pravo korištenja imovine prikazuje u stavci "Nekretnine, postrojenja i oprema" u materijalnoj imovini u izvještaju o finansijskom položaju. Obaveze po lizingu prikazuju se u stavci "Ostale finansijske obaveze" u izvještaju o finansijskom položaju. Naknada za amortizaciju prava korištenja imovine predstavljena je u stavci "Amortizacija" u izvještaju o dobitku ili gubitku. Troškovi kamata na obaveze po lizingu prikazani su u stavci "Troškovi kamata" u izvještaju o dobitku ili gubitku.

Banka kao davalac lizinga, s izuzetkom nekretnina, imovinu pod lizingom prikazuje u okviru stavke „Nekretnine, postrojenja i oprema“ u materijalnoj imovini. Tekuće naplate lizinga, dobici i gubici od otuđenja, kao i direktni operativni troškovi, iskazuju se u poziciji „Ostali operativni prihodi“ ili „Ostali operativni rashodi“, a amortizacija u okviru pozicije „Amortizacija“ i obezvredenje u „Ostali rezultat“. Nekretnine iznajmljene pod operativnim lizingom iskazuju se u izvještaju o finansijskom položaju pod stavkom „Investicione nekretnine“, materijalna imovina. Tekuće isplate zakupnina, dobici i gubici po osnovu otuđenja, direktni operativni troškovi i amortizacija iskazuju se pod stavkom „Ostali operativni prihodi“ ili „Ostali operativni rashodi“, a obezvredenje u okviru „Ostali rezultat“.

Što se tiče prezentacije u Izvještaju o novčanom toku, korisnici lizinga moraju predstaviti kratkoročna plaćanja lizinga, otplate lizinga imovine male vrijednosti i promjenjive isplate lizinga koji nisu uključeni u mjereno obaveze lizinga, kao dio operativnih aktivnosti. Novac plaćen za kamatni dio obaveze lizinga mora biti predstavljen ili kao operativna aktivnost ili kao finansijska aktivnost. Banka je odlučila da kao dio operativnih aktivnosti uključi plaćanja po osnovu kamatnog dijela obaveze lizinga.

(7) Zarada po akciji

Banka prikazuje osnovnu zaradu za svoje redovne akcije, u skladu sa MRS 33 Zarada po akciji. Osnovna zarada po akciji se izračunava dijeljenjem dobiti ili gubitka pripisivog redovnim akcionarima Banke sa ponderisanim prosječnim brojem akcija u datom periodu.

(8) Neto prihod od kamata

Za sve finansijske instrumente mjerene po amortizovanom trošku kao i za kamatonosnu finansijsku imovinu mjerenu po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i finansijsku imovinu koja se ne drži radi trgovana mjerenu po fer vrijednosti kroz dobitak ili gubitak, prihodi od kamata i rashodi od kamata se evidentiraju po efektivnoj kamatnoj stopi.

Amortizovani trošak je iznos vrijednosti finansijske imovine ili finansijske obaveze izmjerena pri inicijalnom priznavanju, umanjen za otplate glavnice, umanjen ili uvećan za kumulativni iznos amortizacije po metodi efektivne kamatne stope za bilo koju razliku između inicijalnog iznosa i iznosa po dospijeću. Za finansijsku imovinu, taj iznos se usklađuje sa eventualnim rezervisanjima za gubitke. Bruto knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine je amortizovani trošak finansijske imovine prije usklađivanja sa eventualnim rezervisanjima za gubitke. Za kupljenu ili stvorenu finansijsku imovinu koja je umanjena za kreditne gubitke, efektivna kamatna stopa usklađena sa kreditnim gubicima se utvrđuje diskontovanjem budućih novčanih tokova, uključujući i kreditne gubitke, na amortizovani trošak dužničkog instrumenta prema inicijalnom priznavanju.

Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja tačno diskontuje procjenjena buduća novčana plaćanja ili primitke kroz očekivani vijek trajanja finansijskog instrumenta ili, gdje je to moguće, kraći period, na bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine, osim kupljene i stvorene finansijske imovine umanjene za kreditne gubitke ili amortizovanog troška finansijske obaveze. Kalkulacija obuhvata transakcione troškove i naknade i plaćene ili primljene premije koji čine sastavni dio efektivne kamatne stope (osim finansijskih instrumenata mjerih po fer vrijednosti kroz dobitak ili gubitak) i premije i diskonte. Očekivani kreditni gubici se ne uzimaju u obzir.

Za finansijsku imovinu koja naknadno pretrpi kreditne gubitke, prihod od kamata se priznaje primjenom efektivne kamatne stope na amortizovani trošak finansijske imovine. Ukoliko se u narednim periodima stanje kreditnog rizika finansijskog instrumenta umanjenog za kreditne gubitke poboljša tako da finansijsko sredstvo više nije predmet kreditnog gubitka, prihod od kamata se priznaje primjenom efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine (s izuzetkom kupljene ili stvorene finansijske imovine umanjene za kreditne gubitke gdje se izračun prihoda od kamata ne vraća na bruto osnovu čak i ukoliko se kreditni rizik imovine popravi).

Prihod od kamata za imovinu koja se drži za trgovanje i kamatne komponente derivata se prikazuju pod "neto prihod od kamata". Promjene čiste fer vrijednosti nastale trgovanjem imovinom i obavezama se prikazuju pod "neto rezultat od finansijskih instrumenata".

Negativne kamate od finansijske imovine i finansijskih obaveza se prikazuju pod "neto prihod od kamata".

Prihod od dividendi se priznaje u trenutku zakonitog nastanka prava na isplatu.

(9) Neto prihod od naknada i provizija

Prihodi i rashodi po osnovu naknada i provizija (osim onih koji čine sastavni dio efektivne kamatne stope za finansijsku imovinu ili finansijsku obavezu su uključene efektivnu kamatnu stopu) se tretiraju u skladu sa MSFI 15 Prihodi od ugovora s kupcima i prikazuju se pod "neto prihod od naknada i provizija". Banka ostvaruje prihod od ugovora sa klijentima za prenos usluga tokom vremena i u određenom trenutku u poslovnim segmentima. Ovo je u skladu sa informacijama o prihodima koje su objelodanjene za svaki izvještajni segment prema MSFI 8 Operativni segmenti.

U skladu sa MSFI 15, prihod se priznaje kada Banka izvrši preuzetu obavezu i kupcu isporuči obećanu uslugu. Prihod se mjeri po fer vrijednosti naknade koja je primljena ili će se potraživati, uzimajući u obzir ugovorom definisane uslove plaćanja ali ne i poreze i druge dadžbine.

Naknade zarađene pružanjem usluga u određenom vremenskom periodu se obračunavaju tokom tog perioda.

Nasuprot tome, prihod od naknada zarađen pružanjem određenih usluga trećim licima ili nastupom određenog događaja priznaje se po završetku osnovne transakcije. Uzimajući u obzir klase proizvoda Banke, sljedeće usluge su akumulirane tokom perioda:

- Računi i paketi, ova kategorija uključuje prihode i rashode od mjesecnih redovnih naknada za račun/paket, uključujući mjesecne naknade za samostalno internet bankarstvo, mobilno bankarstvo, SMS usluge i druge usluge (ne odnose se na kreditne kartice).
- Krediti i depoziti, koji predstavljaju prihode i rashode od naknada koji nisu sastavni dio efektivne kamatne stope koji se direktno odnosi na kreditno poslovanje (npr. naknada za otplatu limita) koji se ne tretiraju kao prihod od kamata
- Hartije od vrijednosti koje predstavljaju prihode i rashode od provizija od upravljanja imovinom
- Bankoosiguranje, koje predstavlja prihode i rashode od provizija od posredovanja u osiguranju

Naknade koje generišu sljedeći proizvodi se priznaju po završetku osnovne transakcije:

- Transakcione usluge, koje predstavljaju prihod od naknada koje se naplaćuju klijentima za obavljenje transakcije (osim kreditnih kartica) kao što su nalog za plaćanje, trajni nalog
- Kartice, koje predstavljaju prihod od naknada u vezi sa pripejd i kreditnim karticama (kao što su mjesecne članarine) i poslovi sticanja kao što su članarine, naknade za razmjenu, naknade za šeme, naknade za usluge itd.
- FX & DCC, koji predstavljaju prihod od naknada u vezi sa deviznim transakcijama kao što su naknade od deviznih spot transakcija ili dinamičkih konverzija valuta.

Finansiranje trgovine, koje predstavlja prihod od naknada zarađen od pružanja transakcionih usluga trećim licima, kao što je ugovanje sticanja akcija ili drugih hartija od vrednosti

Ostali rashodi po osnovu naknada i provizija se najvećim dijelom odnose na naknade za transakcije i usluge koje se priznaju kao rashod po prijemu svake usluge.

U napomeni (28) Neto prihod od naknada i provizija, prikaz proizvoda se koristi kao osnova za prezentaciju.

(10) Neto rezultat od finansijskih instrumenata

Neto rezultat od finansijskih instrumenata koji se drže za trgovanje obuhvata sve dobitke i gubitke iz promjena u fer vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obaveza koje se drže za trgovanje, ostvarenih dobitaka i gubitaka po osnovu prestanka priznavanja, rezultate trgovanja hartijama od vrijednosti derivatima, neefikasne dijelove prikazane u fer vrijednosti i transakcijama u svrhu zaštite novčanih tokova od rizika, te dobitaka iz konverzije valuta i gubitaka od monetarne imovine i obaveza. Banka je odabrala da prikaže kretanje čiste fer vrijednosti imovine i obaveza koje drži za trgovanje u prihodima iz trgovanja, bez povezanih kamatnih prihoda i rashoda, koje su prikazane u "neto prihod od kamata".

Neto rezultat od finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i finansijske obaveze po amortizovanom trošku uključuje svu dobit i gubitke po osnovu prestanka priznavanja.

(11) Ostali operativni prihod i ostali operativni rashod

Ostali operativni prihodi i ostali operativni rashodi odražavaju sve druge prihode i rashode koji se ne mogu direktno pripisati redovnom poslovanju, kao rashodi restukturiranja ili prihodi od sredstava operativnog lizinga. Pored toga, obuhvata rashode za ostale poreze i određene regulatorne naknade (bankarske naknade, naknade Agenciji za osiguranje depozita).

(12) Ostali rezultat

Ostali rezultat uključuje gubitke od umanjenja vrijednosti i povećanje vrijednosti nefinansijske imovine i dugotrajne imovine namijenjene prodaji. Pored toga, sadrži promjene u rezervisanjima za sudske sporove. Nadalje, dobici i gubici beznačajne modifikacije prikazani su u ovoj poziciji.

(13) Finansijski instrumenti

Prikazivanje stavki u izvještaju o finansijskom položaju samo po sebi odražava prirodu finansijskih instrumenata. Iz tog razloga, definisane su klase prema stavkama u izvještaju o finansijskom položaju koje sadrže finansijske instrumente, u skladu sa **MSFI 9 Finansijski instrumenti**.

Finansijski instrument je svaki ugovor iz kojeg proističe finansijska imovina jedne ugovorne strane i finansijska obaveza ili vlasnički instrument druge ugovorne strane.

13.1. Klasifikacija i mjerjenje

Poslovni modeli

Sva finansijska imovina mora biti dodijeljena jednom od ispod opisanih poslovnih modela. Pri prvom mjerenu finansijske imovine se pojedinačno određuje da li se radi isključivo o plaćanju glavnice i kamata (eng. SPPI), ukoliko imovina pripada jednoj od sljedećih kategorija:

- *Držanje radi naplate*: finansijska imovina se drži u cilju naplate ugovorenih novčanih tokova.
- *Držanje radi naplate i prodaje*: finansijska imovina se drži u cilju naplate ugovorenih novčanih tokova i prodaje finansijske imovine.
- *Ostalo*: finansijska imovina se drži za trgovanje ili ne zadovoljava uslove za gornje kategorije, nije identifikovana u Banci.

U rijetkim slučajevima kada subjekt promijeni poslovni model koji koristi za upravljanje određenom finansijskom imovinom, neophodno je izvršiti reklassifikaciju kompletne finansijske imovine obuhvaćene tom promjenom. Ova vrsta naknadnih promjena ne zahtjeva reklassifikaciju niti korekciju ranijih perioda. Smatra se da prodaja zbog povećanja kreditnog rizika, prodaja blizu dospjeća i rijetke prodaje izazvane događajima koji se ne ponavljaju nisu u suprotnosti sa modelom "držanja radi naplate".

Karakteristike ugovorenih novčanih tokova

Za procjenu da li su ugovoreni novčani tokovi isključivo plaćanja glavnice i kamate, "glavnica" se definiše kao fer vrijednost finansijske imovine od inicijalnog priznavanja. "Kamata" se definiše kao naknada za vremensku vrijednost novca, za kreditni rizik povezan sa iznosom glavnice koji je neizmiren tokom određenog vremenskog perioda, kao i za ostale osnovne rizike i troškove kreditnog posla (npr. rizik likvidnosti i administrativni troškovi), kao i profitna marža.

Prilikom procjene da li su ugovoreni novčani tokovi isključivo plaćanja glavnice i kamata (SPPI), Banka razmatra ugovorene uslove instrumenta i analizira postojeći portfolio na osnovu kontrolne liste za kriterije isključivog plaćanja glavnice i kamata. Ovo uključuje procjenu da li finansijska imovina sadrži ugovoreni rok koji bi mogao promijeniti vremenski period ili iznos ugovorenih novčanih tokova poput onih da ne ispunjava ovaj uslov, s obzirom na sljedeće: potencijalne događaje koji bi promijenili iznos ili vremenski okvir novčanih tokova, uslovi prijevremenog plaćanja i produženja roka, uslovi koji ograničavaju potraživanje Banke na novčane tokove od određene imovine i mogućnosti koje mijenjaju naknadu za vremensku vrijednost novca.

Značajna područja koja su predmet procjene su jednostrane izmjene marže i kamatnih stopa, odredbe o prijevremenoj otplati, druge karakteristike koje se odnose na uslovno plaćanje, finansiranje projekata i testiranje po referentnim vrijednostima za kredite sa neusklađenim kamatama.

SPPI usklađenost se procjenjuje na sljedeći način:

- Procjenom jednostranih izmjena marže i kamatnih stopa je zaključeno da prenošenje troškova osnovnog ugovora o pozajmici, odredbe čiji je cilj očuvanje stabilnosti profitne marže i promjene kamatne stope odražavaju pogoršanje kreditnog rejtinga, ali ne ugrožavaju SPPI.
- Odredbe o prijevremenoj otplati nisu od kritičnog značaja ukoliko iznos prijevremene otplate odražava neizmireni iznos glavnice, kamate i naknada vezan za raniju otplatu. Naknada za prijevremenu otplatu mora biti manja od iznosa gubitka kamatne marže i gubitka kamate.
- Druge karakteristike koje se odnose na uslovno plaćanje su obično sporedne poslovne odredbe. Kazna predstavlja povećane troškove praćenja rizika ili nadoknadu propuštene dobiti povezane s određenim događajem.
- Finansiranje projekata se analizira u slučaju pozivanja na izvršenje određenog poslovnog projekta. Ukoliko to nije slučaj i ukoliko dužnik raspolaže dovoljnim kapitalom da može apsorbovati gubitke i time ne ugrožava svoju sposobnost redovne otplate kredita, smatra se da je prošao SPPI test.
- Pozajmice sa promjenjivom kamatnom stopom mogu imati karakteristike neusklađenih kamata (datum utvrđivanja kamate pada prije početka perioda, referentna stopa se ne podudara sa intervalom utvrđivanja kamate, i sl.). Da bi se procijenilo da li je vremenska vrijednost monetarne komponente kamate značajno izmijenjena (da li bi neusklađenost kamata mogla rezultovati ugovorno nediskontovanim novčanim tokovima koji se značajno razlikuju od referentnih uslova), obavezno se vrši testiranje po referentnim vrijednostima.

Prilikom vršenja ovog testa, prvo priznavanje, ugovoreni nediskontovani novčani tokovi finansijskog instrumenta se porede sa referentnim novčanim tokom, odnosno ugovorenim nediskontovanim novčanim tokovima koji bi nastali da nije došlo do izmjene vremenske vrijednosti monetarne komponente. Efekti izmjene vremenske vrijednosti monetarne komponente se razmatraju u svakom izvještajnom periodu, kao i kumulativno tokom vijeka trajanja finansijskog instrumenta. Test referentnih vrijednosti je zasnovan na spektru realnih scenarija. Odgovarajući referentni finansijski instrument je instrument sa istim kvalitetom kredita i uslovima ugovora, osim izmjene, bez obzira da li se odnosi na stvarno postojeću ili hipotetičku imovinu. Ukoliko subjekt zaključi da bi se ugovoreni (nediskontovani) novčani tokovi mogli značajno razlikovati (prag je 10%) od (nediskontovanih) referentnih novčanih tokova (periodično ili kumulativno), finansijska imovina ne zadovoljava zahtjeve iz tačaka 4.1.2(b) i 4.1.2A(b) MSFI 9 i stoga se ne može mjeriti po amortizovanom trošku ili kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVTOCI).

Tokom 2021. i 2020. godine nije bilo finansijskih instrumenata sa karakteristikama koje upućuju na neusklađenost kamata, što bi vodilo do mjerena po fer vrijednosti kroz dobitak ili gubitak. Značajan obim finansijskih instrumenata sa kritičnim karakteristikama se ne očekuje zato što interna politika za nove proizvode eliminiše karakteristike koje potencijalno ne bi zadovoljile ovaj uslov.

Klasifikacija i merenje finansijske imovine i finansijskih obaveza

Finansijska imovina

Na osnovu poslovnog modela subjekta i karakteristika ugovornih novčanih tokova, Banka klasificuje finansijsku imovinu u sljedeće kategorije:

- Finansijska imovina se mjeri po amortizovanom trošku samo ako je cilj poslovnog modela subjekta da drži finansijsku imovinu, a ugovoreni novčani tokovi su isključivo plaćanja glavnice i kamate na neplaćenu glavnicu ("SPPI kriterij").
- Finansijska imovina se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (eng. FVTOCI), ako se imovina drži u poslovnom modelu u kojem se imovina drži i da bi se naplatili ugovoreni novčani tokovi i da bi se imovina prodala, a ugovoreni novčani tokovi su isključivo plaćanja glavnice i kamate na neplaćenu glavnicu (jednostavna karakteristika zajma).
- Finansijska imovina koja ne ispunjava ove kriterije se mjeri po fer vrijednosti kroz dobitak ili gubitak (eng. FVTPL). Pored toga, ugrađeni derivati više neće biti odvojeni od osnovnih ugovora o finansijskoj imovini. Finansijski instrument se procjenjuje u cjelini i mjeri se po fer vrijednosti kroz dobitak ili gubitak.

Finansijska imovina i finansijske obaveze se priznaju kada Banka postane ugovorna strana u ugovoru vezanom za finansijski instrument. Finansijski instrumenti se inicijalno mjeru po fer vrijednosti sa uključenim transakcionim troškovima (osim finansijskih instrumenata koji se mjeru po fer vrijednosti kroz dobitak ili gubitak, za koje se transakcioni troškovi priznaju direktno u izvještaju o dobitku ili gubitku). Redovne kupovine i prodaje finansijske imovine se priznaju na datum trgovanja.

Finansijska sredstva sa karakteristikama prijevremene otplate koje dozvoljavaju ili zahtjevaju od ugovorne strane da plati ili primi razumnu nadoknadu za prijevremeni raskid ugovora - što dovodi do situacije da iz perspektive vlasnika sredstva može doći do -tako zvane negativne kompenzacije (iznos prijevremene otplate može biti manji od neplaćenog iznosa glavnice i kamate) - može se mjeriti po amortizovanoj vrijednosti ili po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit umjesto po fer vrednosti kroz dobitak ili gubitak. Da bi se kvalifikovalo za merenje amortizovanog troška, sredstvo mora da se drži u okviru poslovnog modela „držane radi prikupljanja“.

Pri inicijalnom priznavanju, finansijska imovina se klasificuje u jednu od niže navedenih kategorija, a osnova ove klasifikacije zavisi od poslovnog modela subjekta i ugovorenih karakteristika novčanih tokova finansijske imovine. Naknadno merenje se vrši u zavisnosti od kategorije.

Finansijska imovina po amortizovanom trošku

Finansijska imovina se klasificuje i naknadno mjeri po amortizovanom trošku, pod uslovom da se finansijska imovina drži po modelu držanja za naplatu i ukoliko se ugovorni novčani tokovi odnose isključivo na plaćanja glavnice i kamate na glavnicu. Finansijska imovina se pri inicijalnom priznavanju mjeri po fer vrijednosti umanjenoj za otplate glavnice, umanjenoj ili uvećanoj za kumulativni iznos amortizacije po metodi efektivne kamatne stope za bilo koju razliku između inicijalnog iznosa i iznosa po dospijeću, uz usklađivanja po osnovu umanjenja vrijednosti. Prihodi od kamata se prikazuju u stavci "prihodi po osnovu kamata izračunati metodom efektivne kamatne stope". Umanjenje vrijednosti se prikazuje u stavci "rashodi za kreditne gubitke od finansijske imovine". Veći dio finansijske imovine Banke se mjeri po amortizovanom trošku. Dobici i gubici od prestanka priznavanjase prikazuju u "Neto rezultat finansijskih instrumenata".

Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Finansijska imovina se klasificuje i naknadno mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, pod uslovom da se finansijska imovina drži po modelu držanja za naplatu i prodaju i ukoliko se ugovorni novčani tokovi odnose isključivo na plaćanja glavnice i kamate na glavnicu. Finansijska imovina se mjeri po fer vrijednosti a sva kretanja se priznaju kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, a procjena umanjenja vrijednosti se vrši po novom modelu očekivanog kreditnog rizika (eng. ECL model).

Prihodi od kamata se prikazuju u stavci "prihodi po osnovu kamata izračunati metodom efektivne kamatne stope". Umanjenje vrijednosti se prikazuje u stavci "rashodi za kreditne gubitke od finansijske imovine". Razlika između fer vrijednosti i amortizovanog troška se prikazuje pod "rezerve fer vrijednosti" u izvještaju o promjenama u kapitalu. Promjene fer vrijednosti dužničkih instrumenata tokom izvještajnog perioda se prikazuju u stavci "rezerva fer vrijednosti - dužnički instrumenti" u izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Dobit i gubici od prestanka priznavanja se prikazuju u stavci "neto rezultat od finansijskih instrumenata".

Za vlasničke instrumente koji se ne drže za trgovanje, subjekti mogu pri početnom priznavanju neopozivo odabrat da klasifikuju instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (eng. FVTOCI). Ovaj izbor se može napraviti za svaku investiciju posebno. Sve naknadne promjene fer vrijednosti se prikazuju u stavci "rezerva fer vrijednosti - vlasnički instrumenti" u izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, bez preračunavanja u izvještaju o dobitku ili gubitku.

Banka je kao ulaganja koja se mjere po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVTOCI) odredila manji portfolio vlasničkih instrumenata. Ovaj alternativni način prikazivanja je odabran zbog toga što su te investicije načinjene iz strateških razloga a ne radi sticanja dobiti iz kasnije prodaje, tako da u kratkoročnoj i srednjoročnoj perspektivi nije planirana prodaja ovih investicija.

Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz dobitak ili gubitak

Finansijskoj imovini koja se drži za trgovanje ili koja ne potpada pod poslovni model držanja za naplatu i držanja za naplatu i prodaju će se dodijeliti drugi poslovni model i ona će se mjeriti po fer vrijednosti kroz dobitak ili gubitak. Pored toga, Banka može iskoristiti opciju i odrediti da se određena finansijska imovina mjeri po fer vrijednosti kroz dobitak ili gubitak. Prihod od kamata i prihod od dividendi se prikazuju u stavci "ostali prihod od kamata". Dobici i gubici od revalorizacije i prestanka priznavanja se prikazuju u stavci "neto rezultat od finansijskih instrumenata". Pored toga, svaki finansijski instrument čiji novčani tokovi nisu isključivo plaćanja glavnice i kamata se obavezno mjeri u ovoj kategoriji, čak i ukoliko se drži po poslovnom modelu držanja za naplatu i prodaju. Finansijska imovina koja se ne drži za trgovanje se sastoji od dvije podkategorije i dodjeljuje se poslovnom modelu "ostalo", a mjeri se po fer vrijednosti kroz dobitak ili gubitak

- *Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz dobitak ili gubitak*

Pri početnom priznavanju, Banka može neopozivo odrediti da će određenu finansijsku imovinu, koja bi se inače naknadno mjerila po amortizovanom trošku ili fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, mjeriti po fer vrijednosti kroz dobitak i gubitak, ukoliko će time izbjegći ili značajno umanjiti nedosljednosti prilikom priznavanja i mjerjenja (odnosno "računovodstvenu neusklađenost") do kojih bi inače došlo mjerjenjem imovine i obaveza ili priznavanjem dobitaka ili gubitaka po raznim osnovama. Trenutno u Banci nema takvih slučajeva.

- *Finansijska imovina koja se obavezno mjeri po fer vrijednosti kroz dobitak ili gubitak*

Finansijska imovina se svrstava u ovu kategoriju ukoliko novčani tokovi nisu isključivo plaćanja glavnice i kamata ili ukoliko se drži po nekom drugom poslovnom modelu osim držanja za trgovanje.

Vlasnički instrumenti koji se drže za trgovanje i vlasnički instrumenti koji se ne drže za trgovanje (a pri inicijalnom priznavanju nisu svrstani u mjerjenje po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit) se mjere po fer vrijednosti kroz dobitak ili gubitak.

Finansijske obaveze

Finansijske obaveze se klasificiraju kao mjerene po amortizovanoj vrijednosti osim ako se ne vrednuju po fer vrijednosti kroz dobitak ili gubitak.

Kada se vrši izmjena ili razmjena finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku, a koja ne rezultira prestankom priznavanja originalne finansijske obaveze, subjekat priznaje svako usklađivanje amortizovanog troška finansijske obaveze koje proizilazi iz izmijene ili razmjene u izvještaju o dobitku ili gubitku na dan te izmijene ili razmjene.

Finansijske obaveze iskazane po fer vrijednosti kroz dobitak ili gubitak sastoje se od finansijskih obaveza koje se drže radi trgovanja i finansijskih obaveza koje se mjere po fer vrijednosti kroz dobitak ili gubitak pri početnom priznavanju. Izmijene fer vrijednosti obaveza mjerene po fer vrijednosti kroz dobitak ili gubitak, a koje proizilaze iz promjene kreditnog rizika date obaveze, priznaju se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, a preostali iznos promjene fer vrijednosti se prikazuje u dobitku ili gubitku. Banka nije iskoristila opciju da odredi neke finansijske obaveze mjerene po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobitku ili gubitku tokom 2021. i 2020. godine.

Tokom 2021. i 2020. godine nije bilo promjena u poslovnom modelu Banke.

Banka nema računovodstvo zaštite u tekućoj i prethodnoj godini.

13.2. Umanjenje vrijednosti

U primjeni modela očekivanog kreditnog gubitka (eng. ECL), koji je orijentisan ka budućnosti, Banka priznaje očekivani kreditni gubitak i ažurira očekivane kreditne gubitke priznate na datum svakog izvještaja da bi realno prikazala promjenu kreditnog rizika finansijske imovine.

Standardi koji se odnose na umanjenje vrijednosti mjere očekivani kreditni gubitak na osnovu realnih i dokazivih informacija, što uključuje istorijske i tekuće informacije i prognoze, te stoga razmatraju buduće kreditne gubitke u različitim scenarijima.

Cjeloživotni očekivani kreditni gubitak je očekivana sadašnja vrijednost gubitaka do kojih će doći ako dužnici u nekom trenutku prije konačnog dospjeća finansijske imovine ne ispunе svoje obaveze, uz istovremeno razmatranje vjerovatnoće tog neispunjerenja i nastanka kreditnog gubitka (gubitak uzrokovani neispunjerenjem obaveza).

Pregled izračuna očekivanog kreditnog gubitka

Banka određuje očekivani kreditni gubitak kao razliku između novčanih tokova koji dospievaju u skladu sa ugovorenim uslovima finansijskog instrumenta i novčanih tokova čiji priliv Banka očekuje da primi. Iako MSFI 9 navodi ovaj cilj, generalno ne propisuje detaljne metode i tehnike za njegovo postizanje.

Za utvrđivanje novčanih tokova čiji priliv Banka očekuje, Banka koristi pristup zasnovan na zbiru marginalnih gubitaka u kojem se očekivani kreditni gubici računaju kao zbir marginalnih gubitaka nastalih u svakom vremenskom periodu od izvještajnog datuma. Marginalni gubici se izvode iz individualnih parametara koji procjenjuju izloženost i gubitak u slučaju neispunjerenja obaveza i uslovne vjerovatnoće neispunjerenja obaveza u svakom periodu (vjerovatnoća neispunjerenja obaveza u vremenskom periodu X je uslovljena pretpostavkom da izloženost nastavlja da postoji do vremenskog perioda X). Cjeloživotni očekivani kreditni gubitak se posebno izračunava za svaki scenario uzimajući u obzir trenutne informacije i očekivanja za budućnost. Objedinjavanje konačnog očekivanog kreditnog gubitka se vrši na kraju, ponderisanjem različitih individualnih scenarija. Banka izračunava ukupno tri ishoda: Osnovni scenario, optimistični scenario i pesimistični scenario, s tim da se povremeno simuliraju i nepovoljniji scenariji u cilju boljeg razumijevanja dinamike i potencijalnih rizika portfolija (pogledati poglavlje Informacije o budućim događajima).

Posmatrani period i parametri korišteni u kalkulaciji očekivanih kreditnih gubitaka zavise od dospijeća transakcije, nivo rizika transakcije prema MSFI 9 i korištenog makro scenarija. U 1. nivou kreditnog rizika se razmatra očekivani kreditni gubitak u periodu do jedne godine, dok se u 2. i 3. nivou kreditnog rizika obavezno priznaje cjeloživotni kreditni gubitak.

Parametri vjerovatnoće neispunjena obaveza (eng. PD) odražavaju vjerovatnoću neispunjena obaveza u određenom vremenskom periodu. Ovi parametri korišteni u izračunu očekivanog kreditnog gubitka se određuju na osnovu modela i metodologije koju je izradila interna služba Banke zadužena za razvoj modela. Generalno, modeli su izrađeni na nivou tržišnog segmenta i gdje god je moguće u razvoju je korišten interni istorijat ponašanja klijenata. U izuzetnim slučajevima su korišteni eksterni podaci dobijeni od rejting agencija. Po pitanju metodologije, odabrani pristup je indirektno modeliranje. To znači da se postojeća Basel III metodologija koristi kao polazna osnova koja se zatim prilagođava kako bi u potpunosti zadovoljila zahtjeve MSFI 9. To prepostavlja isključivanje svih konzervativnih pretpostavki iz modela, uključivanje unaprijed orijentisanih "point-in-time" informacija u metodologiju, kao i procjenu vremenske strukture cjeloživotne vjerovatnoće neispunjena obaveza.

Izloženost u slučaju neispunjena obaveza (eng. EAD) predstavlja procjenjenu visinu izloženosti, uključujući otplate glavnice i kamata i očekivanu iskorištenost vanbilansnih obaveza. Izloženost u slučaju neispunjena obaveza predstavlja bruto knjigovodstvenu vrijednost u trenutku neispunjena obaveza, a sadašnja vrijednost novčanih tokova na datum izvještaja se izračunava diskontovanjem po efektivnoj kamatnoj stopi. U slučajevima gdje ugovor ne navodi dospjeće, za određivanje strukture novčanih tokova se koriste kvantitativni i/ili kvalitativni kriteriji (npr. okviri).

Gubitak u slučaju neispunjena obaveza (eng. LGD) predstavlja procijenjenu visinu gubitka u slučaju neispunjena obaveza. Za LGD parametar, za retail portfolio koristi se kvantitativni model, dok za ne-retail porfolio se koristi pojednostavljeni pristup. Vrijednosti koji se koriste za ne-retail portfolio us iz Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka Agencije za bankarstvo RS.

Pored opšteg izračuna očekivanih kreditnih gubitaka zasnovanog na interno utvrđenim parametrima/metodologiji rizika, primjenjuje se i pristup na nivou portfolija za određene okolnosti koje se drugačije ne mogu adekvatno razmatrati unutar opšteg okvira, a relevantne su za izvještajni datum. Ovi aspekti se odnose ali nisu ograničeni na dostupnost i kvalitet podataka, slabosti modela/parametara, ograničene vremenske serije i/ili vremenska odstupanja u podacima. Definisan je formalizovani pristup kojim će se osigurati dosljedna i pouzdana primjena u okviru sveobuhvatne računske logike.

Kao što je navedeno u napomeni (1) Osnove pripreme i izjava o usaglašenosti, nova regulatorna odluka propisuje minimalne stope za izračun rezervisanja za kreditne gubitke, tj. ukoliko Banka, u skladu sa svojom internom metodologijom utvrdi veće iznose rezervisanja za kreditne gubitke u odnosu na iznose izračunate primjenom Odluke, primjeniče veće iznose rezervisanja za kreditne gubitke.

Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka propisane Odlukom prikazane su u nastavku.

Nivo kreditnog rizika 1

Banka za izloženosti raspoređene u Nivo kreditnog rizika 1 utvrđuje očekivane kreditne gubitke najmanje u iznosima kako slijedi:

- a) za izloženosti sa niskim rizikom iz člana 18. stav (2) ove Odluke - 0,1% izloženosti,
- b) za izloženosti prema centralnim vladama i centralnim bankama izvan Bosne i Hercegovine za koje postoji kreditna procjena priznate vanjske institucije za procjenu kreditnog rejtinga koja se u skladu sa članom 69. Odluke o izračunavanju kapitala banke raspoređuje u stepen kreditnog kvaliteta 3 i 4 - 0,1% izloženosti,
- c) za izloženosti prema bankama i drugim subjektima finansijskog sektora za koje postoji kreditna procjena priznate vanjske institucije za procjenu kreditnog rejtinga koja se u skladu sa članom 69. Odluke o izračunavanju kapitala banke raspoređuje u stepen kreditnog kvaliteta 1, 2 ili 3 - 0,1% izloženosti,
- d) za ostale izloženosti - 0,5% izloženosti.

Nivo kreditnog rizika 2

Banka za izloženosti raspoređene u Nivo kreditnog rizika 2 utvrđuje očekivane kreditne gubitke minimalno u iznosu od 5% izloženosti.

Nivo kreditnog rizika 3

Banka za izloženosti raspoređene u Nivo kreditnog rizika 3 utvrđuje očekivane kreditne gubitke najmanje u iznosima definisanim u tabeli 1. ili tabeli 2. ispod.

Tabela 1. Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka za izloženosti obezbjeđene prihvatljivim kolateralom:

Dani kašnjenja	Minimalni očekivani kreditni gubitak
do 180 dana	15%
181 - 270 dana	25%
271 - 365 dana	40%
366 - 730 dana	60%
731 - 1460 dana	80%
Preko 1460 dana	100%

Tabela 2. Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka za izloženosti koje nisu obezbjeđene prihvatljivim kolateralom:

Dani kašnjenja	Minimalni očekivani kreditni gubitak
do 180 dana	15%
181 - 270 dana	45%
271 - 365 dana	75%
366 - 456 dana	85%
Preko 456 dana	100%

Značajano povećanje kreditnog rizika

Banka mjeri očekivani kreditni gubitak u tri nivoa koji odražavaju progresivno pogoršavanje kvaliteta kredita. U 1. nivou kreditnog rizika se razmatra očekivani kreditni gubitak u periodu do 12 mjeseci, dok se u 2. i 3. nivou kreditnog rizika priznaje cjeloživotni kreditni gubitak.

Nivo kreditnog rizika 1 počinje da teče po stvaranju finansijskog instrumenta i očekivani kreditni gubitak za prvih 12 mjeseci se priznaje kao trošak uz formiranje rezervisanja za gubitak. Za finansijsku imovinu, prihod od kamata se izračunava na osnovu bruto knjigovodstvene vrijednosti. Ako ne dođe do promjene u kvalitetu kredita, postupak svaki put ostaje isti do dospijeća.

Ako kreditni kvalitet značajno opada, imovina prelazi u nivo kreditnog rizika 2 prema definisanim nivoima Banke (kako je detaljnije opisano u nastavku). Od tog trenutka se primjenjuje puni, cjeloživotni očekivani kreditni gubitak, što ima za rezultat značajno povećanje rezervisanja.

Nivo kreditnog rizika 3 nastupa kada se kvalitet kredita u finansijskoj imovini pogorša do tačke nastanka kreditnih gubitaka, odnosno imovina bude umanjena za kreditne gubitke ili postane predmet neispunjerenja obaveza. Cjeloživotni očekivani kreditni gubici se i dalje primjenjuju u ovom nivou kreditnog rizika, a prihod od kamata se računa na osnovu neto knjigovodstvene vrijednosti (tj. bruto knjigovodstvena vrijednost uskladena za rezervisanje za gubitak). Poštije se važeća regulatorna definicija propisana lokalnim propisima:

- Vjerovatno je da dužnik neće u potpunosti platiti svoje kreditne obaveze Banci, bez preuzimanja mjera od strane Banke poput izvršenja obezbjeđenja (ukoliko ga ima); ili
- Dužnik je više od 90 dana u kašnjenju u pogledu ispunjavanja materijalno značajne obaveze prema Banci po osnovu kredita.

Banka koristi definiciju neplaćanja (neispunjerenja ugovornih obaveza) propisanu Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka Agencije za bankarstvo, s obzirom da ista predstavlja standard koji osigurava dosljedno postupanje svih subjekata u svim procesima upravljanja rizikom. Određivanje da li je finansijska imovina umanjena za kreditne gubitke se donosi praćenjem osnovnih kriterija definisanih Politikom otkrivanja i oporavka od statusa neispunjerenja obaveza.

Za potrebe izračuna očekivanih kreditnih gubitaka Banka klasificuje transakcije po različitim nivoima kreditnog rizika na osnovu kvalitativnih i kvantitativnih kriterija. Ti kriteriji se utvrđuju i u samom standardu i internim analizama koje se provode u raznim zemljama i različitim vrstama portfolija. Indikatori za klasifikaciju po nivoima kreditnih rizika su:

Kvalitativni kriteriji:

- dospjelo dugovanje starije od 30 dana: Banka identificuje ovaj kriterij čim ugovorna plaćanja kasne više od 30 dana.
- restrukturirane izloženosti: to su izloženosti za koje je Banka preduzela mjere restrukturiranja zbog toga što se dužnik susreo sa finansijskim teškoćama. Mjere restrukturiranja mogu imati za rezultat da se ove izloženosti klasifikuju kao prihodujuće ili neprihodujuće, što zahtijeva prelaz u nivo kreditnog rizika 2 ili 3.

Dodatni kvalitativni kriteriji vezani za nadzorne liste i sisteme ranog upozoravanja se odražavaju na vjerovatnoću neispunjena obaveza kroz automatsko pogoršanje ocjene klijenta (koja čini sastavni dio rejting modela i procesa) ili djeluju kao okidač za prelazak u određeni nivo kreditnog rizika, zavisno od portfolija.

Kvantitativni kriteriji se primjenjuju na osnovu vjerovatnoće neispunjena obaveza, odnosno značajnih negativnih promjena u 12-mjesečnoj vjerovatnoći neispunjena obaveza na izvještajni datum u odnosu na prvo priznavanje izloženosti, a značajnost se ocjenjuje prema različitim pragovima vjerovatnoće neispunjena obaveza zavisno od portfolija. Ovi pragovi se redovno analiziraju iz kvalitativne i/ili kvantitativne perspektive kako bi se osiguralo da su kriteriji realni (pogledati poglavje "Validacija"). Pored toga, za neke dijelove portfolija se primjenjuje zaduženost kao dopunski kriterij koji odražava promjene izloženosti koje zavise od makroekonomskih okolnosti koje se nisu mogle predvidjeti u trenutku prvog priznavanja i/ili koje se nisu direktno odrazile na parametar vjerovatnoće neispunjena obaveza na izvještajni datum. Zbog ograničenih vremenskih serija dolazi do slučajeva da rejting nije poznat u trenutku odobrenja. U takvim slučajevima se koristi pojednostavljeni pristup zasnovan na istorijskoj simulaciji rejtinga (vjerovatnoća neispunjena obaveza u određenom trenutku se koristi kao zamjena za početno priznavanje), dok se dodatni mehanizmi koriste da bi se uzeli u obzir dodatni efekti koji proizilaze iz te pretpostavke.

Banka je uspostavila pragove za značajno povećanje kreditnog rizika na osnovu procentualnih (relativnih) i apsolutnih promjena u PD-u u odnosu na početno priznavanje.

Sljedeći kvantitativni PD pragovi su postavljeni 2% apsolutno povećanje i 300% relativno povećanje.

I kvalitativni i kvantitativni faktori koji se koriste za raspoređivanje po nivoima kreditnog rizika se kontinuirano provjeravaju i prate kako bi se osiguralo da su adekvatni i primjenjivi u svakom trenutku (pogledati poglavje "Validacija").

Informacije o budućim dogadajima

Banka uključuje informacije o budućim događajima u svoju procjenu toga da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika po nekom instrumentu od početnog priznavanja i u svoje mјerenje očekivanih kreditnih gubitaka. Banka je identifikovala i dokumentovala ključne pokretače kreditnog rizika za svaki portfolio finansijskih instrumenata koristeći analizu istorijskih podataka, procijenila je odnose između makroekonomskih varijabli i kreditnog rizika. Ovi ključni pokretački korišteni u analizi uključuju, pored drugih važnih faktora i sljedeće važne indikatore: stopu nezaposlenosti, stopu rasta BDP-a, cijene nekretnina, industrijsku proizvodnju. Sve uvrštene varijable se utvrđuju na nivou zemlje i portfolija, ukoliko je to moguće i izvodljivo.

Prognoze ovih ekonomskih pokazatelja se redovno evaluiraju i ažuriraju. Ulazni podaci za ove prognoze se prikupljaju iz unutrašnjih i vanjskih izvora. Provode se obimne interne provjere i (po potrebi) vrši se usaglašavanje da bi se osiguralo da prognoze odražavaju stavove Banke o budućim ishodima. To uključuje i različite scenarije za budućnost i vjerovatnoću njihovog ostvarenja. Scenariji obuhvataju prognoze za osnovni scenario, optimistični scenario i pesimistični scenario, te faktor vjerovatnoće (ponder) za svaki od njih. Prognozirani parametri se dosljedno primjenjuju u različitim internim procesima Banke.

Informacije o budućim događajima koje su sadržane u ovom izvještaju zasnivaju se na trenutnim procjenama, prepostavkama i projekcijama Banke, kao i trenutno javno dostupnim informacijama. One ne garantuju buduće performanse i uključuju određene poznate i još uvijek nepoznate rizike i neizvjesnosti zasnovane na prepostavkama o budućim događajima koji se možda neće pokazati tačnim. Mnogo faktora može uzrokovati da se trenutni rezultat ili ostvarenja znatno razlikuju od onih koji se mogu iskazati i implicirati takvim izvještajima.

U tabelama ispod su prikazani scenariji za osnovni scenario, povoljni (optimistični) scenario i nepovoljni (pesimistični) scenario sa prognozama odabralih varijabli vezanih za buduće događaje koje su korištene za procjenu očekivanih kreditnih gubitaka na kraju 2021. godine. Prikazani iznosi predstavljaju prosječnu vrijednost makroekonomskih varijabli tokom prvih 12 mjeseci i preostali dvogodišnji period projekcije za osnovni scenario, kao i prosječne vrijednosti za kompletan horizont projekcije (3 godine) u optimističnom i pesimističnom scenariju.

Bosna i Hercegovina	Osnovni scenario		Optimistični scenario	Pesimistični scenario
	Prvih 12 mjeseci ¹	Preostali 2-godišnji period ¹	3-godišnji period ¹	3-godišnji period ¹
Stvarni BDP (konstantne cijene)	3,70	3,30	5,93	0,94
Izvoz (prosjek % YoY)	7,00	3,75	7,33	2,34
CPI inflacija (prosjek % YoY)	1,30	1,10	1,31	1,03

¹ Vrijednosti predstavljaju prosječnu vrijednost za navedeni period

Osnovni (baseline) scenario: Snažni fiskalni stimulansi i fleksibilna monetarna politika u velikim razvijenim ekonomijama nastavljaju da podržavaju pozitivne ekonomske izglede uprkos uskim grlima u međunarodnim lancima snabdjevanja i neizvjesnosti u pogledu efikasnosti vakcina. Glavni pokretač rasta tokom prve polovine 2021. godine bila je odložena potrošnja, iako će sa ponovnim otvaranjem privreda i fiskalnim stimulansima koji se postepeno odbacuju uslijed ekonomskog oporavka, veći nivoi zaposlenosti i potrošački krediti postati glavni kanali podrške potrošnji. Očekuje se da će BDP evrozone premašiti nivoe prije krize već 2022. godine, polako konvergirajući dugoročnim izgledima u narednim godinama. U prosjeku, realni rast će se približiti 3% tokom trogodišnjeg horizonta. Iako je inflacija skočila zbog opisanih neravnoteža između ponude i tražnje, što je bilo predviđeno u prethodnom ciklusu, većina signala ukazuje na prolaznu prirodu ovih kretanja. Dakle, stopa inflacije bi trebalo da bude umjerenija 2022. godine, oko 1,6% i smanjena u godinama koje slijede. Bosna je iskusila mnogo jaču dinamiku oporavka nego što se očekivalo, uz sveukupno stabilne uslove na tržištu rada. Podržani oporavkom inostrane tražnje, ovi trendovi bi trebalo da se nastave. Očekuje se da će nivo BDP-a prije krize biti premašen do 2022. U prosjeku, 2022-2024 će rasti 3,5% godišnje. Tempo oporavka i srednjoročni razvoj zavisiće najviše od strukturnih reformi koje će zemlja preuzeti, od ulaganja u infrastrukturu i od priliva SDI.

Optimistični scenario: Iako virus ostaje u populaciji, u ovom scenariju više ne predstavlja opasnost po globalno zdravlje. Kombinacija djelimičnog imuniteta ili od virusa ili od vakcinacije (očekuje se da će stope vakcinacije nastaviti da rastu i dostići 60% na Zapadnom Balkanu i 80% u Evropskoj uniji od ukupne populacije u proseku), plus doza nove vakcine svake godine, pretvorice SARS-CoV-2 u bilo koji drugi virus sa kojim živimo. Društveni i ekonomski obrasci života i mobilnosti dostižu nivoe prije pandemije tokom 2022. godine, sa srednjoročnim izgledima koji zavise od implementacije digitalnog sistema priznavanja međunarodnih sertifikata o vakcinama. Međunarodna tržišta rada ostaju ograničena do tada. Ekonomije zatvaraju jaz u proizvodnji brže nego što se očekivalo. Ovo je pre svega zbog smanjenja prinudne (prinudne) štednje brže nego u osnovnom scenariju, zbog boljeg poverenja. Štaviše, tržišta u razvoju će generalno uživati u povećanim tokovima kapitala i apresijaciji domaćih valuta. Ipak, inflacija premašuje ciljeve brže nego što se očekivalo, tako da centralne banke prije roka nastavljaju sa ukidanjem kvantitativnog popuštanja i strožjom monetarnom politikom. Može se očekivati smanjenje marže sa firmama koje se bore da prenesu puni uticaj viših ulaznih troškova na potrošače usred krhke potražnje. Međutim, ne treba očekivati ozbiljna previranja, kreditni rizici se neće materijalizovati ni u zemljama sa niskim ni u zemljama sa visokim dohotkom, dok će finansijske institucije ostati zdrave i dalje se smatraju ključnim za podršku oporavku, a ne suočavaju se sa dodatnim kapitalnim troškovima. Rast evrozone bi potencijalno mogao da bude 1,4 p.p. iznad osnovne linije u 2022-2024. Sličan obrazac bi se onda trebao vidjeti u Bosni.

Pesimistični scenario: Negativan scenario uključuje pojavu jedne ili više mutacija koje se brže šire i ne mogu se staviti pod kontrolu korišćenjem postojećih vakcina. Kao rezultat toga, vlade su prinuđene da kombinuju meke mere zadržavanja protiv skeptika u vezi sa vakcinacijom sa povremenim regionalnim zatvaranjima (tačno do 2024., različiti uslovi „zaključavanja“ će morati da ostanu na snazi kako bi se sprečilo preopterećenje zdravstvenih sistema). Implementacija međunarodnog digitalnog sistema priznavanja sertifikata o vakcinama dešava se tek 2023. godine. Međutim, dok su procjene pokazale da je u prvom talasu 2020. udar na ekonomski rast od negativnih ishoda javnog zdravlja i zatvaranja bio veoma jak, drugi/treći talas je pokazao da ovaj odnos postaje sve manje izražen, što ukazuje da se društva i privrede mogu prilagoditi. Stoga bismo vremenom očekivali da se negativni uticaj na ekonomski rast od daljih zatvaranja smanji. Ipak, tržišta u razvoju suočavaju se sa odlivom kapitala koji istovremeno proizvodi depresijske pritiske. Krhki oporavak bi zaista rezultirao sporijom dinamikom potrošnje, na sreću, oslobađajući deo postojećih inflatornih pritisaka usred stalnih ograničenja ponude. Kreditni rizici se materijalizuju u zemljama sa niskim dohotkom, ali nema negativnih eksternih efekata na tržišta sa visokim dohotkom. Međunarodne finansijske institucije suočavaju se sa dodatnim kapitalnim troškovima, ali izdržavaju pritisak. Tako bi centralne banke nastavile da produžavaju period labave monetarne politike do 2024. kako bi podržale ekonomiju. Puna recesija bi i dalje bila izbegнута, ali bi realne stope rasta BDP-a ostale znatno ispod osnovnog scenarija, u ovom scenaru simetrično u odnosu na optimističan slučaj u smislu apsolutnih odstupanja (u suprotnom smjeru).

Validacija

Metodologija i prepostavke primijenjene u izračunu očekivanog kreditnog gubitka su ugrađene u interni proces validacije. To znači da su modeli/metodologije predmet kontinuiranog procesa provjere kvaliteta i unapređivanja. Validacioni standardi koji su u primjeni se unaprijed formalno propisuju da bi se osigurala dosljedna evaluacija u svakom trenutku. Validacija se generalno provodi na godišnjoj osnovi.

Banka pravi razliku između inicijalne i tekuće validacije.

- Inicijalna validacija se vrši nakon izrade novog modela, većih izmjena postojeće metodologije i/ili značajnih promjena vrijednosti.
- Tekuće validacije predstavljaju redovnu reviziju postojeće metodologije (u slučaju da početna validacija nije provedena).

Pored procesa koji se provodi na godišnjem nivou vrši se i mjesечно praćenje da bi se pravovremeno identifikovao razvoj portfolija i modela i odgovorilo na već prijavljene nalaze.

Validaciju vrši nezavisna unutrašnja jedinica koja podnosi izvještaj lokalnoj upravi i višoj upravi Grupe.

Otpisi

Ukoliko Banka ne može realno očekivati povrat, pristupa se otpisu. Otpis je događaj prestanka priznavanja (u cjelini ili parcijalno) koji je tipično pokrenut ustupcima datim dužnicima koji se nalaze u ozbiljnim finansijskim poteškoćama i/ili odlukom Banke da više nije realno očekivati naplatu predmetnog iznosa.

Računovodstveni otpis je prenos bilansne izloženosti u vanbilansnu, pri čemu Banka zadržava pravo na dalje preduzimanje mjera za nalatu potraživanja od dužnika.

Ukoliko u toku procesu oporavka dužnika, Banka prepozna da finansijska aktiva mjerena po amortizovanom trošku neće moći biti otplaćivana, djelimično ili u potpunosti, i uslovi za prestanak prepoznavanja imovine prema MSFI pravilima za prestanak prepoznavanja budu ispunjeni, rezervisace 100% posebnih risk rezervacija na vrijednost finansijske imovine i nakon računovodstvenog otpisa prestati prepoznavati imovinu iz izvještaja o finansijskom položaju.

Banka mora izvršiti računovodstveni otpis bilansne izloženosti dvije godine nakon što je knjigovodstveno evedntirala očekivane kreditne gubitke u visini 100% bruto knjigovodstvene vrijednosti te izloženosti i istu proglašila u potpunosti dospjelom.

Nakon zadovoljavanja prethodno navedenih uslova, potrebno je sve vrste bilansnog potraživanja (glavnica, kamata, naknada) koje se otpisuju interno otpisati i evidentirati u vanbilansnoj evidenciji.

Banka je implementirala funkcionalnost koji se odnosi na automatsko provođenje računovodstvenih otpisa u skladu sa kriterijima definisanih Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka.

13.3. Prestanak priznavanja i modifikacije ugovora

Modifikacije ugovora nastale kao rezultat pregovora sa korisnicima kredita mogu dovesti do dvije vrste modifikacija inicijalno ugovorenih novčanih tokova: značajne i bezznačajne modifikacije.

Finansijska imovina se prestaje priznavati kada:

- ugovorna prava na primanja novčanih tokova od imovine isteknu; ili
- Banka prenese svoja prava na primanja novčanih tokova od imovine ili preuzme obavezu da plati primljene novčane tokove u punom iznosu bez materijalnog kašnjenja trećoj osobi u okviru "pass-through" aranžmana; ili
- ako je: (i) Banka prenijela suštinski sve rizike i nagrade povezane sa vlasništvom nad imovinom, ili (ii) nije ni prenijela niti zadržala suštinski sve rizike i nagrade povezane sa vlasništvom nad imovinom, ali je prenijela pravo kontrole nad imovinom.

Ugovorene izmjene koja su rezultat pregovora sa zajmoprimcima mogu dovesti do dvije vrste modifikacija početnih ugovorenih novčanih tokova.

Značajne modifikacije koje dovode do prestanka priznavanja finansijske imovine

Ako se ugovorni novčani tokovi finansijske imovine suštinski ponovo dogovaraju ili mijenjaju, to će rezultirati prestankom priznavanja (zbog isteka ugovornih prava na novčane tokove) te finansijske imovine. Priznaje se nova finansijska imovina sa modifikovanim uslovima, a razlika između amortizovanog troška finansijske imovine koja se prestaje priznavati i fer vrijednosti nove finansijske imovine se priznaje u izvještaju o dobitku ili gubitku. Ukoliko dužnik nije u statusu neispunjena obaveza, odnosno ako značajna modifikacija ne vodi ka neispunjenu obaveza, onda će nova imovina biti klasifikovana u Nivo 1. Ako dužnik nije ispunio obaveze ili ako modifikacija vodi do prestanka priznavanja originalne finansijske imovine i stvaranja nove finansijske imovine sa velikim popustom koji odražava nastale kreditne gubitke, nova imovina će se pri početnom priznavanju smatrati kupljenom ili stvorenom imovinom umanjenom za kreditne gubitke (eng. POCI). Za finansijsku imovinu umanjenu za kreditne gubitke se ne formiraju rezervisanja za gubitke i cjeloživotni očekivani kreditni gubitak se prilikom početnog priznavanja odražava u efektivnoj kamatnoj stopi usklađenoj za kreditne gubitke. Shodno tome, iznos promjena u cjeloživotnom očekivanom kreditnom gubitku nakon početnog priznavanja finansijske imovine umanjene za kreditne gubitke treba priznati kao dobitak ili gubitak po osnovu umanjenja vrijednosti u izvještaju o dobitku ili gubitku. Čak i ako su cjeloživotni očekivani kreditni gubici manji od iznosa očekivanih kreditnih gubitaka koji su uključeni u procjenjene novčane tokove prilikom početnog priznavanja, pozitivne promjene cjeloživotnih očekivanih gubitaka se moraju priznati kao dobit od umanjenja vrijednosti.

Sljedeći glavni kriteriji rezultiraju značajnim modifikacijama:

- Kvantitativni - značajna promjena ugovorenih novčanih tokova kada se sadašnja vrijednost novčanih tokova prema novim uslovima diskontovana po inicijalno ugovorenoj efektivnoj kamatnoj stopi razlikuje od diskontovane sadašnje vrijednosti originalnog finansijskog instrumenta za minimalno 10%.
- Kvalitativni:
 - promjena dužnika,
 - promjena valute,
 - promjena svrhe finansiranja,
 - uklanjanje ili uvođenje elemenata kritičnih za SPPI u ugovor o kreditu.

Beznačajne modifikacije koje ne dovode do prestanka priznavanja finansijske imovine

U slučaju ponovnog dogovora ili izmjene ugovornih novčanih tokova finansijske imovine koja ne rezultira prestankom priznavanja finansijske imovine, subjekti trebaju preračunati bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine na osnovu tako dogovorenih ili izmjenjenih ugovornih novčanih tokova diskontovanih po inicijalnoj efektivnoj kamatnoj stopi. Dobitak ili gubitak od modifikacije se priznaje u izvještaju dobitku ili gubitku u stavci "Ostali rezultat".

Finansijska obaveza prestaje se priznavati kada je ugovorna obaveza izvršena, otkazana ili istekla.

(14) Ugovori o reotkupu

Ugovor o reotkupu je ugovor između dvije ugovorne strane prema kojem jedna ugovorna strana drugoj ustupa vlasništvo nad predmetnom imovinom po dogovorenoj cijeni na ograničen vremenski period, pri čemu se istovremeno definije da ta imovina po isteku dogovorenog roka treba ili može biti otkupljena za prethodno dogovoreni iznos. Prema MSFI 9, prodavač nastavlja priznavati imovinu u svom izvještaju o finansijskom položaju ako prodavač u suštini zadržava sav rizik i dobit vezan za vlasništvo. Primljeni novčani iznos prodavač prikazuje kao obavezu, dok ga kupac prikazuje kao potraživanje. Banka nije imala ugovore o reotkupu u 2021. i 2020. godini

(15) Fiducijarne transakcije

Fiducijarne transakcije koje je Banka zaključila u svoje ime, ali za račun neke treće strane se prema MSFI-ju ne uključuju u izvještaj o finansijskom položaju. Provizije su uključene u neto prihod od naknada i provizija u bilansu stanja.

(16) Finansijske garancije

Finansijske garancije su ugovori kojima se Banka obavezuje na isplatu naknade nosiocu garancije za nastale gubitke. Takvi gubici nastaju ako neki dužnik ne izvršava svoju obavezu plaćanja u skladu s odredbama i uslovima ugovora. Finansijske garancije se inicijalno priznaju kao obaveze po fer vrijednosti, uključujući transakcione troškove direktno povezane s izdatom garancijom. Inicijalno mjerjenje je dobijena premija i ovaj iznos se naknadno amortizuje s prihodom od naknada. Obaveze se potom mjere u skladu s većim od iznosa rezervi za očekivani kreditni gubitak i amortizovanog salda inicijalno priznate premije.

(17) Novac i novčana sredstva

Novac i novčana sredstva obuhvataju gotovinu i novac na računima u Centraloj banci koje dospijevaju na dnevnom nivou, plasmane bankama koji dospijevaju na dnevnom nivou, kao i obaveznu rezervu. Ovi iznosi su iskazani po amortizovanom trošku. Dužnički instrumenti koje izdaju javni organi prihvatljivi za refinansiranje u centralnim bankama se ne prikazuju u ovoj stavci već, u zavisnosti od njihove kategorije mjerjenja, u finansijskoj imovini.

Minimalna obavezna rezerva je jedan od indirektnih instrumenata monetarne politike Centralne banke BiH i osnovu za njen obračun čine depoziti i pozajmljena sredstva. Minimalna obavezna rezerva iznosi 10% od prosječnih depozita i obračunava se svakih deset dana (3 puta mjesečno), takođe predstavlja minimalni iznos koji je Banka dužna imati kod Centralne banke, barem u prosjeku u navedenom periodu (dekad).

(18) Materijalna imovina: nekretnine, postrojenja i oprema i investicione nekretnine

Zemljište i objekti koje Banka koristi za obavljanje svoje poslovne djelatnosti, kao i poslovna i kancelarijska oprema prikazuje se pod stavkom nekretnine, postrojenja i oprema. Ovdje se prikazuje i imovina koja se iznajmljuje trećim stranama pod ugovorima o operativnom leasingu; za više detalja pogledati napomenu (6) Lizing. Nekretnine kupljenje radi ostvarivanja povrata investicije prikazuje se pod stavkom ulaganje u nekretnine.

Nekretnine, postrojenja i oprema su iskazane po fer vrijednosti zasnovanoj na periodičnom vrednovanju ovlaštenih procjenitelja, umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i umanjenje vrijednosti, ako postoji. Amortizacija se obračunava primjenom pravolinijske metode tokom korisnog vijeka upotrebe. Povećanje vrijednosti po osnovu revalorizacije nekretnina i opreme se priznaje kao revalorizaciona rezerva u okviru kapitala. Povećanje je priznato u izvještaju o dobitku ili gubitku do onog iznosa do kojeg se stornira revalorizaciono smanjenje istog sredstva, koje je prethodno priznato kao rashod u izvještaju o dobitku ili gubitku. Kada se knjigovodstvena vrijednost sredstva smanji kao rezultat revalorizacije, smanjenje se priznaje kao rashod. Smanjenje se direktno knjiži na teret stavke revalorizacionih rezervi, u okviru kapitala, do iznosa postojećih revalorizacionih rezervi koje se odnose na to sredstvo.

Na dan 31. decembra 2019. godine izvršeno je usklađivanje knjigovodstvene sa fer vrijednosti imovine, na osnovu urađene procjene od strane ovlaštenog procjenitelja.

Revalorizacione rezerve koje su sastavni dio kapitala i koje se odnose na nekretnine i opremu se direktno prenose na neraspoređenu dobit sukcesivno (jednom godišnje), odnosno kada se sredstvo isknjiži. To može obuhvatiti i prenos cijelokupnih revalorizacionih rezervi kada se sredstvo povuče iz upotrebe ili otudi. Primjenjuju se sljedeće stope amortizacije i očekivani vijek upotrebe:

Stopa amortizacije ili vijek trajanja	u postotcima	u godinama
za nepokretnu imovinu (objekti)	do 1,67%	do 60 g.
za pokretnu imovinu (postrojenja i oprema)	do 11,1%	do 9 g.

Investicione nekretnine predstavljaju zemljište i zgrade koje se drže radi zarade od zakupa ili radi očekivanog povećanja vrijednosti. Pod uslovom da se mogu dati u zakup ili prodati odvojeno, materijalni dijelovi nekretnina mješovite namjene koje koriste treće strane takođe se tretiraju kao investicione nekretnine

Investicione nekretnine se inicijalno evidentiraju po trošku sticanja, nakon početnog priznavanja investicione nekretnine se vrednuju prema metodi fer vrijednosti u skladu sa MRS 40.

Obračunata amortizacija za nekretnine, postrojenja i opremu koje koristi Banka prikazuje se na poziciji „amortizacija“ u izvještaju o dobitku ili gubitku. Dobit i gubitak ostvaren prilikom prodaje, kao i tekući prihod od zakupa investicionih nekretnina prikazuje se na poziciji „ostali operativni prihodi“ ili „ostali operativni rashodi“

Na svaki izvještajni datum vrši se pregled imovine kako bi se identifikovala moguća umanjenja njene vrijednosti. U tu svrhu, trenutna knjigovodstvena vrijednost se upoređuje s nadoknadivim iznosom u skladu s MRS 36. Dakle, nadoknadivi iznos je viši iznos od sljedeća dva: fer vrijednost umanjena za troškove prodaje i vrijednosti u upotrebi. Ako je nadoknadivi iznos manji od knjigovodstvene vrijednosti, umanjenje se mora priznati. Ukoliko imovina generiše priliv koji u velikoj mjeri zavisi od novčanog priliva druge imovine, vrši se test umanjenja vrijednosti na osnovu pojedinačne imovine. U suprotnom, test umanjenja vrijednosti vrši se kod jedinice koja generiše gotovinu kojoj imovina pripada. MRS 36 definiše jedinicu koja generiše gotovinu kao najmanju prepoznatljivu grupu imovine koja generiše novčane prilive koji su u najvećoj mjeri nezavisni od novčanih priliva druge imovine ili grupe imovine. Umanjenje vrijednosti ili poništavanje umanjenja vrijednosti, ako ga ima, prikazuje se pod stavkom ostali operativni prihodi samo do onog iznosa do kojeg se stornira revalorizaciono smanjenje istog sredstva, koje je prethodno priznato kao rashod ili pod stavkom ostali operativni rashodi samo ako prelazi iznos postojećih revalorizacionih rezervi u okviru kapitala. U slučaju prestanka postojanja razloga za umanjenje vrijednosti, vrši se poništavanje prethodno priznatog umanjenja vrijednosti.

(19) Nematerijalna imovina

Pod nematerijalnom imovinom prikazuju se softver, kao i investicije za nematerijalnu imovinu. Ta imovina se mjeri po fer vrijednosti umanjena za amortizaciju. Revalorizacija nematerijalne imovine provodi se redovno, tako da se knjigovodstveni iznos ne razlikuje bitno od iznosa koji bi se dobio utvrđivanjem fer vrijednosti na datum izvještaja o finansijskom položaju. Ako se knjigovodstveni iznos nematerijalnog sredstva poveća kao rezultat revalorizacije, povećanje se direktno knjiži kao povećanje revalorizacione rezerve u okviru kapitala.

Ako se knjigovodstvena vrijednost nematerijalnog sredstva umanji kao rezultat revalorizacije, smanjenje treba priznati kao rashod, ako prije toga nije bila formirana revalorizaciona rezerva ili direktno teretiti revalorizacione rezerve.

Amortizacija se obračunava linearnom metodom na osnovu procijenjenog vijeka upotrebe sredstva pod stavkom amortizacija. Primjenjuju se sljedeće stope amortizacije i procijenjeni vijek upotrebe:

Stopa amortizacije ili vijek upotrebe	u %	u godinama
za softver	do 14,3%	do 7 g.

U slučaju da postoje naznake za umanjenja vrijednosti, provodi se test umanjenja vrijednosti u skladu s MRS 36 na način opisan po stavkom "materijalna imovina". Umanjenje vrijednosti ili poništenje umanjenja vrijednosti, te dobit i gubitak od prodaje, ako ga ima, prikazuje se kako je opisano kod materijalne imovine.

(20) Poreska imovina i poreske obaveze

Tekuća i odložena poreska imovina i obaveze se zajedno iskazuju u izvještaju o finansijskom položaju pod stavkama "poreska imovina" i "poreske obaveze". Rashod po osnovu poreza na dobit na osnovu poreza na dobit predstavlja zbir tekućeg poreskog dugovanja i odloženog poreza.

Poreski trošak zasniva se na oporezivoj dobiti za navedenu godinu. Oporeziva dobit razlikuje se od neto dobiti iskazane u izvještaju o dobitku ili gubitku jer on ne uključuje stavke prihoda ili rashoda koje su oporezive ili odbitne u drugim godinama, kao ni stavke koje nikad nisu oporezive ni odbitne. Tekuća poreska obaveza Banke izračunava se primjenom poreskih stopa koje su na snazi, odnosno u postupku podnošenja na datum bilansa.

Odložena poreska imovina i odložene poreske obaveze se obračunavaju metodom bilansne obaveze, između poreske osnovice stavki u izvještaju o finansijskom položaju i iznosa iskazanih u skladu s MSFI-jem. U slučaju očekivanih oporezivih privremenih razlika, porezi su odloženi. Odložena poreska obaveza se priznaje ako će poništavanje oporezivih privremenih razlika dovesti do stvarnog poreskog opterećenja. Odložena poreska imovina se priznaje za oporezive privremene razlike koje rezultiraju poreskom olakšicom. Odložena poreska imovina i odložene poreske obaveze su smanjene na način propisan MRS 12. Priznavanje odloženog poreza dozvoljeno je samo ako postoje uvjerljivi dokazi da će biti dovoljno oporezive dobiti.

Odloženi porez se mjeri na osnovu poreskih stopa za koje se očekuje da će biti primijenjene na poreske razlike kad se one ponište, na osnovu poreskih stopa koje su uvedene ili naknadno uvedene na datum podnošenja izvještaja, i odražavaju neizvjesnost vezanu za porez na dobit, ako ga ima. U skladu s MRS 12, dugoročni odloženi porezi se ne diskontuju. Odložena poreska imovina se priznaje za prenesene poreske gubitke ako postoje uvjerljivi dokazi da će u budućnosti biti dostupna poreska dobit po osnovu kojih se gubici mogu koristiti. Ta procjena se vrši na osnovu poreskih planova koji se zasnivaju na poslovnim planovima koje je odobrila Uprava.

Na kraju svakog izvještajnog perioda vrši se provjera mogućnosti povrata odložene poreske imovine po osnovu prenesenih poreskih gubitaka i oporezivih privremenih razlika. Priznavanje i poništavanje poreske imovine i poreskih obaveza prikazuje se u izvještaju o dobitku ili gubitku ili izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, iskazano na posebnoj poziciji.

(21) Ostala imovina

Ostala imovina se prvenstveno sastoji od razgraničene imovine i stečenih nekretnina, ali ne obuhvata finansijske instrumente.

Razgraničena imovina se iskazuje po njenoj nominalnoj vrijednosti, stečena imovina po nižoj od sljedeće dvije vrijednosti: neto knjigovodstvena vrijednost potraživanja ili fer vrijednost umanjena za troškove prodaje.

(22) Imovina namijenjena prodaji

U skladu s MSFI 5, imovina (ili grupa za otuđenje) namijenjena prodaji klasificuje se kao takva ako će njeni knjigovodstveni vrijednosti biti uglavnom nadoknađena putem prodaje prije nego stalnim korištenjem. Da bi bila klasifikovana kao takva u skladu s MSFI 5.7 i 5.8 neophodno je da ispunjava sljedeće uslove:

- odmah dostupna, tj. imovina mora biti raspoloživa za trenutnu prodaju u postojećem stanju, po uslovima koji su uobičajeni za prodaju takve imovine
- opredjeljenost planu prodaje imovine, aktivna potraga za kupcem
- velika vjerovatnoća prodaje
- prodaja u periodu od 12 mjeseci

Ako su ovi uslovi ispunjeni, imovina namijenjena prodaji se mjeri u skladu sa odredbama MSFI 5 na datum izvještavanja i iskazuje se po nižoj od sljedeće dvije vrijednosti: knjigovodstvena vrijednost ili fer vrijednost umanjena za troškove prodaje.

Imovina klasifikovana kao imovina namijenjena prodaji i s njom povezane obaveze prikazuju se u posebnoj stavci izvještaja o finansijskom položaju. Gubici po osnovu obezvređenja i ukidanje gubitaka od obezvređenja sredstava klasifikovanih kao grupa za prodaju i otuđenje prikazani su u stavci "Ostali rezultat". Dobici i gubici od otuđenja imovine klasifikovane kao grupe za prodaju i otuđenje prikazani su u "Ostali poslovni prihodi i ostali operativni rashodi". Za više informacija, pogledati napomenu (45) Imovina namijenjena prodaji.

(23) Rezervisanja

23.1. Kratkoročna primanja zaposlenih

Banka vrši plaćanje obaveza koje se odnose na poreze, doprinose iz plate i na platu u skladu s pozitivnim propisima u RS, kao i prevoz, regres i jednokratne naknade. Ti troškovi se priznaju u izvještaju o dobitku ili gubitku u istom periodu za koji se priznaju troškovi plata radnika.

23.2. Dugoročna primanja zaposlenih: otpremnine

U skladu sa pozitivnim propisima i odredbama Pravilnika o radu, otpremnine se isplaćuju u zavisnosti od načina prestanka važenja ugovora o radu i u slučajevima gdje postoji obaveza Banke na isplatu otpremnine.

U slučaju prestanka važenja ugovora o radu zbog odlaska u penziju, Banka isplaćuje otpremninu u iznosu 3 (tri) prosječne mjesecne neto plate isplaćene radniku.

U slučajevima u kojima Banka otkazuje Ugovor o radu nakon najmanje 2 (dvije) godine neprekidnog rada radniku koji je sa Bankom zaključio Ugovor o radu na neodređeno vrijeme isplaćuje se otpremnina u zavisnosti od dužine rada radnika u Banci i iznosi 1/3 (jedna trećina) prosječne mjesecne neto plate isplaćene raniku u poslednja tri mjeseca prije prestanka ugovora o radu za svaku navršenu godinu rada u Banci, osim ako nije drugačije određeno odlukom Banke.

Rezervisanja za otpremnine zasnivaju se na aktuarskim obračunima i koriste se isključivo u svrhu za koju su namijenjene. Na kraju svake godine vrši se obračun rezervisanja za otpremnine i neiskorištene dane godišnjeg odmora.

U skladu s Izmjenama i dopunama Međunarodnog računovodstvenog standarda 19: Primanja zaposlenih, dodatna rezervisanja ili njihovo poništavanje se priznaju u izvještaju o dobitku ili gubitku, pod stavkom troškovi zaposlenih pod pretpostavkom da oni nisu povezani s aktuarskim dobitcima i gubicima, u suprotnom će biti odmah priznati u izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

23.3. Rezervisanja za potencijalne obaveze i date garancije

Rezervisanja za rizike vezane za kreditne poslove vežu se za rizik koji proizlazi posebno iz predstojećih povlačenja iz okvirnih ugovora ili kao rezervisanja za obavezu preuzetu za transakcije klijenata (posebno izdate finansijske garancije i potencijalne kreditne obaveze). Rezervisanja se formiraju za pojedinačne slučajevе, kao i na nivou portfolija, a mјere se u skladu s MSFI 9 i Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka ABRS-a. Promjene u rezervisanjima vezane za potencijalne obaveze i date garancije koje utiču na dobitak ili gubitak iskazuju se u izvještaju o dobitku ili gubitku pod stavkom "Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine".

23.4. Rezervisanja za restrukturiranje

Rezervisanja za restrukturiranje iskazuju se samo ako su ispunjeni opšti kriteriji za iskazivanje rezervisanja u skladu s MRS 37.72. Za to je potrebno postojanje izvedene obaveze za restrukturiranje društva, koja je ispunjena ako postoji formalan, detaljan plan restrukturiranja i objava mјera navedenih u planu licima na koja se odnosi.

Za objelodanjivanje troškova restrukturiranja, pogledati napomenu (30) Ostali operativni prihodi i ostali operativni rashodi.

23.5. Ostala rezervisanja

Ostala rezervisanja se evidentiraju ako prema nekoj trećoj strani postoji tekuća obaveza vezana za događaj iz prošlosti, ako je procjena relevantnog potraživanja vjerovatna i ako se iznos potraživanja može pouzdano utvrditi. Ako je uticaj značajan, vrši se diskont dugoročnih rezervisanja. Mjerenje rezervisanja za potencijalne obaveze i predstojeće gubitke zasniva se na pouzdanim (najboljim) procjenama u skladu s MRS 37.36 i dalje. Rezervisanja za pravne sporove obuhvataju sporove sa poslovnim partnerima, klijentima i eksternim institucijama, a formiraju se na osnovu procjene vjerovatnoće da Banka izgubi sudski spor. U određenim slučajevima, gubitak vezan za pravni rizik se izračunava korišćenjem statističkih metoda pri čemu je očekivana vrijednost zbir proizvoda vjerovatnoća rešavanja konkretnih sudskih sporova i gubitka izračunatih za svaki scenario, uzimajući u obzir alternativne metode predviđanja s obzirom na broj sporova u relevantnom vremenskom horizontu.

(24) Ostale obaveze

Ova stavka uključuje razgraničeni prihod i nefinansijske obaveze koje uslijed svoje prirode ne mogu biti klasifikovane u specifične stavke bilansa.

(25) Plaćanja na osnovu akcija**Plaćanja na po osnovu akcija zasnovane na gotovini**

Obaveze za plaćanja po osnovu akcija zasnovane na gotovini priznaju se kao rashodi zaposlenih tokom relevantnog perioda. Obaveze se ponovo procjenjuju po fer vrijednosti na svaki izvještajni datum do izmirenja i prikazuju se kao Rezervisanja u izvještaju o dobitku ili gubitku. Krajnji trošak novčane nagrade je gotovina isplaćena korisniku, a to je fer vrijednost na datum poravnjanja. Promjene u mjerenu obaveze se odražavaju u izvještaju o dobitku ili gubitku.

(26) Kapital

Kapital predstavlja preostali udio u imovini subjekta nakon odbitka svih obaveza koje investitor ne može prekinuti.

Aкционarski kapital predstavlja iznose koje su akcionari uplatili u skladu sa statutom.

Zakonske rezerve predstavljaju fond rezervi formiran u skladu sa Zakonom o privrednim društvima.

Rezerve fer vrijednosti uključuju rezultate mjerena - nakon uzimanja u obzir odloženih poreza - finansijske imovine mjerene po fer vrijednosti kroz izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

Revalorizacione rezerve predstavljaju rezultate povećanja vrijednosti materijalne imovine u skladu sa MRS 16.

Ostale rezerve uključuju preneseno stanje sa računa formiranih rezervi za kreditne gubitke po regulatornom zahtjevu, na osnovu odluke Skupštine Banke.

Akumulirani gubitak/zadržana dobit uključuje ukupan gubitak/dobit koju je Banka ostvarila.

Napomene uz izvještaj o dobitku ili gubitku

(27) Neto prihod od kamata

	(000) BAM	01.01. - 31.12.2021	01.01. - 31.12.2020
Prihodi od kamata izračunati metodom efektivne kamatne stope		32.898	31.802
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		806	444
Finansijska imovina po amortizovanom trošku		32.092	31.358
Ukupno prihod od kamata		32.898	31.802
Finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku od čega obaveze po lizingu		-5.048	-5.863
Ostale obaveze		-18	16
Negativna kamata od finansijske imovine		1	0
Ukupno rashod od kamata		-5.819	-6.107
Ukupno neto prihod od kamata		27.079	25.695

Rashod od kamata na osnovu finansijskih obaveza mjerena po amortizovanom trošku iznosi -5.819 hiljada BAM (2020: -6.107 hiljada BAM) i uključuje troškove u iznosu -3.198 hiljada BAM koji se odnose na depozite nefinansijskih društava i domaćinstava (2020: -3.973 hiljada BAM).

Prihodi po kamatama prikazani po instrumentima i sektorima:

	(000) BAM	01.01. - 31.12.2021	01.01. - 31.12.2020
Dužnički vrijednosni papiri		807	444
Centralne vlade		554	115
Banke		253	329
Krediti i potraživanja		32.091	31.358
Centralne vlade		292	712
Banke		4	28
Druge finansijske institucije		589	624
Nefinansijska društva		7.348	7.328
Domaćinstva		23.858	22.666
Ukupno		32.898	31.802

Rashod od kamata prikazan po instrumentu i sektoru:

	(000) BAM	01.01. - 31.12.2021	01.01. - 31.12.2020
Depoziti i primljeni krediti		-5.028	-5.847
Centralne vlade		-116	-107
Banke		-649	-1.067
Druge finansijske institucije		-1.065	-700
Nefinansijska društva		-263	-279
Domaćinstva		-2.935	-3.694
Ostale finansijske obaveze		-18	-16
Ostale obaveze		-1	0
Negativna kamata od finansijske imovine		-772	-244
Dužnički vrijednosni papiri		-2	0
Ostala aktiva		-770	-244
Ukupno		-5.819	-6.107

Od ukupnih rashoda od kamata na Depozite i primljene kredite, iznos od -808 hiljada BAM se odnosi na rashod po osnovu primljenih kredita (2020: -998 hiljada BAM)

(28) Neto prihod od naknada i provizija

	(000) BAM	01.01. - 31.12.2021	01.01. - 31.12.2020
Računi i paketi		6.047	6.230
Transakcije		3.374	3.184
Kartice		2.708	2.157
Krediti		1.164	995
Finansiranje trgovine		735	585
Hartije od vrijednosti		0	0
Bankoosiguranje		1.660	870
FX & DCC		2.845	2.014
Ostalo		34	33
Prihodi od naknada i provizija		18.567	16.068
Računi i paketi		0	-372
Transakcije		-676	-578
Kartice		-2.902	-2.049
Hartije od vrijednosti		-19	-17
Bankoosiguranje		0	0
Podsticaji klijentima		-118	-26
Finansiranje trgovini		0	0
FX promjene		-2	-9
Krediti		-3	-169
Ostalo		-107	-202
Rashodi od naknada i provizija		-3.827	-3.422
Neto prihod od naknada i provizija		14.740	12.646

Priroda transakcija prihoda i rashoda od naknada i provizija opisana je u napomeni (9).

(29) Neto rezultat finansijskih instrumenata

	(000) BAM	01.01. - 31.12.2021	01.01. - 31.12.2020
Finansijska imovina za trgovanje		16	-250
od čega: kursne razlike		49	-251
od čega: dobitak ili gubitak finansijskih instrumenata		-33	1
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		450	383
Dividende od finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		42	4
Ukupno		508	137

Iznos od 450 hiljade BAM odnosi se na dobit od prodaje dužničkih hartija od vrijednosti (2020: 383 hiljada BAM).

Rezultat finansijskih instrumenata koji se ne mjeri po fer vrijednosti kroz Izvjestaj o dobitku ili gubitku može se prikazati kako slijedi:

	(000) BAM	01.01. - 31.12.2021	01.01. - 31.12.2020
Dobici ili gubici finansijske imovine i obaveze koje se mjeri po fer vrijednosti kroz Ostalu sveobuhvatnu dobit		450	383
Dividende od finansijske imovine koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		42	4
Ukupno		492	387

(30) Ostali operativni prihodi i ostali operativni rashodi

Ostali operativni prihodi i rashodi - neto

	(000) BAM	01.01. - 31.12.2021	01.01. - 31.12.2020
Osiguranje depozita		-1.482	-1.414
Bankarski nameti i druge takse		-355	-394
Troškovi restrukturiranja		0	-78
Neto rezultat prodaje nefinansijske imovine		1.851	424
Rezultat od operativnog lizinga		308	332
Rezultat ostalih prihoda i rashoda		-797	-1.835
Ukupno		-475	-2.965

Ostali operativni prihodi i rashodi - bruto

	(000) BAM	01.01. - 31.12.2021	01.01. - 31.12.2020
Ostali operativni prihodi		2.482	1.498
Dobici od prodaje nefinansijske imovine		1.885	518
Prihodi od operativnog lizinga		24	21
Prihod od investicionih nekretnina		321	321
Ostali prihod vezan za ostalu aktivu		0	18
Ostali prihod		252	620
Ostali operativni rashodi		-2.957	-4.463
Gubitak od prodaje nefinansijske imovine		-34	-94
Troškovi nastali u sticanju prihoda od operativnog lizinga		-37	-18
Troškovi restrukturiranja		0	-78
Osiguranje depozita		-1.482	-1.414
Bankarski nameti i druge takse		-355	-394
Ostali rashod vezan za ostalu aktivu		0	-10
Ostali rashodi		-1.049	-2.455
Ukupno		-475	-2.965

Ostali rashodi iznose -1.049 hiljada BAM (2020:-2.455 hiljada BAM) i uključuje iznos od 685 hiljada BAM koji se odnosi na naknade Agenciji za bankarstvo RS (2020: -647 hiljada BaM naknade Agenciji za bankarstvo RS i 1.106 hiljada BAM rashod potraživanja po osnovu kartičnog poravnjanja).

(31) Troškovi zaposlenih

	(000) BAM	01.01. - 31.12.2021	01.01. - 31.12.2020
Plate		-7.482	-7.077
Doprinosi po osnovu zdravstvenog osiguranja		-1.652	-1.579
Varijabilna plaćanja		-1.402	-475
Bonusi i podsticaji prodaje		-1.247	475
Podsticaji prodaje		-405	175
Bonusi		-842	300
Plaćanja na osnovu akcija zasnovane na gotovini		-155	0
Ostale naknade zaposlenima		-17	-16
Dobrovoljno penzijsko osiguranje		-384	-399
Doprinosi po osnovu penzionog osiguranja		-2.126	-2.015
Troškovi otpremnina		-461	-3
Prihod od smanjenje ukalkulisavanja na primanja zaposlenih		457	0
Ostali troškovi zaposlenih		-129	-86
Ukupno		-13.196	-11.650

	31.12.2021	31.12.2020
Zaposleni na izvještajni datum (puno radno vrijeme)	334,00	322,50
Zaposleni prosječan broj tokom godine (puno radno vrijeme)	334,50	329,79

(32) Ostali administrativni troškovi

	(000) BAM	
	01.01. - 31.12.2021	01.01. - 31.12.2020
IT troškovi	-7.477	-7.472
Troškovi nekretnina (zakup i drugi troškovi nekretnina)	-2.381	-2.477
Pravni i savjetodavni troškovi	-687	-624
Marketinški troškovi	-1.121	-869
Ostali administrativni troškovi	-1.131	-482
Ukupno	-12.797	-11.924

(33) Amortizacija

	(000) BAM	
	01.01. - 31.12.2021	01.01. - 31.12.2020
Nekretnine, postrojenja i oprema od čega: pravo korištenja imovine	-1.312	-1.457
Nematerijalna imovina	-486	-504
Ukupno	-3.589	-3.869

(34) Ostali rezultat

	(000) BAM	
	01.01. - 31.12.2021	01.01. - 31.12.2020
Neto rezultat promjene rezervisanja za sudske sporove	418	-1.124
Smanjenje rezervisanja za sudske sporove	812	338
Povećanje rezervisanja za sudske sporove	-394	-1.462
Umanjenja / poništenje umanjenja vrijednosti nefinansijske imovine	-947	-2.497
Poništenje umanjenja	1.010	181
Umanjenje	-1.957	-2.678
Dobitak/gubitak od modifikacije	0	-139
Ukupno	-529	-3.760

Pozicija „Umanjenje vrijednosti nefinansijske imovine“ u 2021. godini u iznosu -1.957 hiljada BAM uključuje umanjenje vrijednosti investicionih nekretnina u iznosu od -1.336 hiljada BAM i uključuje umanjenje vrijednosti stečene materijalne imovine u iznosu od -25 hiljada BAM (2020: iznos od - 2.678 hiljada BAM uključuje uključuje umanjenje vrijednosti nematerijalne imovine u iznosu -1.269 hiljada BAM, inicirano odlukom o nadogradnji osnovnog bankarskog sistema na novu verziju, što je bio okidač za umanjenje do tada izvršenih kapitalnih ulaganja u softver i uključuje umanjenje vrijednosti stečene materijalne imovine u iznosu od -1.409 hiljada BAM)

Moratorijum na otplatu kredita u periodu Covid-19, koji je propisala ABRS uzrokova je priznavanje gubitka modifikacije u iznosu od -139 hiljada BAM za 2020. godinu.

(35) Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine

Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine mjerene po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, po amortizovanom trošku i finansijske garancije i obaveze su predstavljeni u nastavku:

	(000) BAM 01.01. - 31.12.2021	01.01. - 31.12.2020
Trošak kreditnih gubitaka finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-162	-383
Trošak kreditnih gubitaka finansijske imovine po amortizovanom trošku	-483	-13.572
Neto promjena kreditnih gubitaka	-3.028	-15.049
Prihodi od naplaćenih računovodstveno otpisanih i suspendovanih potraživanja	2.676	2.711
Direktno priznati gubici umanjenja vrijednosti	-131	-1.234
Trošak kreditnih gubitaka za potencijalne obaveze i date garancije	49	-961
Ukupno	-596	-14.916

(36) Porez na dobit

	(000) BAM 01.01. - 31.12.2021	01.01. - 31.12.2020
Porez na dobit za godinu	-988	0
od čega: iz prethodne godine	-312	0
Odloženi porez	-654	2.601
Ukupno	1.642	2.601

Usklađivanje između poreza na dobit prikazanog u poreskom bilansu i računovodstvenog poreza na dobit može se predstaviti kako slijedi:

	(000) BAM 31.12.2021	31.12.2020
Rezultat prije poreza	11.145	-10.606
Trošak poreza na dobit na osnovu stope poreza na dobit u RS od 10 %	-1.115	1.061
Usklađivanje poreske osnovice		
Efekti nepriznatih rashoda	-199	-1.197
Efekti nepriznatih prihoda	470	206
Efekti iskorištenih poreskih gubitaka	167	698
Efekti promjene odloženih poreza na prenesene gubitake i privremene razlike prethodnih godina	-653	1.833
Efekti prethodne godine	-312	0
Efekti neiskorištenih poreskih gubitaka	0	-1.667
Porez na dobit/Priznata odložena poreska imovina (efektivna stopa poreza: 14,7% (2020: -24.5%)	1.642	2.601

Neiskorišteni poreski gubici prikazani su u tabeli:

	(000) BAM 31.12.2021	31.12.2020
Poreski gubici		
primjenljiva poreska stopa - tekuća godina	10,0%	10,0%
Ukupni preneseni poreski gubici:	0	1.667
1. naredne godine	0	969
2. naredne godine	0	0
3. naredne godine	0	0
4. naredne godine	0	0
5. godine	0	698

36.1. Odložena poreska imovina i obaveze

Odložena poreska imovina nastala po osnovu privremenih razlika priznata je u tekućoj godini jer je vrlo vjerovatno da će buduća oporeziva dobit omogućiti njenu upotrebu.

Banka nema odloženu poresku imovinu kao rezultat prenosa poreskih gubitaka koje planira da koristi.

U skladu sa Zakonom o porezu na dobit, oporezivi gubici se mogu prenijeti u periodu od sljedećih pet godina. Odložena poreska imovina koja se odnosi na gubitke u tekućoj godini nije iskazana u finansijskim izvještajima jer nije sigurno da će Banka imati dovoljno oporezive dobiti na koju može koristiti pogodnosti iz neiskorištenih poreskih gubitaka i odložene poreske imovine.

Odloženi porez (poreska imovina ili poreske obaveze) priznati su zbog razlike između knjigovodstvene vrijednosti za poreske svrhe i knjigovodstvene vrijednosti za sljedeće stavke:

	Neto stanje 1 januara	Izvještaj o dobitku ili gubitku	Ostala sveobuhvatna dobit	Neto	Stanje 31 decembra (000) BAM	
					Odložena poreska imovina	Odložene poreske obaveze
2021						
Rezervisanja za kredite i potraživanja	964	-236	0	728	728	0
Ubrzana amortizacija za poreske svrhe	850	-302	0	548	548	0
Revalorizacija materijalne imovine	-97	0	1	-96	0	96
Revalorizacija dužničkih HOV po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-98	0	53	-45	0	45
Rezervisanja za očekivane kreditne gubitke investicionih HOV po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	46	0	17	63	63	0
Otpremnine i ostale dugoročne obaveze prema zaposlenim	26	0	6	32	32	0
Ostalo	418	-116	0	302	302	0
Ukupno odloženi porez	2.109	-654	77	1.532	1.673	141

Ukupna promjena u odloženom porezu u finansijskim izvještajima je -577 hiljada BAM (2020: 2.549 hiljada BAM). Od toga, -654 hiljada BAM (2020: 2.601 hiljada BAM) iskazano je u tekućoj godini u izvještaju o dobitku ili gubitku kao odloženi poreski rashod, a iznos od 77 hiljada BAM (2020:-52 hiljade BAM) iskazan je u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti u okviru kapitala.

	Neto stanje 1 januara	Izvještaj o dobitku ili gubitku	Ostala sveobuhvatna dobit	Neto	Stanje 31 decembra (000) BAM	
					Odložena poreska imovina	Odložene poreske obaveze
2020						
Rezervisanja za kredite i potraživanja	0	964	0	964	964	0
Ubrzana amortizacija za poreske svrhe	-341	1.191	0	850	850	0
Revalorizacija materijalne imovine	-99	2	0	-97	0	97
Revalorizacija dužničkih HOV po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	0	0	-98	-98	0	98
Rezervisanja za očekivane kreditne gubitke investicionih HOV po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	0	0	46	46	46	0
Otpremnine i ostale dugoročne obaveze prema zaposlenim	0	26	0	26	26	0
Ostalo	0	418	0	418	418	0
Ukupno odloženi porez	-440	2.601	-52	2.109	2.304	195

Kretanje odloženih poreza u neto iznosu je sljedeći:

	(000) BAM	
	2021	2020
Saldo na početku perioda (01.01.)	2.109	-440
Uticaj primjene IFRS 9	0	0
Poreski rashod/prihod priznat u izvještaju o dobitku ili gubitku	-654	2.601
Poreski prihod/rashod priznat u izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	77	-52
Kursne razlike	0	0
Saldo na kraju perioda (31.12.)	1.532	2.109

	(000) BAM	
	2021	2020
Odložena poreska imovina	1.673	2.304
Odložene poreske obaveze	-141	-195
Ukupno	1.532	2.109

Napomene uz izvještaj o finansijskom položaju

(37) Novac i novčana sredstva

			(000) BAM
	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak	Knjigovodstvena vrijednost (neto)
31.12.2021			
Novac ¹⁾	36.820	0	36.820
Novčana sredstva na računu Centralne banke	167.993	-168	167.825
Ostali depoziti po viđenju	45.710	-265	45.445
Ukupno	250.523	-433	250.090

¹⁾Novac u blagajni

		Bruto knjigovodstvena vrijednost	Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak	Knjigovodstvena vrijednost (neto)
31.12.2020				
Novac ¹⁾	30.426	0	30.426	
Novčana sredstva na računu Centralne banke	90.406	-99	90.307	
Ostali depoziti po viđenju	37.642	-779	36.863	
Ukupno	158.474	-878	157.596	

¹⁾Novac u blagajni

Novčana sredstva na računu Centralne banke Bosne i Hercegovine i ostali depoziti po viđenju uključuju iznose koji dospijevaju na dnevnoj osnovi i obaveznu rezervu. Višak novčanih sredstava iznad obavezne rezerve na računu Centralne banke Bosne i Hercegovine takođe služi za ispunjavanje uslova za obaveznu rezervu. Na dan 31. decembar 2021. godine, obavezna rezerva iznosi 76.300 hiljada BAM (2020: 61.950 hiljada BAM).

37.1. Novčana sredstva na računu Centralne banke i ostali depoziti po viđenju - kretanje bruto knjigovodstvene vrijednosti

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	POCI	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2020	114.930	13.118	0	0	128.048
Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti	82.755	3.653	0	0	86.408
Prenos između nivoa kreditnog rizika	15.975	-15.975	0	0	0
Otpisi	0	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	-753	0	0	0	-753
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2021	212.907	796	0	0	213.703

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	POCI	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2019	114.572	0	0	0	114.572
Efekti usvajanja novog regulatornog okvira	0	0	0	0	0
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2020	114.572	0	0	0	114.572
Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti	13.021	0	0	0	13.021
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-13.118	13.118	0	0	0
Otpisi	0	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	455	0	0	0	455
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2020	114.930	13.118	0	0	128.048

37.2. Novčana sredstva na računu Centralne banke i ostali depoziti po viđenju - kretanje rezervisanja za očekivani kreditni gubitak

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	POCI	(000) BAM Ukupno
Rezervisanja za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2021	-222	-656	0	0	-878
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	50	402	0	0	452
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-217	217	0	0	0
Otpisi	0	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	-4	-3	0	0	-7
Rezervisanja za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2021	-393	-40	0	0	-433

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	POCI	(000) BAM Ukupno
Rezervisanja za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2019	-134	0	0	0	-134
Efekti usvajanja novog regulatornog okvir	-181	0	0	0	-181
Rezervisanja za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2020	-315	0	0	0	-315
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	-560	0	0	0	-560
Prenos između nivoa kreditnog rizika	656	-656	0	0	0
Otpisi	0	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	-3	0	0	0	-3
Rezervisanja za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2020	-222	-656	0	0	-878

(38) Finansijska imovina namijenjena trgovanju

Finansijska imovina namijenjena trgovanju i vrednovana po fer vrijednosti moze se prikazati u donjoj tabeli:

	31.12.2021	31.12.2020	(000) BAM
Derivati	13	0	
Ukupno	13	0	

(39) Krediti i potraživanja

Banka sve kredite i potraživanja mjeri po amortizovanom trošku.

39.1. Krediti i potraživanja od banaka

	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak	Knjigovodstvena vrijednost (neto)	(000) BAM
31.12.2021				
Krediti i potraživanja	8.531	-35	8.496	
Banke	8.531	-35	8.496	
Ukupno	8.531	-35	8.496	

	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak	Knjigovodstvena vrijednost (neto)	(000) BAM
31.12.2020				
Krediti i potraživanja	3.268	-1	3.267	
Banke	3.268	-1	3.267	
Ukupno	3.268	-1	3.267	

Kretanje bruto knjigovodstvene vrijednosti kredita i potraživanja od banaka

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	POCI	(000) BAM Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2020	3.267	1	0	0	3.268
Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti	5.486	-1	0	0	5.485
Prenos između nivoa kreditnog rizika	0	0	0	0	0
Otpisi	0	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	-222	0	0	0	-222
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2021	8.531	0	0	0	8.531

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	POCI	(000) BAM Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2019	9.872	0	0	0	9.872
Efekti usvajanja novog regulatornog okvira	0	0	0	0	0
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2020	9.872	0	0	0	9.872
Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti	9.496	-15.783	0	0	-6.287
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-16.101	16.101	0	0	0
Otpisi	0	-317	0	0	-317
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	0	0	0
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2020	3.267	1	0	0	3.268

Kretanje rezervisanja za očekivani kreditni gubitak kredita i potraživanja od banaka

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	POCI	(000) BAM Ukupno
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2021	-1	0	0	0	-1
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	-34	0	0	0	-34
Prenos između nivoa kreditnog rizika	0	0	0	0	0
Otpisi	0	0	0	0	0
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	0	0	0	0	0
Promjene u modelima / parametrima rizika	0	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	0	0	0
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2021	-35	0	0	0	-35

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	POCI	(000) BAM Ukupno
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2019	-1	0	0	0	-1
Efekti usvajanja novog regulatornog okvira	-35	0	0	0	-35
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2020	-36	0	0	0	-36
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	-55	90	0	0	35
Prenos između nivoa kreditnog rizika	90	-90	0	0	0
Otpisi	0	0	0	0	0
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	0	0	0	0	0
Promjene u modelima / parametrima rizika	0	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	0	0	0
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2020	-1	0	0	0	-1

39.2. Krediti i potraživanja od klijenata

	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Nivo kreditnog rizika 1	Očekivani kreditni gubitak Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	Knjigovodstvena vrijednost (neto)
Krediti i potraživanja	620.157				559.182
Centralne vlade	5.806	-34	-167	0	5.605
Druge finansijske institucije	12.341	-133	-1.732	0	10.476
Nefinansijska društva	207.415	-2.792	-5.473	-1.764	197.386
Domaćinstva	394.595	-2.777	-10.269	-35.834	345.715
Ukupno	620.157	-5.736	-17.641	-37.598	559.182

	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Nivo kreditnog rizika 1	Očekivani kreditni gubitak Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	Knjigovodstvena vrijednost (neto)
Krediti i potraživanja	625.535				557.056
Centralne vlade	13.601	-231	-631	-118	12.621
Druge finansijske institucije	20.227	-460	-1.524	0	18.243
Nefinansijska društva	231.198	-5.252	-3.250	-2.602	220.094
Domaćinstva	360.509	-2.417	-11.927	-40.067	306.098
Ukupno	625.535	-8.360	-17.332	-42.787	557.056

Kretanje bruto knjigovodstvene vrijednosti kredita i potraživanja od klijenata

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	POCI	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2020.	462.132	115.395	48.008	0	620.157
Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti	49.104	-41.565	-1.784	0	5.755
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-97.760	90.509	7.251	0	0
Otpisi	-23	-108	-10.798	0	-10.929
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	0	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	-7	0	-197	0	-204
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2021.	413.446	164.231	42.480	0	620.157

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	POCI	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2019.	529.376	38.006	85.048	0	652.430
Efekti usvajanja novog regulatornog okvira	0	0	-31.451	0	-31.451
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2020.	529.376	38.006	53.597	0	620.979
Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti	32.166	-9.559	-8.272	0	14.335
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-96.834	87.080	9.754	0	0
Otpisi	-2.398	-77	-6.796	0	-9.271
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	-69	-45	-26	0	-140
Kursne razlike i druga kretanja	-109	-10	-249	0	-368
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2020.	462.132	115.395	48.008	0	625.535

Kretanje rezervisanja za očekivani kreditni gubitak kredita i potraživanja od klijenata

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	POCI	(000) BAM Ukupno
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2020	-8.360	-17.332	-42.787	0	-68.479
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	4.824	-2.531	-5.739	0	-3.446
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-2.200	2.175	25	0	0
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	0	0	0	0	0
Promjene u modelima / parametrima rizika	0	0	0	0	0
Otpisi	0	47	10.750	0	10.797
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	153	0	153
Unwinding	0	0	348	0	348
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2021	-5.736	-17.641	-37.598	0	-60.975

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	POCI	(000) BAM Ukupno
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2019	-4.473	-9.762	-73.643	0	-87.878
Efekti usvajanja novog regulatornog okvira	-418	881	26.427	0	26.890
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2020	-4.891	-8.881	-47.216	0	-60.988
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	-2.301	-12.084	-105	0	-14.490
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-1.168	3.642	-2.474	0	0
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	-1	-10	-23	0	-34
Promjene u modelima / parametrima rizika	0	0	0	0	0
Otpisi	1	2	6.796	0	6.799
Kursne razlike i druga kretanja	0	-1	235	0	234
Unwinding	0	0	263	0	263
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2020	-8.360	-17.332	-42.787	0	-68.479

Krediti i potraživanja od domaćinstava

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	POCI	(000) BAM Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2020.	253.072	63.177	44.260	0	360.509
Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti	57.024	-12.853	-407	0	43.764
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-50.461	44.337	6.124	0	0
Otpisi	-22	-72	-9.380	0	-9.474
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	0	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	-7	0	-197	0	-204
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2021.	259.606	94.589	40.400	0	394.595

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	POCI	(000) BAM Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2019.	283.238	37.505	72.783	0	393.526
Efekti usvajanja novog regulatornog okvira	0	0	-29.260	0	-29.260
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2020.	283.238	37.505	43.523	0	364.266
Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti	17.072	-10.025	24.955	0	32.002
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-44.946	35.809	9.137	0	0
Otpisi	-2.147	-47	-33.081	0	-35.275
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	-35	-55	-25	0	-115
Kursne razlike i druga kretanja	-110	-10	-249	0	-369
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2020.	253.072	63.177	44.260	0	360.509

(000) BAM

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	POCI	Ukupno
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2020	-2.417	-11.927	-40.067	0	-54.411
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	3.038	-1.910	-5.101	0	-3.973
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-3.398	3.550	-152	0	0
Otpisi	0	18	9.366	0	9.384
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	0	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	120	0	120
Unwinding	0	0	315	0	315
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2021	-2.777	-10.269	-35.834	0	-48.880

(000) BAM

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	POCI	Ukupno
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2020	-2.403	-8.842	-41.111	0	-52.356
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	3.675	-7.464	-3.542	0	-7.331
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-3.690	4.388	-698	0	0
Otpisi	1	2	5.142	0	5.145
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	0	-10	-22	0	-32
Kursne razlike i druga kretanja	0	-1	164	0	163
Unwinding	0	0	192	0	192
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2020	-2.417	-11.927	-40.067	0	-54.411

Krediti i potraživanja od nefinansijskih društava

(000) BAM

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	POCI	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2020.	190.382	37.675	3.141	0	231.198
Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti	5.780	-27.339	-770	0	-22.329
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-51.305	50.178	1.127	0	0
Otpisi	-1	-36	-1.417	0	-1.454
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	0	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	0	0	0
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2021.	144.856	60.478	2.081	0	207.415

(000) BAM

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	POCI	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2019.	215.147	501	7.746	0	223.394
Efekti usvajanja novog regulatornog okvira	0	0	-2.179	0	-2.179
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2020.	215.147	501	5.567	0	221.215
Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti	12.588	4.265	-2.980	0	13.873
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-37.075	32.915	4.160	0	0
Otpisi	-248	-20	-3.605	0	-3.873
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	-31	14	-1	0	-18
Kursne razlike i druga kretanja	1	0	0	0	1
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2020.	190.382	37.675	3.141	0	231.198

(000) BAM

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	POCI	Ukupno
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2020	-5.252	-3.250	-2.602	0	-11.104
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	971	-797	-531	0	-357
Prenos između nivoa kreditnog rizika	1.489	-1.455	-34	0	0
Otpisi	0	29	1.383	0	1.412
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	0	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	20	0	20
Unwinding	0	0	20	0	20
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2021	-2.792	-5.473	-1.764	0	-10.029

(000) BAM

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	POCI	Ukupno
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2020	-2.127	-39	-4.634	0	-6.800
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	-5.560	-3.719	3.284	0	-5.995
Prenos između nivoa kreditnog rizika	2.436	507	-2.943	0	0
Otpisi	0	0	1.654	0	1.654
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	-1	1	-1	0	-1
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	38	0	38
Unwinding	0	0	38	0	38
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2020	-5.252	-3.250	-2.602	0	-11.104

Krediti i potraživanja od drugih finansijskih institucija

(000) BAM

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	POCI	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2020.	9.035	11.192	0	0	20.227
Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti	-6.528	-1.358	0	0	-7.886
Prenos između nivoa kreditnog rizika	4.005	-4.005	0	0	0
Otpisi	0	0	0	0	0
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	0	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	0	0	0
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2021.	6.512	5.829	0	0	12.341

(000) BAM

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	POCI	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2019.	14.433	0	182	0	14.615
Efekti usvajanja novog regulatornog okvira	0	0	0	0	0
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2020.	14.433	0	182	0	14.615
Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti	9.416	-3.619	-182	0	5.615
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-14.811	14.811	0	0	0
Otpisi	-3	0	0	0	-3
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	0	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	0	0	0
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2020.	9.035	11.192	0	0	20.227

(000) BAM

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	POCI	Ukupno
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2020	-460	-1.524	0	0	-1.984
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	618	-499	0	0	119
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-291	291	0	0	0
Otpisi	0	0	0	0	0
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	0	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	0	0	0
Unwinding	0	0	0	0	0
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2021	-133	-1.732	0	0	-1.865

(000) BAM

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	POCI	Ukupno
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2020	-201	0	-182	0	-383
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	-345	-1.438	182	0	-1.601
Prenos između nivoa kreditnog rizika	86	-86	0	0	0
Otpisi	0	0	0	0	0
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	0	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	0	0	0
Unwinding	0	0	0	0	0
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2020	-460	-1.524	0	0	-1.984

Krediti i potraživanja od centralne vlade

(000) BAM

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	POCI	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2020.	9.643	3.351	607	0	13.601
Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti	-7.172	-15	-607	0	-7.794
Prenos između nivoa kreditnog rizika	1	-1	0	0	0
Otpisi	0	0	-1	0	-1
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	0	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	0	0	0
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2021.	2.472	3.335	-1	0	5.806

(000) BAM

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	POCI	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2019.	16.558	0	4.337	0	20.895
Efekti usvajanja novog regulatornog okvira	0	0	-12	0	-12
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2020.	16.558	0	4.325	0	20.883
Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti	-6.910	-180	-173	0	-7.263
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-2	3.545	-3.543	0	0
Otpisi	0	-10	-2	0	-12
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	-3	-4	0	0	-7
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	0	0	0
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2020.	9.643	3.351	607	0	13.601

(000) BAM

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	POCI	Ukupno
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2020	-231	-631	-118	0	-980
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	197	675	-107	0	765
Prenos između nivoa kreditnog rizika	0	-211	211	0	0
Otpisi	0	0	1	0	1
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	0	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	13	0	13
Unwinding	0	0	13	0	13
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2021	-34	-167	0	0	-201

(000) BAM

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	POCI	Ukupno
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2020	-160	0	-1.289	0	-1.449
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	-71	537	-29	0	437
Prenos između nivoa kreditnog rizika	0	-1.167	1.167	0	0
Otpisi	0	0	0	0	0
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	0	-1	0	0	-1
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	33	0	33
Unwinding	0	0	33	0	33
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2020	-231	-631	-118	0	-980

39.3. Krediti i potraživanja koja su predmet ugovornih modifikacija i koje se nisu prestala priznavati

Tabela u nastavku prikazuje dužničke finansijske instrumente vrednovane po amortizovanim troškovima, raspoređene u nivo 2 ili nivo 3, koji su bili predmet izmjene (modifikacije) ugovora koja nije rezultirala prestankom priznavanja tokom izvještajnog perioda.

(000) BAM

	Amortizovani trošak prije modifikacije	Dobitak/gubita k modifikacije	Amortizovani trošak prije modifikacije	Dobitak/gubitak modifikacije
	31.12.2021		31.12.2020	
Centralne vlade	0	0	3.353	-4
Ostale finansijske institucije	0	0	0	0
Nefinansijska društva	0	0	27.074	14
Domaćinstva	0	0	11.241	-80
Ukupno	0	0	38.315	-66

(40) Investicije u hartije od vrijednosti

(000) BAM

	31.12.2021	31.12.2020
Fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVTOCI)	88.353	58.674
Ukupno	88.353	58.674

Investicije u hartije od vrijednosti - kretanje bruto knjigovodstvene vrijednosti (dužnički vrijednosni papiri)

	(000) BAM	Nivo kreditnog rizika 1
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2021	58.878	
Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti	29.837	
Prenos između nivoa kreditnog rizika	0	
Otpisi	0	
Kursne razlike i druga kretanja	0	
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2021	88.715	

	(000) BAM	Nivo kreditnog rizika 1
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2019	61.979	
Efekti usvajanja novog regulatornog okvira	50	
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2020	62.029	
Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti	-3.151	
Prenos između nivoa kreditnog rizika	0	
Otpisi	0	
Kursne razlike i druga kretanja	0	
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2020	58.878	

Investicije u hartije od vrijednosti - kretanje rezervisanja za očekivane kreditne gubitke

	(000) BAM	Nivo kreditnog rizika 1
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2021	-465	
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	-162	
Prenos između nivoa kreditnog rizika	0	
Otpisi	0	
Kursne razlike i druga kretanja	0	
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2021	-627	

	(000) BAM	Nivo kreditnog rizika 1
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2019	-32	
Efekti usvajanja novog regulatornog okvira	-50	
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2020	-82	
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	-383	
Prenos između nivoa kreditnog rizika	0	
Otpisi	0	
Kursne razlike i druga kretanja	0	
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2020	-465	

40.1. Fer vrijednost kroz izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti

	31.12.2021	31.12.2020
Dužnički vrijednosni papiri	88.088	58.413
Centralne vlade	56.671	33.977
Banke	31.417	24.436
Vlasnički instrumenti	265	261
Druge finansijske institucije	265	261
Ukupno	88.353	58.674

U sljedećoj tabeli prikazani su vlasnički vrijednosni papiri mjereni po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobiti i njihove fer vrijednosti:

	(000) BAM	31.12.2021	31.12.2020
Banjalučka berza		175	175
S.W.I.F.T		60	56
Centralni registar hartija od vrijednosti, Banja Luka		30	30
Ukupno		265	261

(41) Materijalna imovina

	(000) BAM	31.12.2021	31.12.2020
Vlastite nekretnine, postrojenja i oprema		21.427	21.777
Zemljište i objekti		20.309	20.528
Postrojenja i oprema		1.118	1.249
Imovina s pravom korištenja		1.160	569
Zemljište i objekti		660	407
Postrojenja i oprema		500	162
Investicione nekretnine		3.843	5.523
Ukupno		26.430	27.869

(42) Nematerijalna imovina

	(000) BAM	31.12.2021	31.12.2020
Gudvil		0	0
Kupljeni software		2.602	3.600
Ostala nematerijalna imovina		3.138	3.169
Ukupno		5.740	6.769

(43) Kretanje materijalne i nematerijalne imovine

43.1. Kretanje nabavne i knjigovodstvene vrijednosti

	31.12.2021	Vlastite nekretnine, postrojenja i oprema		Imovina s pravom korištenja		Investicione nekretnine	Nemate rijalna imovina	UKUPNO
		Zemljište i objekti	Postrojenja i oprema	Zemljište i objekti	Postrojenja i oprema-			
Nabavna vrijednost 01.01.2021	32.670	7.968	1.135	464	10.159	29.168	81.564	
Prenos na dugotrajnu imovinu namijenjenu prodaji (MSFI 5)	0	0	0	0	0	0	0	0
Nabavke	442	282	563	513	0	1.248	3.048	
Otuđenje	-458	-949	0	0	-369	0	-1.776	
Ostale promjene	0	0	0	0	0	0	0	0
Nabavna vrijednost 31.12.2021	32.654	7.301	1.698	977	9.790	30.416	82.836	
Ukupna amortizacija 31.12.2021	-12.345	-6.183	-1.038	-477	-5.947	-24.676	-50.666	
Knjigovodstvena vrijednost 31.12.2021	20.309	1.118	660	500	3.843	5.740	32.170	

(000) BAM

	31.12.2020		Vlastite nekretnine, postrojenja i oprema				Imovina s pravom korištenja		Investicione nekretnine	Nematerijalna imovina	UKUPNO
	Zemljište i objekti	Postrojenja i oprema	Zemljište i objekti	Postrojenja i oprema			Postrojenja i oprema				
Nabavna vrijednost 01.01.2020	38.362	8.069	1.015	451			3.746	25.280	76.923	0	0
Inicijalni efekat MSFI 16	0	0	0	0			0	0	0	0	0
Prenos na dugotrajanu imovinu namijenjenu prodaji (MSFI 5)	0	0	0	0			0	0	0	0	0
Nabavke	746	296	120	13			0	3.888	5.063		
Otuđenje	-25	-397	0	0			0	0	0	-422	
Ostale promjene	-6.413	0	0	0			6.413	0	0	0	
Nabavna vrijednost 31.12.2020	32.670	7.968	1.135	464			10.159	29.168	81.564		
Ukupna amortizacija 31.12.2020	-12.142	-6.719	-728	-302			-4.636	-22.399	-46.926		
Knjigovodstvena vrijednost 31.12.2020	20.528	1.249	407	162			5.523	6.769	34.638		

43.2. Kretanje amortizacije

(000) BAM

	31.12.2021		Vlastite nekretnine, postrojenja i oprema		Imovina s pravom korištenja		Investicione nekretnine	Nematerijalna imovina	UKUPNO
	Zemljište i objekti	Postrojenja i oprema	Zemljište i objekti	Postrojenja i oprema					
Ispravka vrijednosti 01.01.2021	-12.142	-6.719	-727	-302			-4.636	-22.399	-46.925
Prenos na MSFI 5	0	0	0	0			0	0	0
Otuđenje	239	920	0	0			24	0	1.183
Amortizacija	-442	-384	-311	-175			0	-2.277	-3.589
Umanjenje vrijednosti	0	0	0	0			-1.335	0	-1.335
Ostale promjene	0	0	0	0			0	0	0
Povećanje vrijednosti	0	0	0	0			0	0	0
Ukupna ispravka vrijednosti 31.12.2021	-12.345	-6.183	-1.038	-477			-5.947	-24.676	-50.666

(000) BAM

	31.12.2020		Vlastite nekretnine, postrojenja i oprema		Imovina s pravom korištenja		Investicione nekretnine	Nematerijalna imovina	UKUPNO
	Zemljište i objekti	Postrojenja i oprema	Zemljište i objekti	Postrojenja i oprema					
Ispravka vrijednosti 01.01.2020	-15.009	-6.689	-386	-140			-1.244	-18.719	-42.187
Prenos na MSFI 5	0	0	0	0			0	0	0
Otuđenje	10	389	0	0			0	0	399
Amortizacija	-535	-418	-346	-158			0	-2.412	-3.869
Umanjenje vrijednosti	0	-1	0	0			0	-1.268	-1.269
Ostale promjene	3.392	0	4	-4			-3.392	0	0
Povećanje vrijednosti	0	0	0	0			0	0	0
Ukupna ispravka vrijednosti 31.12.2020	-12.142	-6.719	-728	-302			-4.636	-22.399	-46.926

(44) Ostala imovina

(000) BAM

		31.12.2021	31.12.2020
Preplate i obračunati prihod		976	1.285
Zalihe (stečena materijalna imovina, imovina za lizing, itd.)		121	402
Ostala imovina		3.130	2.259
Ukupno		4.227	3.946

(45) Imovina namjenjena prodaji

U tekućem izvještajnom periodu, ova pozicija prvenstveno uključuje nekretnine koje su dio projekta prodaje imovine za koju se već aktivno vrši oglašavanje.

	(000) BAM	31.12.2021	31.12.2020
Nekretnine, postrojenja i oprema		399	399
Ukupno		399	399

(46) Finansijske obaveze za trgovanje

	(000) BAM	31.12.2021	31.12.2020
Derivati		13	0
Ukupno		13	0

(47) Finansijske obaveze vrednovane po amortizovanom trošku

	(000) BAM	31.12.2021	31.12.2020
Depoziti i primljeni krediti			
Depoziti banaka		764.802	651.011
Depoziti klijenata		313	29.077
Obaveze po kreditima		729.119	574.760
Ostale finansijske obaveze od čega obaveze po lizingu		35.370	47.174
Ukupno		780.629	663.201

47.1. Depoziti banaka

	(000) BAM	31.12.2021	31.12.2020
Tekući računi / A'vista depoziti			
Oročeni depoziti		313	183
Ukupno		313	29.077

47.2. Depoziti klijenata

	(000) BAM	31.12.2021	31.12.2020
Tekući računi / a'vista depoziti			
Centralne vlade		414.597	271.308
Druge finansijske institucije		85.276	18.378
Nefinansijska društva		3.464	8.881
Domaćinstva		123.948	64.167
Oročeni depoziti		201.909	179.882
Centralne vlade		314.522	303.452
Druge finansijske institucije		0	10.012
Nefinansijska društva		60.161	17.692
Domaćinstva		13.646	27.322
Ukupno		729.119	574.760

47.3. Obaveze po kreditima

	(000) BAM	31.12.2021	31.12.2020
Banke		9.304	12.970
Ostale finansijske institucije		26.066	34.204
Ukupno		35.370	47.174

Pregled po klijentu se može prikazati u sljedećoj tabeli:

	Kamaten stope	(000) BAM	31.12.2021	31.12.2020
EBRD	od 2,2 - 2,7		9.304	12.970
EFSE	2,6		5.222	8.703
Fond za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske	od 0,5 - 1,0		7.992	9.496
Fond stanovanja Republike Srpske	od 0,8 - 1,8		11.036	13.803
Fond za razvoj istočnog dijela Republike Srpske	od 1,0 - 2,3		1.816	2.202
Total			35.370	47.174

EBRD (European Bank for Reconstruction and Development - Evropska banka za obnovu i razvoj) je plasirala dugoročni kredit Banci za nemajensko finansiranje mikro, malih i srednjih preduzeća na dugi rok. Kamata je utvrđena na bazi 6M EURIBOR-a, +/-procennti poen, uz utvrđenu minimalnu kamatnu stopu, u skladu sa Ugovorom o finansiranju. Kompanije koje se finansiraju iz ovih izvora su u obavezi poštovanja propisanih ekoloških i socijalnih normi definisanih zakonima BiH /RS.

EFSE (European Fond for Southeast Europe - Evropski fond za jugoistočnu Evropu) je plasirao dugoročni kredit Banci za nemajensko finansiranje mikro, malih i srednjih preduzeća na dugi rok. Kamata je utvrđena na bazi 6M EURIBOR-a, +/- procennti poen, uz utvrđenu minimalnu kamatnu stopu, u skladu sa Ugovorom o finansiranju. Kompanije koje se finansiraju iz ovih izvora su u obavezi poštovanja propisanih ekoloških i socijalnih normi definisanih zakonima BiH /RS.

Fond za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske, Banja Luka plasirao je kredit Banci za finansiranje projekata razvoja. Otplata ovih kredita vrši se u skladu sa programima otplate kredita krajnjih korisnika. Kamata je utvrđena na bazi 6M EURIBOR-a, +/- procennti poen uz utvrđenu minimalnu kamatnu stopu u skladu sa Okvirnim ugovorom gdje su definisani kriterijumi za utvrđivanje visine kamatnih stopa po kreditnim linijama Investiciono razvojne banke RS (IRB RS a.d.) Banja Luka.

Fond za razvoj istočnog dijela Republike Srpske - koji pruža pomoć u projektima razvoja u istočnom dijelu Republike Srpske, plasirao je kredit Banci. Otplata ovih kredita vrši se u skladu sa programima otplate kredita krajnjih korisnika. Kamata je utvrđena na bazi 6M EURIBOR-a, +/- procennti poen uz utvrđenu minimalnu kamatnu stopu u skladu sa Okvirnim ugovorom gdje su definisani kriterijumi za utvrđivanje visine kamatnih stopa po kreditnim linijama Investiciono razvojne banke RS (IRB RS a.d.) Banja Luka.

Fond stanovanja Republike Srpske plasirao sredstva iz kreditne linije za stambene kredite koji se koriste za kupovinu, izgradnju rekonstrukciju i proširenje stambene jedinice. Otplata kredita se vrši u skladu sa programima otplate kredita krajnjih korisnika. Kamata je utvrđena na bazi 6M EURIBOR-a, +/- procennti poen, uz utvrđenu minimalnu kamatnu stopu, u skladu sa Okvirnim ugovorom gdje su definisani kriterijumi za utvrđivanje visine kamatnih stopa po kreditnim linijama Investiciono razvojne banke RS (IRB RS a.d.) Banja Luka.

Usklađivanje kretanja obaveza po primljenim kreditima i novčanim tokova iz finansijskih aktivnosti može se prikazati kako slijedi:

	(000) BAM	2021
Promjena novčanih tokova iz finansijskih aktivnosti		
Stanje 01.januara		47.174
Povećanje uzetih pozajmica		0
Smanjenje uzetih pozajmica		-11.757
Plaćena kamata		-808
Ukupno promjena novčanih tokova iz finansijskih aktivnosti		34.609
Ostale promjene vezane za obaveze		
Rashod kamate		761
Ostale promjene		0
Ukupno ostale promjene vezane za obaveze		761
Stanje 31.decembra		35.370

(48) Rezervisanja

	(000) BAM	31.12.2021	31.12.2020
Rezervisanja za sudske sporove		980	2.047
Potencijalne obaveze i date garancije		1.449	1.498
Rezervisanja za varijabilna plaćanja		994	625
Plaćanja na osnovu akcija zasnovane na gotovini		155	0
Penzije i druge definisane obaveze nakon prestanka radnog odnosa		319	257
Rezervisanja za restrukturiranja		4	110
Ostala rezervisanja		16	16
Ukupno		3.917	4.553

Stavka "Rezervisanja za sudske sporove" uključuje rezervisanja za pravne sporove povezane s klijentovim tužbama. Nadalje, pod ovom stavkom su iskazane i dodatne obaveze kao što su neriješeni sudski sporovi vezani za kreditno poslovanje prezentovani pod ovom stavkom. Dodatne informacije nisu objelodanjene u skladu s MRS 37.92 kako bi se zaštitila pozicija Banke u ovim sudskim sporovima. Detaljnije informacije u napomeni (63)- Pravni rizik

Stavka "Rezervisanja za varijabilna plaćanja" uključuje dugoročna i kratkoročna rezervisanja bonusa za ključni menadžment, kao i za zaposlene.

Obračunati iznos rezervisanja za mjere restrukturiranja, neriješene sudske sporove, kao i druga rezervisanja na osnovu najboljih procjena očekivanog odliva ekonomski korisnih resursa na datum izvještavanja, uključujući uzimanje u obzir rizika i neizvjesnosti koji se očekuju u kontekstu izvršavanja obaveze. Procjene uzimaju u obzir rizike i neizvjesnosti. Odlivi ekonomski korisnih resursa koji proizlaze iz ovih mjeru očekuju se tokom narednih pet poslovnih godina. Međutim, treba uzeti u obzir da je, posebno u odnosu na odredbe za pravne zahtjeve, ishod osnovnog postupka u mnogim slučajevima teško predvidjeti, pa bi iz tog razloga konačno vrijeme moglo značajno odstupati od izvorne procjene.

48.1. Rezervisanja - kretanje rezervisanja za potencijalne obaveze i date garancije

	Nivo kred. rizika 1	Nivo kred. rizika 2	Nivo kred. rizika 3	POCI	(000) BAM Ukupno
Nominalna vrijednost na dan 01.01.2021	122.343	18.713	23	0	141.079
Primjene u neto nominalnoj vrijednosti	29.383	-29.308	-427	0	-352
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-20.882	20.477	405	0	0
Otpisi	0	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	-48	0	0	0	-48
Nominalna vrijednost na dan 31.12.2021	130.796	9.882	1	0	140.679

	Nivo kred. rizika 1	Nivo kred. rizika 2	Nivo kred. rizika 3	POCI	(000) BAM Ukupno
Nominalna vrijednost na dan 01.01.2020	119.061	289	123	0	119.473
Primjene u neto nominalnoj vrijednosti	3.274	18.472	-139	0	21.607
Prenos između nivoa kreditnog rizika	8	-48	40	0	0
Otpisi	0	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	-1	0	-1
Nominalna vrijednost na dan 31.12.2020	122.343	18.713	23	0	141.079

	Nivo kred. rizika 1	Nivo kred. rizika 2	Nivo kred. rizika 3	POCI	(000) BAM Ukupno
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2021	-1.060	-429	-9	0	-1.498
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	-38	42	45	0	49
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-103	139	-36	0	0
Otpisi	0	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	0	0	0
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2021	-1.201	-248	0	0	-1.449

	Nivo kred. rizika 1	Nivo kred. rizika 2	Nivo kred. rizika 3	POCI	(000) BAM Ukupno
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2019	-741	-29	-82	0	-852
Efekti usvajanja novog regulatornog okvira	274	11	30	0	315
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2020	-467	-18	-52	0	-537
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	1.321	-2.322	40	0	-961
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-1.915	1.912	3	0	0
Otpisi	0	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	0	0	0
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2020	-1.061	-428	-9	0	-1.498

48.2. Rezervisanja - kretanje drugih rezervisanja

	Knjigovo-dstvena vrijednost 01.01.2020.	Povećanje	Upotreba	Smanjenje	Ostale promjene	Knjigovo-dstvena vrijednost 31.12.2020.
Penzije i druge definisane obaveze nakon prestanka radnog odnosa	257	65	-3	0	0	319
Rezervisanje za restrukturiranje	110	0	-106	0	0	4
Rezervisanja za sudske sporove	2.047	298	-553	-812	0	980
Rezervisanja za varijabilna plaćanja	625	1.247	-518	-360	0	994
Plaćanja na osnovu akcija zasnovane na gotovini	0	155	0	0	0	155
Ostala rezervisanja	16	0	0	0	0	16
Ukupno	3.055	1.765	-1.180	-1.172	0	2.468

	Knjigovo-dstvena vrijednost 01.01.2020.	Povećanje	Upotreba	Smanjenje	Ostale promjene	Knjigovo-dstvena vrijednost 31.12.2020.
Penzije i druge definisane obaveze nakon prestanka radnog odnosa	288	-28	-3	0	0	257
Rezervisanje za restrukturiranje	117	78	-85	0	0	110
Rezervisanja za sudske sporove	2.568	1.342	-1.525	-338	0	2.047
Rezervisanja za varijabilna plaćanja	913	475	-763	0	0	625
Ostala rezervisanja	16	0	0	0	0	16
Ukupno	3.902	1.867	-2.376	-338	0	3.055

48.3. Rezervisanja - kretanje rezervisanja za otpremnine

U nastavku je prikazan razvoj sadašnje vrijednosti obaveza koje se odnose na otpremnine . Iz razloga nematerijalnosti, objelodanjivanja su sažeta.

	(000) BAM	
	2021	2020
Sadašnja vrijednost definisanih planova primanja na 01.januar	257	288
+ Tekući troškovi plana	3	0
+ Doprinosi planu primanja	0	0
+/- Aktuarski dobici/gubici	62	-31
+/- Aktuarski dobici/gubici od promjene demografskih prepostavki	52	13
+/- Aktuarski dobici/gubici od promjene finansijskih prepostavki	10	-44
+/- Aktuarski dobici/gubici od promjene iskustvenih prepostavki	0	0
- Plaćanja iz plana	-3	0
+ Prethodni troškovi plana	0	0
+/- poslovne kombinacije i otuđenje	0	0
+/- Ostale promjene	0	0
Sadašnja vrijednost definisanih planova primanja na 31.decembar	319	257

Zbog niskog iznosa rezervisanja za zaposlene za Banku na dan 31. decembra 2021. godine, dalja obelodanjivanja prema MRS 19 su izostavljena.

(49) Ostale obaveze

	(000) BAM	
	31.12.2021	31.12.2020
Odgodeni prihod	156	184
Pasivna vremenska razgraničenja	1.813	2.130
Ostale obaveze	371	175
Ukupno	2.340	2.489

Pasivna vremenska razgraničenja i druge obaveze uključuju obaveze za usluge koje su pružene, a još nisu plaćene, kao plate i naknade za plate koje još nisu plaćene.

(50) Kapital

	(000) BAM	
	31.12.2021	31.12.2020
Kapital	158.020	148.867
Akcijski kapital	153.094	153.094
Zakonske rezerve	0	300
Revalorizacione rezerve	802	874
Rezerve fer vrijednosti	1.098	1.393
Zaržana dobit	7.537	-2.283
Ostale rezerve	-4.511	-4.511
Nekontrolisani interes	0	0

Direktni vlasnik Banke je Addiko Bank AG Austria.

Ukupan iznos od 153.094 hiljada BAM (2020: 153.094 hiljada BAM) odgovara u potpunosti uplaćenom akcionarskom kapitalu, koji je podijeljen na 153,094,205 običnih akcija nominalne vrijednosti 1 BAM po akciji, koje su registrovane kod Okružnog privrednog suda u Banjoj Luci 25. januara 2017. godine rješenjem br. 057-0-No-17-001851.

Revalorizacione rezerve uključuju rezultate mjerena - nakon uzimanja u obzir odloženih poreza - za materijalnu i nematerijalnu imovinu mjerenu po modelu fer vrijednosti.

Rezerve fer vrijednosti uključuju rezultate mjerena - nakon uzimanja u obzir odloženih poreza - za finansijsku imovinu mjerenu po fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Zadržana dobit predstavlja preneseni akumulirani neto gubitak.

Banka je zabilježila dobitak u iznosu od 9.503 hiljada BAM u finansijskoj 2021. godini

(51) Izvještaj o novčanim tokovima

Izvještaj o novčanim tokovima prema MRS 7 predstavlja promjene u novcu i novčanim ekvivalentima Banke uslijed novčanih tokova od poslovnih, investicijskih i finansijskih aktivnosti.

Novčani tok od poslovnih aktivnosti Banke sadrži prilive i odlive vezane za kredite i potraživanja od banaka i klijenata i obaveza prema bankama i klijentima.

Novčani tok od investicionih aktivnosti uključuje prilive i odlive gotovine po osnovu hartija od vrednosti, nematerijalne imovine i nekretnina, postrojenja i opreme.

Novac i novčani ekvivalenti uključuju novac u blagajni, novac na računima u centralnim bankama koji dospijevaju na svakodnevnoj osnovi i depozite koji dospijevaju na svakodnevnoj osnovi.

Izvještavanje po segmentima

Izvještavanje po segmentima Banke baziran je na MSFI 8 Poslovni segmenti, i zasniva se na upravljačkom principu. U skladu s tim, podaci po segmentima su pripremljeni na osnovu internog izvještavanja menadžmenta. Poslovna segmentacija je podjeljena na Potrošački i SME segment, koji su i fokus segmenti Banke i na segmente koji nisu u fokusu, a to su Velika preduzeća, Javna preduzeća i portfolio stambenih i hipotekatnih kredita. Da bi se izvršila procjena rezultata predmetnih segmenata, Uprava kao primarni metod utvrđivanja poslovnog uspjeha koristi izvještaj o dobitku ili gubitku naveden u nastavku, kao i iznos bruto kamatonosnih kredita, obim depozita i pripadajuće KPI-jeve. U izvještaju o dobitku ili gubitku izvještaja po segmentima, dobit od kamata i rashod od kamata su navedeni u neto iznosu na poziciji neto prihod od kamata, što odražava prezentaciju internog izvještavanja, te je osnova za daljnje upravljanje Bankom od strane Uprave.

Od 1. januara 2021 u izvještavanje po segmentima uvedena je sljedeća izmjena:

Resegmentacija podsegmenta Mikro (privatni preduzetnici i profitno orijentisana preduzeća sa godišnjim bruto prihodom manjim od 978 hiljada BAM iz segmenta Potrošači u segment Malih i srednjih preduzeća (SME).

Računovodstvene politike poslovnih segmenata su iste onima opisanim u značajnim računovodstvenim politikama. Banka vrši procjenu poslovnog uspjeha svakog segmenta na osnovu a.) poslovnog rezultata prije poreza b.) iznosa bruto kamatonosnih kredita i c.) obima depozita kao najvažnijih stavki koje uprava uzima u razmatranje kod ocjene rezultata predmetnih segmenata.

Segmentacija poslovanja

Izvještavanje po segmentima obuhvata sljedećih pet poslovnih segmenata:

Potrošači: Potrošački segment Banke opslužuje više od sto hiljada klijenata, što uključuje stanovništvo (bez hipotekarnih i stambenih kredita) putem mreže od 28 poslovnica i najsavremenijih digitalnih kanala.

Mala i srednja preduzeća: Banka nudi kompletan paket proizvoda za oko 3,5 hiljada klijenata malih i srednjih preduzeća (društva s godišnjim bruto prihodom do 97.791 hiljada BAM). Mala i srednja preduzeća su glavni strateški segment Banke, gdje Banka cilja na realni sektor s obrtnim kapitalom, investicionim kreditima i jakim fokusom na dokumentarno poslovanje.

Hipotekarni: Portfolio stambenih i hipotekarnih kredita

Velika preduzeća: Ovaj segment obuhvata pravne subjekte i preduzetnike s godišnjim bruto prihodom većim od 97.791 hiljada BAM. Banka pruža usluge domaćim i stranim kompanijama preko centralizovanih i specijalizovanih lokalnih timova.

Javna preduzeća: Posao javnog finansiranja orijentisan je na učešće na javnim tenderima za potrebe finansiranja ključnih javnih institucija u zemlji kao što su ministarstvo finansija, državna preduzeća i lokalne vlade.

Korporativni centar: Ovaj segment se sastoji od poslova Riznice, kao i od stavki centralnih funkcija, kao što su režijski troškovi, operativni troškovi povezani sa projektima, doprinosa jedinstvenom fondu za sanaciju, taksi i drugih bankarskih nameta.

31.12.2021							(000) BAM
	Potrošači	Mala i srednja preduzeća	Hipotečarni krediti	Velika preduzeća	Javna preduzeća	Korporativni centar	Ukupno
Neto bankarski prihod	30.071	8.218	1.741	2.077	368	-656	41.819
Neto prihod od kamata	18.892	5.315	1.741	1.519	250	-638	27.079
Neto prihod od naknada i provizija	11.179	2.903	0	558	118	-18	14.740
Neto rezultat za finansijske instrumente	0	0	0	0	0	508	508
Ostali operativni rezultat	0	0	0	0	0	-475	-475
Operativni prihod	30.071	8.218	1.741	2.077	368	-623	41.852
Operativni rashod	-18.256	-4.065	-61	-1.223	-975	-5.002	-29.582
Operativni rezultat prije umanjenja i rezervisanja	11.815	4.153	1.680	854	-607	-5.625	12.270
Ostali rezultat	0	0	0	0	0	-529	-529
Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine	-2.999	-225	1.470	-450	1.352	256	-596
Rezultat prije poreza	8.816	3.928	3.150	404	745	-5.898	11.145
Poslovni volumen							
Krediti i potraživanja od čega bruto izloženost prihodujućih kredita klijenata	307.816	161.447	30.320	51.744	7.855	8.496	567.678
	316.950	168.216	28.295	53.460	7.987	0	574.908
Finansijske obaveze vrednovane po amortizovanom trošku	433.209	95.091	0	93.002	128.614	30.713	780.629

31.12.2020							(000) BAM
	Potrošači	Mala i srednja preduzeća	Hipotečarni krediti	Velika preduzeća	Javno preduzeća	Korporativni centar	Ukupno
Neto bankarski prihod	27.406	6.282	2.087	2.705	763	-902	38.341
Neto prihod od kamata	16.662	4.955	2.087	2.224	653	-886	25.695
Neto prihod od naknada i provizija	10.744	1.327	0	481	110	-16	12.646
Neto rezultat za finansijske instrumente	0	0	0	0	0	137	137
Ostali operativni rezultat	0	0	0	0	0	-2.965	-2.965
Operativni prihod	27.406	6.282	2.087	2.705	763	-3.730	35.513
Operativni rashod	-19.103	-3.506	-52	-654	-518	-3.611	-27.444
Operativni rezultat prije umanjenja i rezervisanja	8.303	2.776	2.035	2.051	245	-7.341	8.069
Ostali rezultat	0	0	0	0	0	-3.760	-3.760
Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine	-4.437	-7.258	-544	-1.881	432	-1.228	-14.916
Rezultat prije poreza	3.866	-4.482	1.491	170	677	-12.329	-10.607
Poslovni volumen							
Krediti i potraživanja od čega bruto izloženost prihodujućih kredita klijenata	274.354	157.438	23.396	75.654	26.213	3.268	560.323
	270.727	166.736	36.666	77.471	24.533	0	576.133
Finansijske obaveze vrednovane po amortizovanom trošku	443.795	44.393	0	50.283	61.750	62.980	663.201

Odnos između neto prihoda od naknada i provizija i izvještajnih segmenata može se vidjeti u donjim tabelama:

(000) BAM

31.12.2021	Focus segmenti		Non-focus segmenti		Korporativni Centar	Ukupno
	Potrošači	Mala i srednja preduzeća	Velika preduzeća	Javna preduzeća		
Računi i paketi	4.794	1.100	125	28	0	6.047
Transakcije	1.913	1.177	178	106	0	3.374
Kartice	2.667	40	1	0	0	2.708
Krediti	1.034	109	21	0	0	1.164
Finansiranje trgovine	3	464	263	5	0	735
Hartije od vrijednosti	0	0	0	0	0	0
Bankoosiguranje	1.660	0	0	0	0	1.660
FX & DCC	2.465	374	6	0	0	2.845
Ostalo	30	4	0	0	0	34
Prihodi od naknada i provizija	14.566	3.268	594	139	0	18.567
Računi i paketi	0	0	0	0	0	0
Transakcije	-383	-237	-35	-21	0	-676
Kartice	-2.858	-43	-1	0	0	-2.902
Hartije od vrijednosti	0	0	0	0	-19	-19
Bankoosiguranje	0	0	0	0	0	0
Podsticaji klijentima	-118	0	0	0	0	-118
Finansiranje trgovine	0	0	0	0	0	0
FX promjene	-2	0	0	0	0	-2
Krediti	-3	0	0	0	0	-3
Ostalo	-23	-84	0	0	0	-107
Rashodi od naknada i provizija	-3.387	-364	-36	-21	-19	-3.827
Neto prihod od naknada i provizija	11.179	2.904	558	118	-19	14.740

¹⁾ Segment potrošača je u potpunosti (100%) doprinio neto prihodu od naknada i provizija segmenta stanovništva

(000) BAM

31.12.2020	Focus segmenti		Non-focus segmenti		Korporativni Centar	Ukupno
	Potrošači	Mala i srednja preduzeća	Velika preduzeća	Javna preduzeća		
Računi i paketi	5.705	395	102	28	0	6.230
Transakcije	2.439	457	195	93	0	3.184
Kartice	2.147	9	1	0	0	2.157
Krediti	941	29	25	0	0	995
Finansiranje trgovine	2	409	168	6	0	585
Hartije od vrijednosti	0	0	0	0	0	0
Bankoosiguranje	870	0	0	0	0	870
FX & DCC	1.695	290	29	0	0	2.014
Ostalo	27	4	1	1	0	33
Prihodi od naknada i provizija	13.826	1.593	521	128	0	16.068
Računi i paketi	-372	0	0	0	0	-372
Transakcije	-443	-83	-35	-17	0	-578
Kartice	-2.039	-9	-1	0	0	-2.049
Hartije od vrijednosti	0	0	0	0	-17	-17
Bankoosiguranje	0	0	0	0	0	0
Podsticaji klijentima	-26	0	0	0	0	-26
Finansiranje trgovine	0	0	0	0	0	0
FX promjene	-7	-2	0	0	0	-9
Krediti	-160	-5	-4	0	0	-169
Ostalo	-36	-166	0	0	0	-202
Rashodi od naknada i provizija	-3.083	-265	-40	-17	-17	-3.422
Neto prihod od naknada i provizija	10.743	1.328	481	111	-17	12.646

¹⁾ Segment potrošača je u potpunosti (100%) doprinio neto prihodu od naknada i provizija segmenta stanovništva

Izvještaj o upravljanju rizikom

(52) Kontrola i praćenje rizika

Banka vrši upravljanje i praćenje svojih rizika po svim poslovnim segmentima s ciljem optimiziranja profila rizika/poslovnog uspjeha i garantovanja sposobnosti podnošenja rizika u svakom trenutku, čime se štite povjeriocci Banke. U tom kontekstu, utiče na poslovne i politike svojih učešća putem rada u odborima akcionara i nadzornim odborima. U slučaju učešća, primjenju se kompatibilni procesi kontrole rizika, strategije i metode.

Na postupke kontrole uopšteno u Banci se primjenjuju sljedeća ključna načela:

- Postoje jasno definisani procesi i organizacione strukture za sve vrste rizika, u skladu s kojim se mogu uskladiti svi zadaci, nadležnosti i odgovornosti učesnika.
- Front i back office, kao i jedinice za trgovinu (eng. trading) i rješavanje/praćenje su razdvojene kako bi se spriječio sukob interesa.
- Banka provodi odgovarajuće, uporedive procedure za identifikaciju, analizu, mjerjenje, kombinovanje, kontrolu i praćenje svih vrsta rizika.
- Definišu se odgovarajući limiti i prate za sve vrste materijalnih rizika.

(53) Strategija rizika i Okvirna spremnost na preuzimanje rizika (eng. Risk Appetite Framework (RAF))

Strategija rizika Banke proizilazi iz njene poslovne strategije i opisuje planiranu poslovnu strukturu, strateške razvoje i rast, uzimajući u obzir procese, metode i organizacionu strukturu relevantne za upravljanje faktorima rizika. Kao takva, strategija rizika predstavlja most između poslovne strategije i pozicioniranja rizika Društva. Ona je i instrument upravljanja na najvišem nivou koji se koristi za svrhu upravljanja rizikom i kao takav pruža okvir za kontrolu, praćenje i ograničavanje rizika svojstvenih bankarskom poslovanju, te osigurava adekvatnost internog kapitala, likvidnosti banke i opštu profitabilnost kroz cijeli ciklus.

Strategija rizika Banke odraz je ključnih pristupa upravljanju rizika uključenih u poslovnu strategiju banke. Ona se reflektuje u ciljevima banke koji se odnose na rizik, a koji pružaju podršku sigurnom i održivom rastu i osiguravanju da banka posluje u skladu s regulatornim zahtjevima za odgovarajuća vlastita sredstva povezana s aktivnostima preuzimanja rizika.

Banka je uspostavila Okvirnu spremnost na preuzimanje rizika (RAF) kojom se definiše spremnost na preuzimanje rizika Banke i čini dio postupaka razvoja i provođenja poslovne strategije i strategije rizika banke. Nadalje, njome se određuju rizici koji se preuzimaju u odnosu na njen kapacitet preuzimanja rizika. Okvirna spremnost na preuzimanje rizika definije nivo rizika koji je banka spremna prihvati. Kod definisanja tih mjera uzima se u obzir budžet, strategija rizika i Plan oporavka koji daje okvir za odgovarajuće interno upravljanje i nadzor.

(54) Organizacija rizika

Glavni službenik za rizik (eng. Chief Risk Officer - CRO) je odgovoran za osiguravanje odgovarajućih struktura i postupaka za upravljanje rizikom. CRO djeluje nezavisno od jedinica za tržište i trgovinu (eng. market and trading units).

Ključni zadaci upravljanja rizikom su individualno upravljanje rizikom neispunjavanja obaveza druge strane, reorganizacija problematičnih kredita, zatvaranje kredita, kao i kontrola rizika i nadzor neizvršavanja obaveza druge strane, tržišnog, poslovnog i rizika likvidnosti, te drugih rizika na nivou portfolija.

U 2021. funkcionalne su sljedeće organizacione jedinice:

Odjel upravljanja rizikom za pravna lica je odgovoran za upravljanje kreditnim rizikom za sve segmenta osim segmenta Stanovništvo, tj. Mala i srednja preduzeća, Velika preduzeća, Javne finansije. To uključuje operativnu i stratešku ulogu. Operativno, pokriva analizu i odobravanje kreditnih zahtjeva, dok strateški definiše politike, procedure, priručnike, smjernice i sve druge dokumente za gore navedene segmente upravljanja kreditnim rizikom.

To uključuje monitoring svih klijenata iz nadležnosti i preduzimanje preventivnih mjera na sprečavanju pogoršanja kreditnog rizika kao i predlaganje mjera na umanjenju istog kao i kompletno praćenje problematičnih NPL kredita do naplate u cijelosti. Strateški definiše politike, procedure, priručnike, smjernice i druge dokumente za gore navedene segmente upravljanja monitoringom i restrukturiranim rizičnim izloženostima.

Odjel upravljanja rizikom za stanovništvo - njegov cilj je pružiti podršku profitabilnom rastu portfolija stanovništva i Micro segmenta, dok se osigurava da je kreditni rizik usklađen s okvirnim budžetom banke. Pokriva izvještavanje o portfoliju i analizu naplate u segmentu stanovništva i Micro segmenta. Mjesecni sastanci na temu kvalitete portfolija osiguravaju praćenje razvoja portfolija, identifikaciju problema u ranim fazama i preduzimanje korektivnih radnji. Odjel upravljanja rizikom za segment stanovništvo i Micro je takođe ključni učesnik u odobrenju proizvoda i procesu revizije. On osigurava da je spremnost na preuzimanje rizika kreditnih proizvoda u skladu sa spremnošću Banke na preuzimanje rizika.

Bitan cilj je primjena i kontinuirana optimizacija naplate i procesa, sprečavanje migracije portfolia u više kategorije kašnjenja, kao i smanjenje nekvalitetnih izloženosti u skladu sa strategijom i planiranim budžetom. Upravljanje nekvalitetnim izloženostima za retail segment (stanovništvo i mikro klijenti) podrazumjeva proces naplate dugovanja od prvog dana kašnjenja do konačnog oporavka klijenata.

Odjel kontrole rizika - sve teme povezane s rizikom i regulatornim zahtjevima koje su od strateškog značaja za Banku. Sastoji se od Tima kontrole finansijskih rizika, tima kontrole nefinansijskih rizika i dvije ekspert funkcije: upravljanje podacima i procjena nekretnina.

Tim kontrole finansijskih rizika - osigurava strategiju rizika, upravljanje kapitalom, testiranje otpornosti i koordinaciju kontrola nacionalne banke, te koordinira učešće odjela Banke u aktivnostima vezanim za teme oporavka i gašenja (*eng. resolution*), te upravlja postupkom nadzorne provjere i ocjene (SREP) i koordinacijom rizika, definiše pragove, prati pokazatelje rizika i pokreće mjere upravljanja tržišnim i rizikom likvidnosti Banke unutar definisane spremnosti na preuzimanje rizika i regulatornih ograničenja.

Tim kontrole nefinansijskih rizika definiše strateški smjer širokim okvirom upravljanja operativnim rizikom koji uključuje identifikaciju, mjerjenje, upravljanje, praćenje i izvještavanje o poslovnom riziku, dajući mehanizam za diskutovanje i eskaliranje problema što vodi boljem upravljanju rizikom i povećanju institucionalne otpornosti, kreira strateški okvir i upravlja ključnim aspektima informacione bezbjednosti u skladu sa svim ISO standardima relevantnim za upravljanje sistemom bezbjednosti informacija i rizicima. Koordinira i podržava procese upravljanja kontinuitetom poslovanja i koordinira i podržava implementaciju procesa eksternalizacije.

Ekspert funkcija za upravljanje podacima je odgovorna za upravljanje podacima i kvalitetom podataka u lokalnom DWH i relevantnim grupnim bazama podataka.

Ekspert funkcija za procjenu nekretnina je odgovorna za izradu procjena, statističkih procjena i kontrolu eksternih procjena nepokretnosti, izradu akcionog plana u vezi sa procjenama, kao i sve vrste izveštaja o procjenama kolaterala i imovine banke.

(55) Interne smjernice za upravljanje rizikom

Banka definiše smjernice za standarde upravljanja rizikom koje važe na nivou cijele grupe kako bi se osiguralo da se svim rizicima pristupa na standardizovan način. Te smjernice se redovno prilagođavaju kako bi odražavale organizacione promjene, kao i promjene u dijelovima propisa kao što su postupci, metode i procedure. Godišnje se vrši revizija postojećih smjernica kako bi se utvrdilo da li je potrebno njihovo ažuriranje. Time se postiže usklađenost između aktuelnih i dokumentovanih postupaka.

Banka ima jasno definisane odgovornosti za sve smjernice upravljanja rizikom, uključujući pripremu, reviziju i ažuriranje. Usklađenost s tim smjernicama se postiže putem lica direktno uključenih u postupak upravljanja rizikom. Kontrolu nezavisnu o sam proces vrši Interna revizija.

(56) Kreditni rizik

56.1. Definicija

Kreditni rizik u smislu obima predstavlja najznačajniji rizik za Banku. Kreditni rizik prvenstveno proizilazi iz kreditnog poslovanja. Do kreditnog rizika (ili rizika neispunjavanja obaveza) dolazi kad transakcija rezultira tužbama protiv dužnika, izdavaoca vrijednosnih papira ili drugih ugovornih strana. Ako te strane ne izvršavaju svoje obaveze, dolazi do gubitaka po osnovu neprimljenih naknada umanjenih za aktivirane kolaterale i stopu oporavka neosiguranih dijelova. Ova definicija uključuje neizvršavanje obaveza i rizik vezan za jemca koji proizilazi iz kreditnih transakcija, kao i rizik izdavatelja, zamjene i izvršenja obaveza kod trgovačkih transakcija.

56.2. Opšti uslovi

Strategija kreditnog rizika pruža konkretnе smjernice za organizacione strukture banke u kreditnom poslovanju, kao i metode kontrole rizika, a dopunjena je politikama kao i konkretnim uputstvima.

U skladu s uputstvima nadležnih organa, kako je to definisano od strane Uprave i Nadzornog odbora, odluke o kreditnim plasmanima donosi Kreditni odbor kao i ključno osoblje u *back officeu* i jedinice za analizu Odjela za kreditni rizik.

Kreditni odbor je stalna institucija Banke i najviše tijelo za donošenje kreditnih odluka.

56.3. Mjerenje rizika

Banka koristi svoje postupke određivanja rejtinga kako bi se analizirao i ocijenio kreditni rejting svakog dužnika. Klasifikovanje dužnika po kategorijama rejtinga vrši se na osnovu vjerovatnoće neispunjavanja obaveza na osnovu skale s 25 nivoa.

56.4. Ograničavanje rizika

Upravljanje ukupnim potencijalnim obavezama Banke u odnosu na pojedinačnog klijenta ili grupu povezanih klijenata ("grupa dužnika") zavisi od predmetnog segmenta klijenata i poslovнog područja.

U Banci, ograničenja unutar segmenta finansijskih institucija definiše i individualno prati za to nadležna jedinica. U slučaju prekoračenja limita, pokreće se proces eskaliranja, o čemu se odmah obavještava jedinica za operativni rizik, kao i *front office*, te se izvještava relevantni nivo za donošenje odluka. Na nivou portfolija postoji dosta limita za sprječavanje formiranja koncentracija rizika; u slučaju prekoračenja limita, predmet se eskalira na nivo Uprave, a *front office* radi s *back officeom* na definisanju mjera za kontrolu tih koncentracija rizika.

56.5. Usklađivanje između kategorija finansijskih instrumenata i izloženosti kreditnom riziku

Izloženost kreditnom riziku obuhvata bruto knjigovodstvenu vrijednost (ili nominalnu value u slučaju vanbilansne izloženosti) bez uzimanja u obzir očekivanog kreditnog gubitka (uključujući onaj za garancije), sve kolaterale, efekte netiranja, druga kreditna unapređenja ili transakcije s ciljem ublažavanja kreditnog rizika. Tržišne vrijednosti se koriste za izračunavanje relevantne izloženosti za vrijednosne papire, dok se kod kredita koristi metoda amortizovanog troška. Ako nije izričito navedeno drugačije, prikazane su sve vrijednosti u izvještaju o riziku uključujući portfolio koji je klasifikovan kao namijenjen prodaji prema MSFI 5.

Sve otpisane izloženosti koje nisu otpisane kao dio procesa prodaje imovine ili rješavanja dugovanja se vode vanbilansno, i nastavljaju biti predmetom prinudne naplate.

Prikaz neto izloženosti u Banci u skladu s MSFI 7.35M na dan 31. decembar 2021:

31.12.2021 Finansijski instrumenti	Prihodujući				Neprihodujući				(000) BAM Ukupno	
	Izloženost	ECL ²⁾	Neto	Izloženost	ECL ²⁾	Neto	Izloženost	ECL ²⁾	Neto	
Novčana sredstva ¹⁾	213.703	-433	213.270	0	0	0	213.703	-433	213.270	
Finansijska imovina za trgovanje	13	0	13	0	0	0	13	0	13	
Krediti i potraživanja od čega: banke	586.208	-23.412	562.796	42.480	-37.598	4.882	628.688	-61.010	567.678	
od čega: klijenti	8.531	-35	8.496	0	0	0	8.531	-35	8.496	
Investicije u hartije od vrijednost	577.677	-23.377	554.300	42.480	-37.598	4.882	620.157	-60.975	559.182	
	88.715	-627	88.088	0	0	0	88.715	-627	88.088	
Ukupno bilans	888.639	-24.472	864.167	42.480	-37.598	4.882	931.119	-62.070	869.049	
Vanbilans	140.678	-1.449	139.229	1	0	1	140.679	-1.449	139.230	
Ukupno	1.029.317	-25.921	1.003.396	42.481	-37.598	4.883	1.071.798	-63.519	1.008.279	
Prilagođavanja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Ukupna izloženost kreditnom riziku	1.029.317	-25.921	1.003.396	42.481	-37.598	4.883	1.071.798	-63.519	1.008.279	

¹⁾ Novčana sredstva ne uključuje gotovinu u blagajni

²⁾ Rezervisanja za kreditne gubitke

Prikaz neto izloženosti u Banci u skladu s MSFI 7.35M na dan 31. decembar 2020:

31.12.2020 Finansijski instrumenti	Prihodujući				Neprihodujući				(000) BAM Ukupno	
	Izloženost	ECL ²⁾	Neto	Izloženost	ECL ²⁾	Neto	Izloženost	ECL ²⁾	Neto	
Novčana sredstva ¹⁾	128.048	-878	127.170	0	0	0	128.048	-878	127.170	
Finansijska imovina za trgovanje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Krediti i potraživanja od čega: banke	580.795	-25.693	555.102	48.008	-42.787	5.221	628.803	-68.480	560.323	
od čega: klijenti	3.268	-1	3.267	0	0	0	3.268	-1	3.267	
Investicije u hartije od vrijednost	577.527	-25.692	551.835	48.008	-42.787	5.221	625.535	-68.479	557.056	
	58.878	-465	58.413	0	0	0	58.878	-465	58.413	
Ukupno bilans	767.721	-27.036	740.685	48.008	-42.787	5.221	815.729	-69.823	745.906	
Vanbilans	141.056	-1.489	139.567	23	-9	14	141.079	-1.498	139.581	
Ukupno	908.777	-28.525	880.252	48.031	-42.796	5.235	956.808	-71.321	885.487	
Prilagođavanja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Ukupna izloženost kreditnom riziku	908.777	-28.525	880.252	48.031	-42.796	5.235	956.808	-71.321	885.487	

¹⁾ Novčana sredstva ne uključuje gotovinu u blagajni

²⁾ Rezervisanja za kreditne gubitke

56.6. Izloženost riziku po kategoriji rejtinga

Na dan 31. decembra 2021 približno 23,9% (2020: 23,7%) izloženosti je klasifikovano u kategoriju rejtinga 1A do 1E. Ova izloženost je uglavnom povezana s potraživanjima od drugih finansijskih institucija, centralnih vlada i fizičkih lica.

Na ukupno kretanje neprihodujuće izloženosti (eng. NPE) u 2021. su uglavnom uticali efekti računovodstvenog otpisa, uplata, nagodbe i naplate. Uzimajući u obzir sve ove efekte, tokom 2021. je ukupna neprihoduća izloženost smanjena za 5.080 hiljada BAM.

U sljedećoj tabeli prikazana je bilansna i vanbilansna izloženost po kategorijama rejtinga i tržišnim segmentima na dan 31. decembar 2021:

	(000) BAM						
31.12.2021	1A-1E	2A-2E	3A-3E	Watch	NPE	NR	Ukupno
Stanovništvo	148.609	108.095	40.906	33.551	25.343	4.076	360.580
Mala i srednja preduzeća	14.253	92.577	118.938	35.136	2.138	14	263.056
Non-Focus	35.805	59.355	72.067	12.007	14.863	354	194.451
od čega Velika preduzeća	2.000	36.399	42.838	4.351	0	1	85.589
od čega Hipotekarni krediti	741	22.872	1.600	2.838	14.785	351	43.187
od čega Javno finansiranje	33.064	84	27.629	4.818	78	2	65.675
Korporativni centar ¹⁾	57.029	26.266	170.416	0	0	0	253.711
Ukupno	255.696	286.293	402.327	80.694	42.344	4.444	1.071.798

¹⁾ Korporativni centar uključuje finansijske institucije koje uzimaju u obzir izloženost Centralne Banke, depozita i ukupne dužničke vrijednosne papire

U sljedećoj tabeli prikazana je bilansna i vanbilansna izloženost po kategorijama rejtinga i tržišnim segmentima na dan 31. decembar 2020:

	(000) BAM						
31.12.2020	1A-1E	2A-2E	3A-3E	Watch	NPE	NR	Ukupno
Stanovništvo	114.244	102.497	32.289	35.369	26.912	2.682	313.992
Mala i srednja preduzeća	17.256	70.849	89.207	71.533	1.476	5	250.326
Non-Focus	37.087	97.738	52.926	13.638	19.041	64	220.494
od čega Velika preduzeća	2.000	62.219	36.434	4.548	0	0	105.203
od čega Hipotekarni krediti	1.083	28.420	2.130	5.219	18.056	58	54.964
od čega Javno finansiranje	34.004	7.099	14.362	3.871	985	6	60.327
Korporativni centar ¹⁾	49.259	16.585	106.152	0	0	0	171.995
Ukupno	217.846	287.669	280.573	120.539	47.428	2.752	956.807

¹⁾ Korporativni centar uključuje finansijske institucije koje uzimaju u obzir izloženost Centralne Banke, depozita i ukupne dužničke vrijednosne papire

Klasifikacija kreditnih sredstava u kategorije rizika vrši se na osnovu internog rejtinga Banke. U svrhu izvještavanja prema eksternim licima, interne rejting kategorije su grupisanje u sljedećih pet rejting kategorija:

- 1A-1E: obuhvata klijente s vrlo malim rizikom, od najbolje do vrlo dobre kreditne sposobnosti;
- 2A-2E: obuhvata klijente od dobre do umjerene kreditne sposobnosti;
- 3A-3E: obuhvata klijente sa srednjim ili visokim kreditnim rizikom;
- Nadgledanje (eng. Watch): obuhvata klijente s vrlo visokim kreditnim rizikom ili one kod kojih je velika mogućnost neizvršavanja obaveza. To uključuje klijente s kašnjenjem u plaćanju ili neplaćanjem u njihovoj kreditnoj istoriji, ili one sa srednjoročnim poteškoćama u otplati duga;
- NPE (neprihoduće izloženosti): ispunjen je jedan ili više kriterija u skladu s Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka: između ostalog, s uplatom kamate ili glavnice se kasni više od 90 dana, banka ima velike sumnje u kreditni rejting klijenta, postoje rizične mjere restukturisanja koje vode do problematične izloženosti s odgodom izvršenja, zabilježen je kreditni gubitak ili je pokrenut stečajni postupak.

Na izvještajni datum se mogu identifikovati i izloženosti "Bez rejtinga" a koje se odnose na novoodobrene plasmane koji prvi behavioural rejting dobiju 6 mjeseci nakon odobrenja ili klijente koji su izašli iz statusa "default" i kojima se u narednom mjesечноj ciklusu obračuna dodjeljuje rejting.

Mišljenje o jednom klijentu Banka primjenjuje na sve segmente, uključujući segment stanovništvo. Ako dužnik ne izvršava obaveze po jednom ugovoru, i njegove transakcije koje nisu neprihodujuće se klasificiraju kao neprihodujuće. U tabelama u nastavku prikazana je klasifikacija po kategorijama rejtinga i nivou kreditnog rizika.

Krediti i potraživanja od klijenata po amortizovanom trošku:

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	POCI	(000) BAM Ukupno
31.12.2021					
Rejting kategorija					
1A-1E	137.846	4.691	0	0	142.537
2A-2E	163.047	44.179	0	0	207.226
3A-3E	104.401	45.254	0	0	149.655
Watch	4.855	69.101	139	0	74.095
NPE	0	0	42.343	0	42.343
NR	3.295	1.006	0	0	4.301
Bruto knjigovodstvena vrijednost	413.444	164.231	42.482	0	620.157
Rezervisanja za kreditne gubitke	-5.736	-17.641	-37.598	0	-60.975
Knjigovodstvena vrijednost	407.708	146.590	4.884	0	559.182

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	POCI	(000) BAM Ukupno
31.12.2020					
Rejting kategorija					
1A-1E	109.785	140	0	0	109.925
2A-2E	206.118	8.636	9	0	214.763
3A-3E	107.594	31.976	103	0	139.673
Watch	36.087	74.351	663	0	111.101
NPE	0	171	47.234	0	47.405
NR	2.548	120	0	0	2.668
Bruto knjigovodstvena vrijednost	462.132	115.394	48.009	0	625.535
Rezervisanja za kreditne gubitke	-8.360	-17.332	-42.787	0	-68.479
Knjigovodstvena vrijednost	453.772	98.062	5.222	0	557.056

Krediti i potraživanja od banaka po amortizovanom trošku:

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	POCI	(000) BAM Ukupno
31.12.2021					
Rejting kategorija					
1A-1E	6.903	0	0	0	6.903
2A-2E	0	0	0	0	0
3A-3E	1.628	0	0	0	1.628
Watch	0	0	0	0	0
NPE	0	0	0	0	0
NR	0	0	0	0	0
Bruto knjigovodstvena vrijednost	8.531	0	0	0	8.531
Rezervisanja za kreditne gubitke	-35	0	0	0	-35
Knjigovodstvena vrijednost	8.496	0	0	0	8.496

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	POCI	(000) BAM Ukupno
31.12.2020					
Rejting kategorija					
1A-1E	0	0	0	0	0
2A-2E	3.266	1	0	0	3.267
3A-3E	0	0	0	0	0
Watch	0	0	0	0	0
NPE	0	0	0	0	0
NR	0	0	0	0	0
Bruto knjigovodstvena vrijednost	3.266	1	0	0	3.267
Rezervisanja za kreditne gubitke	0	0	0	0	0
Knjigovodstvena vrijednost	3.266	1	0	0	3.267

Dužničke hartije od vrijednosti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit:

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	POCI	(000) BAM Ukupno
31.12.2021					
Rejting kategorija					
1A-1E	64.531	0	0	0	64.531
2A-2E	0	0	0	0	0
3A-3E	24.184	0	0	0	24.184
Watch	0	0	0	0	0
NPE	0	0	0	0	0
NR	0	0	0	0	0
Bruto knjigovodstvena vrijednost	88.715	0	0	0	88.715
Rezervisanja za kreditne gubitke	-627	0	0	0	-627
Knjigovodstvena vrijednost	88.088	0	0	0	88.088

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	POCI	(000) BAM Ukupno
31.12.2020					
Rejting kategorija					
1A-1E	58.874	0	0	0	58.874
2A-2E	0	0	0	0	0
3A-3E	4	0	0	0	4
Watch	0	0	0	0	0
NPE	0	0	0	0	0
NR	0	0	0	0	0
Bruto knjigovodstvena vrijednost	58.878	0	0	0	58.878
Rezervisanja za kreditne gubitke	-465	0	0	0	-465
Knjigovodstvena vrijednost	58.413	0	0	0	58.413

Potencijalne obaveze i date finansijske garancije:

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	POCI	(000) BAM Ukupno
31.12.2021					
Rejting kategorija					
1A-1E	22.934	133	0	0	23.067
2A-2E	51.157	1.641	0	0	52.798
3A-3E	52.856	5.214	0	0	58.070
Watch	3.705	2.895	0	0	6.600
NPE	0	0	2	0	2
NR	142	0	0	0	142
Bruto knjigovodstvena vrijednost	130.794	9.883	2	0	140.679
Rezervisanja za kreditne gubitke	-1.113	-336	0	0	-1.449
Knjigovodstvena vrijednost	129.681	9.547	2	0	139.230

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	POCI	(000) BAM Ukupno
31.12.2020					
Rejting kategorija					
1A-1E	24.653	5	0	0	24.658
2A-2E	54.972	1.414	0	0	56.386
3A-3E	38.280	12.211	0	0	50.491
Watch	4.355	5.082	1	0	9.438
NPE	0	1	22	0	23
NR	83	0	0	0	83
Bruto knjigovodstvena vrijednost	122.343	18.713	23	0	141.079
Rezervisanja za kreditne gubitke	-973	-516	-9	0	-1.498
Knjigovodstvena vrijednost	121.370	18.197	14	0	139.581

56.7. Izloženost prema industrijskom sektoru

U nastavku je prikazana bilansna izloženost pravnih lica po industrijskom sektoru na osnovu klasifikacije djelatnosti "NACE Code 2.0".

	(000) BAM
	Nefinansijske korporacije
	Bruto knjigovodstvena vrijednost
31.12.2021	
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	5.551
B Vađenje ruda i kamena	8.147
C Prerađivačka industrija	63.487
D Proizvodnja i opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	31.563
E Snabdjevanje vodom	495
F Građevinarstvo	22.591
G Trgovina na veliko i malo	48.161
H Prevoz i skladištenje	7.223
I Djelatnost pružanja smještaja, pripreme i usluživanja hrane	8.712
J Informacije i komunikacije	5.671
K Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	0
L Poslovanje nekretninama	631
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	1.966
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	384
O Javna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje	0
P Obrazovanje	25
Q Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne njegе	38
R Umjetnost, zabava i rekreacija	2
S Ostale uslužne djelatnosti	2.768
Krediti i potraživanja	207.415
	-10.029

	(000) BAM
	Nefinansijske korporacije
	Bruto knjigovodstvena vrijednost
31.12.2020	
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	1.927
B Vađenje ruda i kamena	7.100
C Prerađivačka industrija	64.925
D Proizvodnja i opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	41.675
E Snabdjevanje vodom	99
F Građevinarstvo	24.565
G Trgovina na veliko i malo	49.757
H Prevoz i skladištenje	4.936
I Djelatnost pružanja smještaja, pripreme i usluživanja hrane	9.959
J Informacije i komunikacije	18.083
K Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	0
L Poslovanje nekretninama	316
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	955
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	333
O Javna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje	0
P Obrazovanje	6
Q Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne njegе	2.010
R Umjetnost, zabava i rekreacija	1
S Ostale uslužne djelatnosti	4.551
Krediti i potraživanja	231.198
	-11.104

56.8. Prikaz izloženosti prema danima kašnjenja

(000) BAM

31.12.2021	Bez kašnjenja	- do 30 dana kašnjenja	- od 31 do 60 dana kašnjenja	- od 61 do 90 dana kašnjenja	- preko 90 dana kašnjenja	Ukupno
Stanovništvo	327.169	9.924	2.203	688	20.596	360.580
Mala i srednja preduzeća	261.077	69	990	0	920	263.056
Non-Focus	174.757	5.615	509	48	13.520	194.449
od čega Velika preduzeća	81.238	4.351	0	0	0	85.589
od čega Hipotekarni krediti	27.844	1.264	509	48	13.520	43.185
od čega Javno finansiranje	65.675	0	0	0	0	65.675
Korporativni centar	253.713	0	0	0	0	253.713
Ukupno	1.016.716	15.608	3.702	736	35.036	1.071.798

(000) BAM

31.12.2020	Bez kašnjenja	- do 30 dana kašnjenja	- od 31 do 60 dana kašnjenja	- od 61 do 90 dana kašnjenja	- preko 90 dana kašnjenja	Ukupno
Stanovništvo	278.320	10.371	1.608	907	22.787	313.992
Mala i srednja preduzeća	249.225	100	0	0	1.000	250.326
Non-Focus	201.541	1.716	354	96	16.787	220.494
od čega Velika preduzeća	105.203	0	0	0	0	105.203
od čega Hipotekarni krediti	36.012	1.716	354	96	16.787	54.964
od čega Javno finansiranje	60.327	0	0	0	0	60.327
Korporativni centar	171.995	0	0	0	0	171.995
Ukupno	901.082	12.187	1.962	1.003	40.574	956.807

56.9. Analiza finansijske imovine prema stepenu umanjenju

Neumanjena finansijska imovina u kašnjenju:

(000) BAM

	Izloženost	31.12.2021 Kolateral	Izloženost	31.12.2020 Kolateral
Krediti i potraživanja od klijenata (bilans i vanbilans)				
- kašnjenje do 30 dana	14.504	2.435	11.322	1.189
- kašnjenje 31 do 60 dana	2.170	400	1.925	471
- kašnjenje 61 do 90 dana	601	94	838	46
- kašnjenje 91 do 180 dana	0	0	64	0
- kašnjenje 181 do 365 dana	0	0	0	0
- kašnjenje preko 1 godine	0	0	0	0
Ukupno	17.275	2.929	14.149	1.706

Umanjena finansijska imovina:

(000) BAM

Krediti i potraživanja od klijenata (bilans i vanbilans)	31.12.2021	31.12.2020
Izloženost	42.481	48.031
Rezervisanja	-37.598	-42.796
Kolateral	14.804	18.240

Odlaganje izvršenja (eng:Forbearance)

Mjere odlaganja izvršenja definišu se kao ustupci prema dužniku koji se suočava ili će se uskoro suočiti s poteškoćama u izvršavanju svojih finansijskih obaveza ("finansijske poteškoće"). Praćenje mjera i rizika odlaganja izvršenja vrše jedinice za operativni rizik nadležne za Korporacijski centar i Stanovništvo. Pored toga, mjere odlaganja izvršenja predstavljaju okidač za vršenje testova umanjenja vrijednosti u skladu s MSFI zahtjevima.

Sljedeće tabele daju prikaz statusa odlaganja izvršenja u Banci tokom finansijske 2021 i 2020. godine:

	1.1.2021	Dodaci imovini kod koje su produžene mjere odlaganja izvršenja (+)	Imovina koja se više ne može smatrati imovinom s odlaganjem izvršenja (-)	Promjene zbog MSFI 5 (+/-)	Krediti i kursne razlike(+/-)	ostale promjene (+/-)	(000) BAM 31.12.2021
Centralne vlade	3.349	0	-470	0	0	0	2.879
Nefinansijska društva	846	11.169	-739	0	0	0	11.276
Domaćinstva	4.624	5.142	-1.035	0	0	0	8.731
Krediti i potraživanja	8.819	16.311	-2.244	0	0	0	22.886

	1.1.2020	Dodaci imovini kod koje su produžene mjere odlaganja izvršenja (+)	Imovina koja se više ne može smatrati imovinom s odlaganjem izvršenja (-)	Promjene zbog MSFI 5 (+/-)	Krediti i kursne razlike(+/-)	ostale promjene (+/-)	(000) BAM 31.12.2021
Centralne vlade	3.588	0	-239	0	0	0	3.349
Nefinansijska društva	1.728	0	-882	0	0	0	846
Domaćinstva	3.089	2.739	-1.204	0	0	0	4.624
Krediti i potraživanja	8.405	2.739	-2.325	0	0	0	8.819

Stanje izloženosti u status odlaganja izvršenja, mogu se prikazati kako slijedi za 2021 i 2020. godinu:

2021	Krajnji saldo 31.12.2021	Bez kašnjenja u plaćanju i bez umanjenja vrijednosti	Kašnjenje u plaćanju ali bez umanjenja vrijednost (> 0 dana)	Umanjenje vrijednosti	Prihod od kamata priznat u vezi sa imovinom sa odgodom izvršenja (+)	(000) BAM
Centralne vlade	2.879	0	2.879	0	1	
Nefinansijska društva	11.276	11.073	0	203	362	
Domaćinstva	8.731	4.109	1.320	3.302	328	
Krediti i potraživanja	22.886	15.182	4.199	3.505	691	

2020	Krajnji saldo 31.12.2020	Bez kašnjenja u plaćanju i bez umanjenja vrijednosti	Kašnjenje u plaćanju ali bez umanjenja vrijednost (> 0 dana)	Umanjenje vrijednosti	Prihod od kamata priznat u vezi sa imovinom sa odgodom izvršenja (+)	(000) BAM
Centralne vlade	3.349	0	3.349	0	14	
Nefinansijska društva	846	0	0	846	33	
Domaćinstva	4.624	378	2.300	1.946	182	
Krediti i potraživanja	8.819	378	5.649	2.792	229	

U sljedećoj tabeli prikazana je raspodjela kolaterala za izloženost po osnovu odlaganja izvršenja za 2021:

(000) BAM

	Interni vrijednost kolaterala (ICV) u odnosu na imovinu s odlaganjem izvršenja	od čega CRE	od čega RRE	od čega finansijski kolaterall	od čega garancije	od čega ostalo
Javno finansiranje	1.949	1.949	0	0	0	0
Finansijske institucije	0	0	0	0	0	0
Velika preduzeća	1.466	1.466	0	0	0	0
Mala i srednja preduzeća	32.783	31.992	282	77	0	432
Stanovništvo	3.107	470	2.637	0	0	0
Ukupno	39.305	35.877	2.919	77	0	432

U sljedećoj tabeli prikazana je raspodjela kolaterala za izloženost po osnovu odlaganja izvršenja za 2020:

(000) BAM

	Interni vrijednost kolaterala (ICV) u odnosu na imovinu s odlaganjem izvršenja	od čega CRE	od čega RRE	od čega finansijski kolaterall	od čega garancije	od čega ostalo
Javno finansiranje	2.096	2.096	0	0	0	0
Finansijske institucije	0	0	0	0	0	0
Velika preduzeća	0	0	0	0	0	0
Mala i srednja preduzeća	1.687	1.687	0	0	0	0
Stanovništvo	1.796	150	1.646	0	0	0
Ukupno	5.579	3.933	1.646	0	0	0

Knjigovodstvena vrijednost zaliha (uključujući stečenu imovinu)

Tokom finansijske godine 2021., Banka je iskazala knjigovodstvenu vrijednost zaliha (stečenih nekretnina) u iznosu 121 hiljade BAM (2020: u iznosu 281 hiljada BAM). Zalihe (uključujući stečenu materijalnu imovinu) uglavnom se sastoje od kolaterala koje je stekla Banka zbog klijentovog neizvršavanja ugovora o kreditu. To posebno uključuje imovinu iz izuzimanja kolaterala iz bankarskog poslovanja (posebno nekretnine).

Moratorij uslijed COVID-19

Agencija za bankarstvo je u prvom kvartalu 2021. godine, donijela Odluku o izmjenama Odluke o privremenim mjerama bankama za ublažavanje negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanim virusnim oboljenjem "COVID-19" kojom Banka može klijentima odobravati posebne mjere, a ista se odnosi na sljedeće izmjene:

- moratorijum, odnosno odgodu u otplati kreditnih obaveza najduže do 30.6.2021.
- uvođenje grejs perioda za otplatu glavnice kreditnih obaveza u slučaju kredita koji se otplaćuju anuitetno na period najduže do 31.12.2021.
 - produženje roka dospjeća kredita sa jednokratnim dospjećem, uključujući i revolving kredite i prekoračenja po transakcionim računima na period najduže do 31.12.2021., pri čemu bi klijenti tokom tog perioda mogli koristiti i dio izloženosti koji je bio neiskorišten na dan modifikacije.
- Ukoliko modalitet podrazumijeva kombinaciju mjera (moratorijum/grace period), Banka može odobriti te posebne mjere najduže do 31.12.2021.

U četvrtom kvartalu 2021. godine objavljena je nova Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o privremenim mjerama bankama za ublažavanje negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanim virusnim oboljenjem "COVID-19", kojom je omogućen grejs period za otplatu glavnice kreditnih obaveza u slučaju kredita koji se otplaćuju u anuitetima za period do 31.12.2021. godine i na osnovu koje se produženje roka dospijeća kredita sa jednokratnom otplatom, uključujući revolving kredite i prekoračenja po transakcijskim računima, produžava za period do 31.3.2022., pri čemu klijenti u međuvremenu mogu da koriste dio izloženosti koji je bio neiskorišćen na dan izmjene.

Sljedeća tabela prikazuje izloženosti pod moratorijem po tržišnom segmentu za 2021:

31.12.2021	Performing		Non Performing		(000 BAM)	
	Izloženost	Očekivani kreditni gubitak	Izloženost	Očekivani kreditni gubitak	Izloženost	Očekivani kreditni gubitak
Stanovništvo	12.547	-3.287	201	-5	12.748	-3.292
Mala i srednja preduzeća	54.475	-5.599	108	-14	54.583	-5.613
Non-Focus	8.636	-661	1.024	-801	9.660	-1.462
od čega Velika preduzeća	2.350	-314	0	0	2.350	-314
od čega Hipotekarni krediti	2.694	-195	946	-733	3.640	-928
od čega Javno finansiranje	3.592	-152	78	-68	3.670	-220
Korporativni centar	0	0	0	0	0	0
Ukupno	75.658	-9.547	1.333	-820	76.991	-10.367

Sljedeća tabela prikazuje izloženosti pod moratorijem po tržišnom segmentu za 2020:

31.12.2020	Performing		Non Performing		(000 BAM)	
	Izloženost	Očekivani kreditni gubitak	Izloženost	Očekivani kreditni gubitak	Izloženost	Očekivani kreditni gubitak
Stanovništvo	1.970	-302	199	-150	2.169	-452
Mala i srednja preduzeća	10	0	0	0	10	0
Non-Focus	19.851	-1.830	411	-333	20.262	-2.163
od čega Velika preduzeća	19.434	-1.755	0	0	19.434	-1.755
od čega Hipotekarni krediti	417	-75	411	-333	828	-408
od čega Javno finansiranje	0	0	0	0	0	0
Korporativni centar	0	0	0	0	0	0
Ukupno	21.831	-2.132	610	-483	22.441	-2.615

(57) Kretanje rezervisanja za gubitke

57.1. Metoda obračuna rezervisanja za rizike

Rezervisanja se obračunavaju u skladu s Međunarodnim standardom finansijskog izvještvanja 9: Finansijski instrumenti (MSFI 9). Primjenjuju se različiti pristupi u zavisnosti od nivoa kreditnog rizika u koji je raspoređena transakcija. Nivo 1 zahtijeva priznavanje dvanaestomjesečnih očekivanih kreditnih gubitaka. U slučaju značajnog povećanja kreditnog rizika, rezervisanja za umanjenje vrijednosti moraju biti povećana na iznos očekivanog gubitka tokom vijeka trajanja (Nivo 2). U slučaju objektivne indikacije umanjenja vrijednosti (NPE, Nivo 3), priznaje se očekivani kreditni gubitak tokom vijeka trajanja.

Za neprihodujuće izloženosti (Nivo 3) relevantna su dva pristupa, kolektivna procjena na osnovu parametara rizika za male izloženosti i individualna ekspertska procjena novčanog toka za veće izloženosti.

Za dio neprihodujućeg portfolija gdje je izloženost pri neispunjrenju obaveza (eng. EAD) na nivou grupe dužnika ispod određenog praga značajnosti specifičnog za zemlju, obračun rezervisanja za gubitke zbog umanjenja vrijednosti vrši se kao kolektivna procjena (pristup na osnovu pravila). Kolektivna procjena vrši se na osnovu procjene/projekcije glavnih parametara povrata za grupe portfolija (izloženosti koje pokazuju slične karakteristike u odnosu na profil kreditnog rizika i potencijal povrata).

Individualna procjena, ili obračun konkretnih rezervisanja za rizike na osnovu pojedinačne procjene gubitaka zbog umanjenja vrijednosti uzima u obzir da je odnosa kreditna izloženost predmet zasebne analize u skladu s propisima koji se odnose na obračun rezervisanja za gubitke zbog umanjenja vrijednosti. U tom obračunu, otplate iz operativnog poslovanja društva (primarni novčani tokovi) i iz korištenja kolateralala i garancija (sekundarni novčani tokovi) uzimaju se u obzir. U zavisnosti od pretpostavljenog scenarija povrata (restrukturiranje, izmirenje, prodaja duga, sudski postupak i/ili sticanje kolateralala), očekivane otplate se procjenjuju pojedinačno u smislu vrste, iznosa i vremena, temeljne pretpostavke se dokumentiraju i obrazlažu u zavisnosti od slučaja, a očekivani novčani tokovi diskontirani na neto trenutnu vrijednost odbijaju se od preostale trenutne izloženosti. Za obračun povrata novčanih tokova iz potencijalnog sticanja raspoloživih kolateralala (prvenstveno nekretnine), Banka zasniva svoje pretpostavke na tržišnoj vrijednosti kolateralala, koja se godišnje ažurira. Korektivni faktori primjenjeni na tržišnu vrijednost dodjeljuju se pojedinačno prema slučaju, u zavisnosti od utvrđene iskoristivosti i na osnovu različitih faktora kao što su konkretne ponude ili prodaja sličnih kolateralala, tržišna likvidnost, lokacija, period korištenja i pravna situacija odnosne nekretnine.

Model vremenskih serija (prema istoj metodologiji koja je korištena u pripremi finansijskih izvještaja za 2020. godinu) produžen je uzimajući u obzir najnovije dostupne informacije. Provedena je kvalitativna procjena kako bi se osiguralo da primjenjeni statistički modeli budu ekonomski opravdani.

Uprkos boljoj generalnoj situaciji, Banka računa na značajnu neizvjesnost u pogledu ekonomskih kretanja zbog pandemije Covid-19. Iako je Vlada preduzela korake kako bi se ublažili učinci pogoršanja globalne ekonomije i njeni uticaji na stanovništvo i privrednu Banka očekuje veće i nestabilnije troškove rizika tokom trajanja mera suzbijanja Covida 19. Stoga situacija koja se neprestano mijenja zahtijeva redovna prilagođavanja u toku finansijske godine na temelju ažuriranih makroekonomskih prognoza. Rezervisanja za rizike su modelirana na nivou transakcije i odražavaju najnovije makroekonomске prognoze Bečkog instituta za međunarodne ekonomske studije koje uzimaju u obzir efekat Covida 19.

Rezervisanja za rizik su modelirana na nivou transakcija i odražavaju najnovija makroekonomска predviđanja Bečkog instituta za međunarodne ekonomske studije (wiw). Uopšteno govoreći, tržišna očekivanja se kontinuirano poboljšavaju, što pokazuju i sveukupne revizije nabolje javno dostupnih prognoza do decembra 2021. godine, međutim neizvjesnost ostaje relativno visoka. Snažan oporavak usred trenutnih kratkoročnih i srednjoročnih rizika očigledno pruža manje šanse za dodatno poboljšanje. Stoga su vjerovatnoće scenarija koje se koriste za dodeljivanje pondera određenom scenariju prilagođene u korist negativnog scenarija kao što je prikazano u tabeli ispod. Ove vjerovatnoće se definišu u procesu zajedničkog pregleda. Podrazumjevano, vjerovatnoće scenarija ostaju iste kao u prethodnoj isporuci. U slučaju da postoji jak argument za reviziju, svaki član stručnog tima može predložiti izmjenu distribucije vjerovatnoće. Istraživački tim zajedno razmatra predlog. Ako je argument dovoljno jak, viiv-ov tim usvaja promjenu.

Vjerovatnoće scenarija ¹	Osnovni scenario	Optimistični scenario	Pesimistični scenario
Izvještaj o predviđanjima za maj 2021.	55%	20%	25%
Izvještaj o predviđanjima za oktobar 2021.	55%	10%	35%

¹ wiw kalibriše i negativan scenario koji odražava ekstremnu ozbiljnost kalibriranih šokova, koji se koristi u svrhe statičkog i dinamičkog testiranja stresa. Ovom tipu scenarija nije pripisana verovatnoća, jer se smatra veoma malo vjerovatnim, ali mogućim.

Sljedeće tabele prikazuju osnovni (baseline), optimistični i pesimistični scenario za odabrane forward-looking varijable korištene za procjenu ECL-a za 31. decembar 2021. Prikazani iznosi predstavljaju prosječnu vrijednost makroekonomskih varijabli za 2021. godinu i preostali dvogodišnji period predviđanja (2022.-2023.) za osnovni (baseline) slučaj, kao i prosječne vrijednosti cijelog horizonta projekcije (3 godine) za optimistične i pesimistične slučajeve.

31.12.2021	Prvi 12 mjeseci ¹	Osnovni scenario	Optimistični scenario		Pesimistični scenario
			Preostali 2-godišnji period ¹	3-godišnji period ¹	
Stvarni BDP (konstantne cijene)	3,7	3,3	5,93	0,94	
Industrijska proizvodnja (promjena % YoY)	7	3,75	7,33	2,34	
CPI inflacija (prosjek % YoY)	1,3	1,1	1,31	1,03	

¹ Vrijednosti predstavljaju prosječnu vrijednost za navedeni period

Gore navedena scenarija su bazirana na podacima od 30. septembra 2021. godine i razlikuju se po težini i trajanju povezanog ekonomskog uticaja Covida 19, s tim da se veći broj infekcija podudara sa dužim periodima restrikcija u aktivnostima i većim ekonomskim uticajem. Oni predstavljaju samo umjereno ažuriranje za razliku od podataka i prepostavki korištenih u za 2020. godinu.

Tri su scenarija:

- Osnovni (baseline) scenario: Snažni fiskalni stimulansi i fleksibilna monetarna politika u velikim razvijenim ekonomijama nastavljaju da podržavaju pozitivne ekonomske izglede uprkos uskim grlima u međunarodnim lancima snabdjevanja i neizvjesnosti u pogledu efikasnosti vakcina. Glavni pokretač rasta tokom prve polovine 2021. godine bila je odložena potrošnja, iako će sa ponovnim otvaranjem privreda i fiskalnim stimulansima koji se postepeno odbacuju uslijed ekonomskog oporavka, veći nivoi zaposlenosti i potrošački krediti postati glavni kanali podrške potrošnji. Očekuje se da će BDP evrozone premašiti nivoe prije krize već 2022. godine, polako konvergirajući dugoročnim izgledima u narednim godinama. U prosjeku, realni rast će se približiti 3% tokom trogodišnjeg horizonta. Iako je inflacija skočila zbog opisanih neravnoteža između ponude i tražnje, što je bilo predviđeno u prethodnom ciklusu, većina signala ukazuje na prolaznu prirodu ovih kretanja. Dakle, stopa inflacije bi trebalo da bude umjerenija 2022. godine, oko 1,6% i smanjena u godinama koje slijede. Bosna je iskusila mnogo jaču dinamiku oporavka nego što se očekivalo, uz sveukupno stabilne uslove na tržištu rada. Podržani oporavkom inostrane tražnje, ovi trendovi bi trebalo da se nastave. Očekuje se da će nivo BDP-a prije krize biti premašen do 2022. U prosjeku, 2022-2024 će rasti 3,5% godišnje. Tempo oporavka i srednjoročni razvoj zavisiće najviše od strukturnih reformi koje će zemlja preduzeti, od ulaganja u infrastrukturu i od priliva SDI.
- Optimistični scenario: Iako virus ostaje u populaciji, u ovom scenariju više ne predstavlja opasnost po globalno zdravlje. Kombinacija djelimičnog imuniteta ili od virusa ili od vakcinacije (očekuje se da će stope vakcinacije nastaviti da rastu i dostiću 60% na Zapadnom Balkanu i 80% u Evropskoj uniji od ukupne populacije u proseku), plus doza nove vakcine svake godine, pretvorice SARS-CoV-2 u bilo koji drugi virus sa kojim živimo. Društveni i ekonomski obrasci života i mobilnosti dostižu nivoe prije pandemije tokom 2022. godine, sa srednjoročnim izgledima koji zavise od implementacije digitalnog sistema priznavanja međunarodnih sertifikata o vakcinama. Međunarodna tržišta rada ostaju ograničena do tada. Ekonomije zatvaraju jaz u proizvodnji brže nego što se očekivalo. Ovo je pre svega zbog smanjenja prinudne (pri-nudne) štednje brže nego u osnovnom scenariju, zbog boljeg poverenja. Štaviše, tržišta u razvoju će generalno uživati u povećanim tokovima kapitala i apresijaciji domaćih valuta. Ipak, inflacija premašuje ciljeve brže nego što se očekivalo, tako da centralne banke prije roka nastavljaju sa ukidanjem kvantitativnog popuštanja i strožjom monetarnom politikom. Može se očekivati smanjenje marže sa firmama koje se bore da prenesu puni uticaj viših ulaznih troškova na potrošače usred krhke potražnje. Međutim, ne treba očekivati ozbiljna previranja, kreditni rizici se neće materijalizovati ni u zemljama sa niskim ni u zemljama sa visokim dohotkom, dok će finansijske institucije ostati zdrave i dalje se smatraju ključnim za podršku oporavku, a ne suočavaju se sa dodatnim kapitalnim troškovima. Rast evrozone bi potencijalno mogao da bude 1,4 p.p. iznad osnovne linije u 2022-2024. Sličan obrazac bi se onda trebao vidjeti u Bosni i Hercegovini.

- Pesimistični scenario:** Negativan scenario uključuje pojavu jedne ili više mutacija koje se brže šire i ne mogu se staviti pod kontrolu korišćenjem postojećih vakcina. Kao rezultat toga, vlade su prinuđene da kombinuju meke mere zadržavanja protiv skeptika u vezi sa vakcinacijom sa povremenim regionalnim zatvaranjima (tačno do 2024, različiti uslovi „zaključavanja“ će morati da ostanu na snazi kako bi se sprečilo preopterećenje zdravstvenih sistema). Implementacija međunarodnog digitalnog sistema priznavanja sertifikata o vakcinama dešava se tek 2023. godine. Međutim, dok su procjene pokazale da je u prvom talasu 2020. udar na ekonomski rast od negativnih ishoda javnog zdravlja i zatvaranja bio veoma jak, drugi/treći talas je pokazao da ovaj odnos postaje sve manje izražen, što ukazuje da se društva i privrede mogu prilagoditi. Stoga bismo vremenom očekivali da se negativni uticaj na ekonomski rast od daljih zatvaranja smanji. Ipak, tržišta u razvoju suočavaju se sa odlivom kapitala koji istovremeno proizvodi depresijske pritiske. Krhki oporavak bi zaista rezultirao sporijom dinamikom potrošnje, na sreću, oslobadajući deo postojećih inflatornih pritisaka usred stalnih ograničenja ponude. Kreditni rizici se materijalizuju u zemljama sa niskim dohotkom, ali nema negativnih eksternih efekata na tržišta sa visokim dohotkom. Međunarodne finansijske institucije suočavaju se sa dodatnim kapitalnim troškovima, ali izdržavaju pritisak. Tako bi centralne banke nastavile da produžavaju period labave monetarne politike do 2024. kako bi podržale ekonomiju. Puna recesija bi i dalje bila izbegнута, ali bi realne stope rasta BDP-a ostale znatno ispod osnovnog scenarija, u ovom scenariju simetrično u odnosu na optimističan slučaj u smislu apsolutnih odstupanja (u suprotnom smjeru).

Sljedeća tabela prikazuje makroekonomске scenarije korišćene za izračunavanje očekivanih kreditnih gubitaka (ECL) u prethodnom izvještajnom periodu (30.juni 2021. godine):

31.12.2020.	Osnovni scenario		Optimistični scenario	Pesimistični scenario
	Prvih 12 mjeseci ¹	Preostali 2-godišnji period ¹	3-godišnji period ¹	Preostali 3-godišnji period ¹
	Stvarni BDP (konstantne cijene)	2,80	3,20	5,56
Industrijska proizvodnja (promjena % YoY)	3,50	3,50	6,00	1,00
CPI inflacija (prosjek % YoY)	0,80	1,10	8,29	8,69

¹ Vrijednosti predstavljaju prosječnu vrijednost za navedeni period

Sljedeća tabela pokazuje kako očekivani kreditni gubici za stage 1 i stage 2 uzima u obzir informacije koje se odnose na budućnost iz ponderisanih višestrukih ekonomskih scenarija. Vjerovatnoćom ponderisani očekivani kreditni gubitak i dalje odražava ponder od 60 procenata osnovnog scenarija, 10 procenata optimističnog i 30 procenata pesimističnog. Konačni očekivani kreditni gubitak se dalje prilagođava prema minimalnoj pokrivenosti propisanoj Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka Agencije za bankarstvo Republike Srbске.

31.12.2021	Vjerovatnoćom Ponderisan ECL	Optimistični	Osnovni	Pesimistični
		scenario	scenario	scenario
FL sa osiguranjem	353	273	333	407
FL ostali	11.571	10.513	11.316	12.274
Model finansijskih institucija	172	48	122	286
Države	18	8	15	26
Opštine	649	442	594	795
Corporate model	9.383	6.806	8.687	11.214
SCPI	56	49	55	61
Ukupno (nivo kreditog rizika 1 i 2)	22.203	18.139	21.122	25.063

31.12.2020	Vjerovatnoćom Ponderisan ECL	Optimistični	Osnovni	Pesimistični
		scenario	scenario	scenario
FL sa osiguranjem	1.218	1.151	1.206	1.265
FL ostali	12.480	12.185	12.425	12.689
Model finansijskih institucija	961	387	741	1.594
Države	97	64	88	126
Opštine	645	577	631	696
Corporate model	9.093	8.207	8.908	9.759
SCPI	60	55	59	63
Ukupno (nivo kreditog rizika 1 i 2)	24.555	22.626	24.057	26.193

57.2. Razvoj rezervisanja za rizike

Glavni pokretači razvoja troška rizika u 2021. bili su: produženje vremenskih serija za LGD što je smanjilo LLP, ažuriranje makroekonomskog modela što nam takođe donosi oslobađanje kada gledamo cijelu godinu, dodatna rezervisanja za pojedinačne klijente na koje je snažno uticala kriza indukovana Covid 19 i poboljšano upravljanje NPL-om.

57.3. Promjene u izračunu rezervisanja za rizike portfolija

Na osnovu stalnog okvira za poboljšanje modela u Banci, ažuriranja se redovno provode kako bi se osiguralo da se razmotre najnovije dostupne informacije. U 2021. godini izvršena je dorada/rekalibracija svih segmenata i podgrupa. Promjene su uključivale produženje vremenskog niza s novijim dostupnim podacima koji se koriste za izračun PD-a, što je uticalo na prosječnu vrijednost PD-a. Uz to, makro modeli su prilagođeni u skladu s nalazima validacije, a nove makroekonomski prognoze korištene su kako bi odražavale najnovije dostupne ekonomske izglede u svim segmentima, utičući na vrijednosti PD-a. Kao rezultat kalibracije uočen je pozitivan razvoj (raspodjela) rezervisanja koji odražava trenutna ekonomska kretanja zbog pandemije Covid -19, kvaliteta aktive i makroekonomskih izgleda.

(58) Mjerenje kolateralu u obliku nekretnina i drugog kolateralu

Na osnovu Politike upravljanja kolateralima i Politike vrednovanje nekretnina u Banci svi kolaterali u obliku nekretnina se redovno prate i njihova vrijednost redovno se ponovo procjenjuje na godišnjem nivou za sve komercijalne nekretnine, a najmanje jednom u tri godine za stambene nekretnine i nekretnine koje su kolateral za NPE.

Procjena svih komercijalnih i stambenih nekretnina vrši se na pojedinačnom nivou ako je tržišna vrijednost veća od 1.956 hiljada BAM za CRE, iznad 1.369 hiljada BAM za RRE koji se nalazi u Banjaluci i iznad 782 hiljade BAM za ostale RRE. Tržišna vrijednost onih s manjom vrijednošću preispituje se pomoću određenih statističkih metoda i alata.

Interne vrijednosti kolateralu (ICV) prikazane su u tabeli ispod za 31.12.2021. kao i za 31.12.2020.:

	(000) BAM	
Raspodjela kolateralu	31.12.2021	31.12.2020
Izloženost	1.071.798	956.808
Interna vrijednost kolateralu (ICV)	552.355	498.282
od čega CRE	408.504	337.284
od čega RRE	121.411	139.498
od čega finansijski kolateral	9.275	9.591
od čega garancije	0	0
od čega drugo	13.165	11.909
Omjer pokrivenosti ICV	51,5%	52,1%

Najveći dio navedenih kolateralima je za kredite i potraživanja (neznatni kolaterali za druge vrste izloženosti). Smanjenjem bruto izloženosti smanjena je i interna vrijednost kolateralu. Prvenstveno ICV stambenih nekretnina datih kao kolaterali za kredite stanovništva je smanjena zbog smanjenja portfolija hipotekarnih kredita za stanovništvo. Pokrivenost kolateralima nije promijenjena.

Zavisno od vrijednosti kolateralu, nekim izloženostima nivoa kreditnog rizika 3 možda neće biti dodijeljeni pojedinačni očekivani kreditni gubitak, ako su očekivani diskontovani novčani tokovi od realizacije kolateralu veći od nepodmirenog iznosa, čak i ako se predviđaju očekivani diskontovani novčani tokovi od realizacije kolateralu koristeći više ekonomske scenarije.

Međutim, iznos očekivanih kreditnih gubitaka u nivou kreditnog rizika 3 može biti veći od neto izloženosti prikazane u nastavku kada se očekivani diskontovani novčani tokovi od realizacije kolaterala ne određuju pojedinačno već procjenjuju na osnovu portfolio pristupa.

(000) BAM

2021.	Bruto knjigovo-dstvena vrijednost	Fer vrijednost kolaterala u osnovnom scenariju							Neto izloženost	Očekivani kreditni gubitak
		Obveznice	Garancije	Imovina	Ostalo	Prebjanje	Višak kolaterala	Ukupan kolateral		
Krediti i potraživanja	42.482	0	0	0	0	0	0	0	42.482	-37.598
Druge finansijske institucije	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nefinansijska društva	2.082	0	0	0	0	0	0	0	2.082	-1.764
Domaćinstva	40.400	0	0	0	0	0	0	0	40.400	-35.834
Obaveze i finansijske garancije	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Date kreditne obaveze	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0

(000) BAM

2020.	Bruto knjigovo-dstvena vrijednost	Fer vrijednost kolaterala u osnovnom scenariju							Neto izloženost	Očekivani kreditni gubitak
		Obveznice	Garancije	Imovina	Ostalo	Prebjanje	Višak kolaterala	Ukupan kolateral		
Krediti i potraživanja	48.010	0	0	422	0	0	0	422	47.588	-42.788
Druge finansijske institucije	608	0	0	0	0	0	0	0	608	-119
Nefinansijska društva	3.142	0	0	0	0	0	0	0	3.142	-2.602
Domaćinstva	44.260	0	0	422	0	0	0	422	43.838	-40.067
Obaveze i finansijske garancije	23	0	0	0	0	0	0	0	23	-9
Date kreditne obaveze	23	0	0	0	0	0	0	0	23	-9

(59) Tržišni rizik

59.1. Definicija

Tržišni rizici sastoje se od potencijalnih gubitaka koji proizlaze iz promjene u tržišnim cijenama. Banka struktura rizike tržišnih cijena prema faktorima rizika u kamatnoj stopi, kreditne marže, valuti i riziku od promjene cijene akcija. Banka posebno naglašava identifikovanje, mjerjenje, analizu i upravljanje tržišnim rizikom. Rizike tržišnih cijena mogu izazvati hartije od vrijednosti (i proizvodi slični hartijama od vrijednosti), novac i devizni proizvodi, derivati, zaštita od rizika deviznog kursa i zaštita od rizika od rezultata, imovina slična vlasničkim instrumentima ili iz upravljanja imovinom i vlasničkim instrumentima/obavezama. Pored tržišnih rizika, mogu nastati i rizici od tržišne likvidnosti ako, u slučaju male tržišne potražnje, banka ne može prodati pozicije namjenjene trgovanim tokom problema sa likvidnošću (ili zbog zahtjeva za kompenzovanjem) u kratkom roku. Za postojeće pozicije, to se uzima u obzir kao dio ograničenja rizika za tržišne rizike.

59.2. Mjerenje rizika

Banka obračunava tržišni rizik kao dio svakodnevnog praćenja pomoću metoda rizičnosti vrijednosti na osnovu jednodnevnog perioda držanja, s nivoom pouzdanosti od 99,0%. Glavni instrument korišten u tom procesu je simulacija Monte Carlo koja uključuje eksponencijalno ponderisane volatilnosti i korelacije iz istorije od 250 dana. U svrhu utvrđivanja vezanog kapitala ekonomskog tržišnog rizika za utvrđivanje sposobnosti podnošenja rizika, VaR (vrijednost izložena riziku) vrijednosti (99,0%, 1 dan) su umanjene na jedinstveni nivo pouzdanosti od 99,7% i 250 dana perioda držanja. Ovi modeli obračunavaju potencijalne gubitke uzimajući u obzir istorijske fluktuacije tržišta (volatilnosti) i kontekst tržišta (korelacije).

59.3. Pregled - rizik tržišnih cijena

RIZIK KAMATNE STOPE

Vrijednost izložena riziku kamatne stope (uključujući rizik kamatne stope iz knjige trgovanja) za Banku na 31. decembar 2021. godine je 175 hiljada BAM (2020.: 319 hiljada BAM).

Profil kamatne stope za Banku sadrži sve stavke osjetljive na kamatne stope (imovina, obaveze i vanbilansne stavke u knjizi pozicija kojima se ne trguje) koje su ili ugovorno utvrđene, promjenjive ili se zasnivaju na bihevioralnim pretpostavkama. Stohastički novčani tokovi prikazani su korištenjem jedinstvenih standarda i lokalnih modela za transakcije specifične za zemlju. Sve stavke osjetljive na kamate u izvještaju o dobitku ili gubitku uzete su kao osnova za obračun ekonomske vrijednosti i mjera zasnovanih na prinosu, kao i drugih mjera kamatnog rizika u bankarskoj knjizi (eng. IRRBB), na osnovu stres scenarija i opterećenja kamatne stope. Stavke koje nisu osjetljive na kamate nisu uvrštene u obračun kamatnog rizika, nego su pokrivene u vezi s drugim faktorima rizika, kao što je rizik od učešća.

Stavke za trgovanje Banke bile su relativno stabilne tokom 2021. godine. Promjene kamatnog rizika uglavnom su bile izazvane usklađenostima na varijabilne kamatne pozicije i skraćenjem rokova instrumenata s fiksnom stopom.

Regulatorni zahtjevi navode da uticaj koji na ekonomsku vrijednost kapitala (eng. EVE) ima nagla paralelna +/-200 promjena baznih bodova krive prinosa u ukupnim vlastitim sredstvima ne može biti veći od 20% osnovnog kapitala (Lokalni prikaz - kamatni rizik iznosio je u prosjeku 10% u 2021. godini, u odnosu na 8% u prosjeku u 2020.)

Promjena u sadašnjoj vrijednosti knjige banke s paralelnim povećanjem krive kamatne stope za 1 bazni bod u svim korpama dospijeća i valutama na 31. decembar 2021. godine iznosi 52 hiljada BAM (cijeli agregatni efekat ove simulacije kamatne stope) - agregatni efekat 2020. godine bio je 28 hiljada BAM.

RIZIK KURSNIH RAZLIKA

Glavni pokretač rizika kursnih razlika su valute. Ukupno stanje otvorenih valutnih pozicija na 31. decembar 2021. godine je približno 11.747 hiljada BAM (2020: približno 12.913 hiljada BAM), pri čemu se većina pripisuje valutama. VaR kursnih razlika bio je približno 21 hiljada BAM dnevno na 31. decembar 2021 (2020: 12 hiljada BAM), u intervalu pouzdanosti od 99%. Limit od 31.293 hiljada BAM ispoštovan je na 31. decembar 2021.

Analiza osjetljivosti

Sljedeća tabela sadrži valute prema kojima je Banka imala značajnu izloženost na dan 31. decembra 2021. i 31. decembra 2020. godine. Evro nije analiziran s obzirom da je kurs BAM fiksno vezan za kurs Evra.

Valuta	Otvorena devizna pozicija 31. decembar 2021	10% povećanje	10% smanjenje	Otvorena devizna pozicija 31. decembar 2020	10% povećanje	10% smanjenje
		15.5	15.5		1.280	128
USD	-155				-370	-37
CHF	-6	0.6	0.6			37

Otvorena valutna pozicija predstavlja neto izloženost u stranoj valuti. Analiza izračunava efekat razumno mogućih kretanja valuta u odnosu na BAM i njihov uticaj na dobit ili gubitak, gdje su sve ostale varijable konstantne. Negativne vrijednosti u tabeli iznad odražavaju potencijalno neto smanjenje dobiti, dok pozitivan iznos izražava potencijalno neto povećanje.

RIZIK VLASNIČKIH INSTRUMENATA

Banka ima samo neznatne količine akcija u svom portfoliju. Var za rizik vlasničkih instrumenata u Banci iznosi 0 BAM na 31. decembar 2021. godine (rizičnost vrijednosti na 31. decembar 2020. godine: 0 BAM) s jednodnevnim periodom držanja i nivoom pouzdanosti od 99%.

RIZIK KREDITNE MARŽE

Rizik kreditne marže u Banci iznosi 73 hiljada BAM na 31.decembar 2021. godine s jednodnevnom rizičnosti vrijednosti i nivoom pouzdanosti od 99% (2020: BAM 59 hiljada BAM). Ograničenje od 332 hiljade BAM je ispoštovano na 31.decembar 2021. Najveći faktor uticaja na rizik kreditne marže je držanje rezervi za likvidnost u formi hartija od vrijednosti u Banci. Pored praćenja VaR u odnosu na rizik kreditne marže, Banka prati i rizike koncentracije u portfoliju obveznica - u okviru odnosnih izvještaja o riziku, prate se koncentracije na bankarskom nivou portfolija obveznica, kao i koncentracije obveznica u kategorijama državnih obveznica, finansijskih obveznica i korporacijskih obveznica.

Sljedeća tabela predstavlja pregled iskorištenosti kapitala prema pokazateljima tržišnih rizika na 31.12.2021

	(000) BAM	
	31.12.2021	31.12.2020
Rizik kamatne stope (Knjiga trgovanja i knjiga banke)	3.262	5.952
Rizik kreditne marže	1.358	1.101
Rizik deviznog kursa	55	225

Pad ukupne izloženosti tržišnom riziku se može posmatrati uopšteno kao efekat povećane stabilnosti na finansijskim tržištima u prvoj polovini 2021. godine, u poređenju sa 2020. godinom koju karakterišu neuravnotežena finansijska tržišta što je posljedica pandemije Covid-19. Smanjenje rizika kamatne stope je posljedica povećane stabilnosti na finansijskim tržištima. Povećan rizik kreditne marže je nastao kao posljedica povećanja portfolija hartija od vrijednosti u 2021. godini, dok je rizik deviznog kursa manji zbog manje volatilnosti deviznih kurseva.

(60) Rizik likvidnosti

60.1. Definicija

Banka definiše rizik likvidnosti kao rizik od nemogućnosti potpunog ili blagovremenog ispunjenja obaveza dospjelih plaćanja, ili - u slučaju krize likvidnosti - rizik od refinansiranja samo po povećanim tržišnim stopama, ili od mogućnosti prodaje imovine samo po tržišnim cijenama ako je uvršten diskont.

60.2. Opšti zahtjevi

U Banci upravljanje likvidnošću na nivou banke je odgovornost Odjela upravljanja bilansom i riznica, a kontrola je pod Kontrolom rizika.

Banka ima uspostavljeno planiranje hitne likvidnosti u pismenom obliku. Ono navodi procese i kontrolu ili instrumente zaštite od rizika koji su potrebni za sprečavanje neposrednih kriza ili prevazilaženje akutnih kriza. U slučaju krize likvidnosti, glavni prioriteti Banke su strogo održavanje solventnosti i sprečavanje štete po ugled Banke.

60.3. Kontrola rizika

Rezerva za likvidnost osigurava likvidnost Banke u svakom trenutku, čak i tokom kriznih situacija. Ta rezerva za likvidnost podliježe različitim scenarijima opterećenja za održavanje pregleda raspoloživih resursa likvidnosti. Pored toga, Banka održava svoj zaštitni sloj likvidnosti za stresne situacije, koji se sastoji od prihvatljivih hartija od vrijednosti za ECB i hartija od vrijednosti koje se mogu brzo prodati.

Tokom 2021. godine, koeficijent likvidnosne pokrivenosti (LCR) kreće se između svog najnižeg nivoa od 269% u januaru 2021. i svog najvišeg nivoa od 463% u martu 2021. godine.

Ukupan kapacitet likvidnosne pokrivenosti ima sljedeću strukturu

	(000) BAM	31.12.2021	31.12.2020
Kapacitet likvidnosne pokrivenosti			
Novčanice i kovanice	36.821	30.426	
Sredstva kod Centralne banke iznad obavezne rezerve	91.692	28.456	
Visoko kvalitetne obveznice nivoa 1	55.667	33.706	
Ukupno kapacitet likvidnosne pokrivenosti	184.180	92.588	

U decembru 2021. godine, kapacitet likvidnosne pokrivenosti u Banci bio je strukturiran kako slijedi:

	(000) BAM
Zaštitni sloj likvidnosti	Raspoloživo
Obveznice prihvatljive za Centralnu banku	0
Obveznice prihvatljive za Repo	86.896
Kreditna potraživanja prihvatljiva za Centralnu banku ili Repo	0
Obavezne rezerve (brojive)	0
Novčane rezerve u Centralnoj banci (blokirane)	0
Mjere likvidnosne pokrivenosti	0
Druga likvidna imovina (kratkoročna, srednjoročna)	0
Odobrene/Potrebne kreditne linije	0
Nova izdavanja i sekuritizacija	0
Ukupni kapacitet likvidnosne pokrivenosti	86.896

U decembru 2020. godine, kapacitet likvidnosne pokrivenosti u Banci bio je strukturiran kako slijedi:

(000) BAM

Zaštitni sloj likvidnosti	Rasploživo
Obveznice prihvatljive za Centralnu banku	0
Obveznice prihvatljive za Repo	57.957
Kreditna potraživanja prihvatljiva za Centralnu banku ili Repo	0
Obavezne rezerve (brojive)	0
Novčane rezerve u Centralnoj banci (blokirane)	0
Mjere likvidnosne pokrivenosti	0
Druga likvidna imovina (kratkoročna, srednjoročna)	0
Odobrene/Potrebe kreditne linije	0
Nova izdavanja i sekuritizacija	0
Ukupni kapacitet likvidnosne pokrivenosti	57.957

Kontrola likvidnosti za Banku sprovodi se na lokalnom nivou s jedne strane i na centralnom nivou putem Holdinga s druge strane. Klasifikacije novčanih tokova sastoje se od determinističkih, stohastičkih, prognostičkih podataka (planirane ili budžetske prognoze) i nerelevantnih novčanih tokova na osnovu procjene i izvještavanja o manjku likvidnosti.

Svi nastali nedostaci u unaprijed utvrđenim razredima ročnosti porede se s potencijalom likvidnosne pokrivenosti - dobro diverzifikovan skup rezervi za likvidnost dostupnih za odgovarajuće upravljanje likvidnošću. Rezerve za likvidnost predmet su redovnog pregleda i, kako je opisano iznad, testiraju se raznim situacijama opterećenja (blage, snažne, teške/preživljavanje) pomoću simulacija.

Osim tekućih aktivnosti strukturalne kontrole, osigurano je poštivanje opštih regulatornih zahtjeva.

60.4. Pregled - likvidnosna situacija

Stanje likvidnosti Banke u 2021. godini karakterisao je višak likvidnosti. Bilo kakve aktivnosti na tržištu kapitala stoga nisu bile potrebne.

Na 31. decembar 2021. godine, Banka je evidentirala stabilan nivo depozita od oko 165.130 hiljada BAM. Na osnovu predviđenih priliva i odliva, očekuje se stabilno stanje likvidnosti u 2022. godini.

Koncentracija rizika likvidnosti u skladu je s diverzifikacijom finansiranja na temelju glavnih proizvoda i najvažnijih valuta. Najveće pozicije u finansiranju, osim kapitala, su a-vista i oročeni depoziti. Najvažnija valuta u finansiranju su BAM i EUR. Proizvodi i valute prate se kroz različite vremenske korpe i vremenske okvire.

Uz to, Banka prati uticaj klijenata s velikim obimom poslovanja: deset najvećih depozitara koji se upoređuju sa obimom ukupnih finansijskih obaveza.

U tabelama ispod nalazi se pregled ugovorenih nediskontovanih novčanih tokova po osnovu obaveza Banke:

(000) BAM

31.12.2021	Knjigovodstvena vrijednost	Ugovoreni novčani tok	dnevno dospijeće ili bez dospijeća	do 3 mjeseca	od 3 mjeseca do 1 godine	od 1 do 5 godina	> 5 godina
Finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku	780.629	784.472	494.922	47.810	84.480	150.876	6.384
Derivati	13	13	13	0	0	0	0
Potencijalne kreditne obaveze	89.645	89.645	89.645	0	0	0	0
Finansijske garancije	11.362	11.362	11.362	0	0	0	0
Ostale potencijalne obaveze	39.672	39.672	39.672	0	0	0	0
Ukupno	921.321	925.164	635.614	47.810	84.480	150.876	6.384

31.12.2020	Knjigovodstvena vrijednost	Ugovoreni novčani tok	dnevno dospijeće ili bez dospijeća	do 3 mjeseca	od 3 mjeseca do 1 godine	od 1 do 5 godina	(000) BAM > 5 godina
Finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku	663.200	669.606	341.904	93.098	122.476	104.318	7.810
Derivati	0	0	0	0	0	0	0
Potencijalne kreditne obaveze	92.557	92.557	92.557	0	0	0	0
Finansijske garancije	9.119	9.119	9.119	0	0	0	0
Ostale potencijalne obaveze	39.403	39.403	39.403	0	0	0	0
Ukupno	804.279	810.685	482.983	93.098	122.476	104.318	7.810

(61) Operativni rizik

61.1. Definicija

Banka definiše operativni rizik (OpRisk) kao rizik od gubitaka koji proizlaze iz neadekvatnih ili neuspješnih internih procesa, sistema, ljudi ili vanjskih faktora. Ova definicija uključuje pravni rizik, ali isključuje reputacioni rizik i strateški rizik.

61.2. Opšti zahtjevi - Okvir upravljanja operativnim rizikom

Upravljanje operativnim rizikom (ORM) je u središtu poslovanja banke i integriše prakse upravljanja rizikom u procese, sisteme i kulturu. Kao proaktivni partner višem rukovodstvu, vrijednost ORM je u pružanju podrške i usmjeravanju višeg rukovodstva u usklađivanju poslovog kontrolnog okruženja sa strategijom banke mjerjenjem i ublažavanjem izloženosti gubitku od rizika, što doprinosi optimalnom povratu za učesnike.

Snažan okvir za upravljanje operativnim rizikom koji uključuje identifikovanje, mjerjenje, upravljanje, praćenje i izvještavanje o operativnom riziku pruža mehanizam za pregovaranje i efektivnu eskalaciju pitanja što vodi ka boljem upravljanju rizikom i jačanju institucionalne otpornosti.

Sveobuhvatno prikupljanje podataka, koje podržava okvir, omogućava analizu kompleksnih pitanja i olakšava preduzimanje prilagođenih aktivnosti ublažavanja rizika.

61.3. Praćenje rizika

Funkcija upravljanje operativnim rizikom podnosi izvještaj na mjesecnoj osnovi Izvršnom odboru grupe za rizik i na kvartalnoj osnovi Odboru za reviziju, Odboru za rizik i OpRisk odboru u cilju obezbjeđivanja pregleda situacije operativnog rizika za upravu kako bi bilo omogućeno upravljanje odnosnim rizikom i integrisanje upravljanja operativnim rizikom u procese banke.

61.4. Izloženost i pregled kapitala

Operativni rizik, u svom cikličnom procesu, pokazuje promjene u realizaciji gubitaka koje utiču na upravljanje operativnim rizikom što je vidljivo kroz prikupljanja podataka o gubitku i procese samoprocjene rizika i kontrola, koji su ujedno i dva osnovna alata u upravljanju operativnim rizikom..

Operativni rizik u vezi sa kapitalnim zahtjevom Pillar 1 (Prvi stub) računa se na osnovu Pristupa osnovnog pokazatelja, (eng. BIA), a u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banaka (koristeći relevantni pokazatelj). Model mjerjenja operativnog rizika za ICAAP računa se na isti način kao za Pillar 1 i uključuje podtipove operativnih rizika za koje se odredi značajnost za potrebe Pillar 2 (Drugog stuba).

(62) Ostali rizici

Sljedeće vrste rizika su pokrivene kapitalom pod „Ostalim rizicima“:

- Reputacijski rizik
- Makroekonomski rizici/sistemski
- Poslovni rizik/Strateški rizik
- Rizik profitabilnosti
- Rizik usklađenosti/regulatorni rizik

Za materijalne „Ostale rizike“, ekonomski kapital se uzima u obzir pri izračunu kapaciteta za podnošenje rizika.

Rizici životne sredine, društva i upravljanja (ESG)

ESG rizici obuhvataju sve rizike koji proizilaze iz potencijalnih negativnih uticaja, direktnih ili indirektnih, na životnu sredinu, ljude i zajednice i uopšteno sve zainteresovane strane, pored onih koji proističu iz korporativnog upravljanja. ESG rizik može uticati na profitabilnost, reputaciju i kreditni kvalitet i može dovesti do pravnih posledica.

Kao što je opisano u nefinansijskom izveštaju, Banka uzima u obzir ekološke, društvene i upravljačke rizike („ESG“) povezane sa aktivnostima kompanija klijenata i posvećuje posebnu pažnju dubinskoj analizi pitanja održivosti u vezi sa sektorima koji se smatraju kao osetljiva. Banka ne tretira ESG rizike kao posebnu vrstu rizika, već ih integriše u postojeću klasifikaciju rizika i postojeći okvir upravljanja rizikom.

Kao prvi korak, Banka se koncentriše na upravljanje rizikom po životnu sredinu. Zbog činjenice da se Banka fokusira na neobezbeđeno kreditiranje potrošača, ekološki rizik se smatra manjim pokretačem rizika, na koji uglavnom utiče izloženost pravnih lica u određenim industrijama.

Kreditna politika definiše industrije koje su osetljive na ekološke i socijalne kriterijume ili koje bi bile zabranjene za finansiranje. Tokom procesa odobravanja kredita, posebna pažnja se poklanja kada se analiziraju aspekti potencijalnih ESG rizika sa kojima bi se kompanija mogla suočiti u svom poslovanju ili u vezi sa konkretnim projektom. Odgovarajuća procjena je neophodna kako bi se spriječile potencijalne finansijske, pravne ili reputacione posljedice po banku koje bi mogle nastati u slučaju da Banka podržava finansiranje dotične kompanije.

Nakon što se analiziraju gore navedeni aspekti u slučaju da se ta transakcija podržava implementira se/uspostavlja adekvatan sistem ublažavanja i praćenja koji će osigurati kontrolu nad transakcijom.

(63) Pravni rizik

Kako bi naplatila potraživanja po zajmovima, garancijama, akreditivima ili drugim osnovama, Banka ima ukupno 4.590 aktivna pravna spora u ukupnoj vrijednosti od 70.228 hiljada BAM koje vodi Odjel upravljanje rizikom.

Pasivni sudski sporovi

Na dan 31. decembra 2021. godine bilo je 77 otvorenih sudskih postupaka protiv Banke, ukupne nominalne vrijednosti 52.073 hiljada BAM, ne računajući potencijalne zakonske zatezne kamate. Ovaj iznos uključuje 6 tužbenih zahtjeva nominalne vrijednosti od 1.101 hiljada BAM, u vezi kojih su potraživanja već isplaćena u prethodnim periodima, te stoga ne predstavljaju dodatni rizik od gubitaka, ali su u stanju otvorenih sudskih postupaka obzirom da je u toku postupak po pravnom lijeku. Pored toga, ovaj iznos uključuje 10 tužbenih zahtjeva nominalne vrijednosti 12.287 hiljada BAM, koja su, u skladu sa ugovorima o ustupanju potraživanja (Brush), u odgovornosti prijemnika potraživanja s kojima su povezana i ne predstavljaju rizik za Banku. Kako postupci ne predstavljaju rizik za Banku (već isplaćeni ili je rizik prenesen na prijemnika te snošenje rizika nije osporeno od strane prijemnika) isti nisu evidentirani u računovodstvenim evidencijama. Ukupan broj pasivnih sudskih sporova smanjio se u 2021. godini.

U 2021. godini Banka nije imala značajnih neplaniranih troškova vezanih za pasivne sudske sporove što potvrđuje kvalitet upravljanja ovom vrstom rizika.

Banka procjenjuje iznos rezervisanja za troškove u vezi sudskih postupaka. Procjena se temelji na procijenjenoj vjerovatnoći budućih novčanih tokova koji proizlaze iz prošlih zakonskih ili drugih proizašlih obaveza. Banka je za sudske postupke i potraživanja na dan 31. decembar 2021. godine rezervisala sredstva u iznosu od 0.979 hiljada BAM, što Uprava smatra dovoljnim iznosom.

Tokom 2021. godine Banka je nastavila sa pojačanim aktivnostima za rješavanje parnica i upravljanje povezanim pravnim rizikom. Strategije postupanja Banke u sudskim postupcima redovno se uspostavljaju, te je uspostavljeno adekvatno pravno zastupanje i koordinacija odbrane Banke, kao i postupak vansudskog rješavanja sporova, evidentiranje i izvještavanje o parnicama i zahtjevima. To je rezultiralo navedenim i drugim sudskim odlukama u korist Banke, te okončanjem određenih postupaka.

U nastavku je pregled sudskih sporova sa stanjem na dan 31.12.2021

Vrsta postupka	Broj predmeta	Vrijednost spora	(000) BAM
Brush - odgovornost trećih lica	17	13.233	10
Isplata duga	1	3	0
Naknada štete	10	12.093	0
Neosnovano bogaćenje	2	140	50
Radni spor	7	62	309
Stara devizna štednja	4	222	56
Upravni i prekršajni postupci	1	400	200
Utvrđenje	23	23.516	5
Valutna klauzula/marža	11	2.404	350
Ukupno	76	52.073	980

Dodatne informacije koje zahtjevaju objelodanjivanje

(64) Analiza preostalih dospijeća

Analiza preostalog dospijeća 31.12.2021.	dnevno dospijeće	do 3 mjeseca	od 3 mjeseca do 1 godine	od 1 do 5 godina	> 5 godina	do 1 godine	preko 1 godine	(000) BAM	
								Ukupno	
Novac i novčana sredstva	173.790	76.300	0	0	0	250.090	0	250.090	
Finansijska imovina namijenjena trgovanju	31	0	0	0	0	31	0	31	
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	88.086	0	0	267	0	88.086	267	88.353	
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	11.587	48.506	116.576	259.694	131.315	176.669	391.009	567.678	
Materijalna imovina	26.430	0	0	0	0	26.430	0	26.430	
Nematerijalna imovina	5.740	0	0	0	0	5.740	0	5.740	
Poreska imovina	1.971	0	0	0	0	1.971	0	1.971	
Tekuća poreska imovina	439	0	0	0	0	439	0	439	
Odložena poreska imovina	1.532	0	0	0	0	1.532	0	1.532	
Ostala imovina	4.228	0	0	0	0	4.228	0	4.228	
Dugotrajna imovina i grupe za otuđenje klasifikovane kao namijenjene prodaji	0	0	399	0	0	399	0	399	
Ukupno	311.863	124.806	116.975	259.961	131.315	553.644	391.276	944.920	
Finansijska obaveze namijenjene trgovanju	13	0	0	0	0	13	0	13	
Finansijske obaveze vrednovane po amortizovanom trošku	489.719	51.965	83.468	149.225	6.252	625.152	155.477	780.629	
Rezervisanja	1.178	95	1.377	995	272	2.650	1.267	3.917	
Poreske obaveze	0	0	0	0	0	0	0	0	
Tekuće poreske obaveze	0	0	0	0	0	0	0	0	
Odložene poreske obaveze	0	0	0	0	0	0	0	0	
Ostale obaveze	2.287	0	0	54	0	2.287	54	2.341	
Ukupno	493.197	52.060	84.845	150.274	6.524	630.102	156.798	786.900	

Analiza preostalog dospijeća 31.12.2020.	dnevno dospijeće	do 3 mjeseca	od 3 mjeseca do 1 godine	od 1 do 5 godina	> 5 godina	do 1 godine	preko 1 godine	(000) BAM	
								Ukupno	
Novac i novčana sredstva	95.646	61.950	0	0	0	157.596	0	157.596	
Finansijska imovina namijenjena trgovanju	0	0	0	0	0	0	0	0	
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	58.409	0	2	263	0	58.411	263	58.674	
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	11.385	41.325	135.208	245.129	127.276	187.918	372.405	560.323	
Materijalna imovina	27.869	0	0	0	0	27.869	0	27.869	
Nematerijalna imovina	6.769	0	0	0	0	6.769	0	6.769	
Poreska imovina	3.533	0	0	0	0	3.533	0	3.533	
Tekuća poreska imovina	1.424	0	0	0	0	1.424	0	1.424	
Odložena poreska imovina	2.109	0	0	0	0	2.109	0	2.109	
Ostala imovina	3.946	0	0	0	0	3.946	0	3.946	
Dugotrajna imovina i grupe za otuđenje klasifikovane kao namijenjene prodaji	0	0	399	0	0	399	0	399	
Ukupno	207.557	103.275	135.609	245.392	127.276	446.441	372.668	819.109	
Finansijska obaveze namijenjene trgovanju	0	0	0	0	0	0	0	0	
Finansijske obaveze vrednovane po amortizovanom trošku	339.906	91.979	121.438	102.294	7.584	553.323	109.878	663.201	
Rezervisanja	672	194	1.755	1.699	233	2.621	1.932	4.553	
Poreske obaveze	0	0	0	0	0	0	0	0	
Tekuće poreske obaveze	0	0	0	0	0	0	0	0	
Odložene poreske obaveze	0	0	0	0	0	0	0	0	
Ostale obaveze	2.407	0	0	81	0	2.407	81	2.488	
Ukupno	342.985	92.173	123.193	104.074	7.817	558.351	111.891	670.242	

Preostalo dospijeće odnosi se na period između datuma izvještavanja i očekivanog datuma plaćanja za potraživanje ili obavezu. Kada potraživanja ili obaveze dospijevaju u djelomičnim iznosima, preostalo dospijeće prijavljuje se posebno za svaki djelomični iznos. Predstavljena je analiza povrata ili izmirenja do 1 godine nakon datuma izvještavanja i više od 1 godine nakon datuma izvještavanja, kako se traži u MRS 1. Podjela po preostalim dospijećima zasniva se na knjigovodstvenim iznosima uvrštenim u izvještaj o finansijskom položaju.

(65) Lizing kod kojih je Banka korisnik lizinga

Banka ima u lizingu većinu svojih kancelarija i poslovnica prema različitim ugovorima o lizingu. Banka takođe ima u zakupu opremu i vozila. Većina ugovora o lizingu zaključena je prema uobičajenim uslovima i sadrži klauzule o usklađenosti cijena u skladu s tržišnim uslovima za zakup poslovnih prostora. Ugovori o lizingu se obično prave za dogovorene periode. Opcije produženja i ukidanja ugovora, uključene su u brojne ugovore o zakupu nekretnina i opreme. Nisu nametnuta nikakva ograničenja korisniku lizinga zaključenjem ovih ugovora. Ne postoje ugovori o lizingu s promjenjivim plaćanjima osim onih u zavisnosti od indeksa ili stope. Za više podataka o ugovorima o lizingu pogledati napomenu (6) Lizing, kao i napomenu (4) Korištenje procjena i pretpostavki/materijalnih neizvjesnosti u vezi s procjenama.

Ugovori o lizingu ne sadrže klauzule koje utiču na sposobnost Banke da plaća dividende, vrši transakcije za finansiranje duga ili zaključuje druge ugovore o lizingu.

Banka je imala ukupna plaćanja za lizing u iznosu od 1.048 hiljada BAM (2020: 1.066 hiljada BAM) .

	(000) BAM	31.12.2021	31.12.2020
Plaćanje glavnice lizing obaveze		-467	-483
Plaćanje kamate lizing obaveze		-18	-16
Plaćanje kratkoročnog i lizinga male vrijednosti koji nisu uključeni lizing obavezu		-563	-567
Ukupno		-1.048	-1.066

Na 31. decembar 2021. godine analiza nediskontovanog dospijeća obaveza lizinga prema MSFI 16 bila je kako slijedi:

	(000) BAM	31.12.2021
Analiza dospijeća - ugovorni nediskontovani novčani tok		31.12.2021
do 1 godine		407
od 1 godine do 5 godina		800
više od 5 godina		0
Ukupno nediskontovane obaveze lizinga		1.207

Na 31. decembar 2021. godine trošak koji se odnosi na plaćanja koja nisu uključena u obavezu lizinga je kako slijedi:

	(000) BAM	31.12.2021
Kratkoročni lizing		91
Lizing male vrijednosti		472
Ukupno		563

Na 31. decembar 2020. godine analiza nediskontovanog dospijeća obaveza lizinga prema MSFI 16 bila je kako slijedi:

	(000) BAM	31.12.2020
Analiza dospijeća - ugovorni nediskontovani novčani tok		31.12.2020
do 1 godine		386
od 1 godine do 5 godina		177
više od 5 godina		0
Ukupno nediskontovane obaveze lizinga		563

Na 31. decembar 2020. godine trošak koji se odnosi na plaćanja koja nisu uključena u obavezu lizinga je kako slijedi:

(000) BAM

	31.12.2020
Kratkoročni lizing	101
Lizing male vrijednosti	466
Ukupno	567

(66) Lizing kod kojih je banka davalac lizinga

Na 31. decembar 2021. godine buduće očekivane naplate po operativnom lizingu za svaku godinu prikazane su kako slijedi:

(000) BAM

	31.12.2021
do 1 godine	322
od 1 godine do 5 godina	107
više od 5 godina	0
Ukupno	429

Na 31. decembar 2020. godine buduće očekivane naplate po operativnom lizingu za svaku godinu prikazane su kako slijedi:

(000) BAM

	31.12.2020
do 1 godine	325
od 1 godine do 5 godina	429
više od 5 godina	0
Ukupno	754

Prihod po osnovu zakupa za poslovnu 2021.godinu za Banku iznosi 345 hiljada BAM (u 2020: 360 hiljada BAM).

(67) Imovina/obaveze izražene u stranim valutama

Sljedeći iznosi u izvještaju o finansijskom položaju izraženi su u stranim valutama:

(000) BAM

	31.12.2021	31.12.2020
Imovina	944.920	819.109
od čega EUR	414.645	488.815
od čega USD	14.388	8.606
od čega CHF	8.305	7.334
od čega BAM	501.839	311.380
od čega RSD	44	25
od čega HRK	816	436
od čega ostale valute	4.883	2.513
Obaveze	786.900	670.242
od čega EUR	318.644	348.330
od čega USD	8.761	7.327
od čega CHF	8.291	7.739
od čega BAM	448.581	305.051
od čega RSD	0	0
od čega HRK	153	81
od čega ostale valute	2.470	1.714

Iznos obaveza izražen u stranim valutama ne uključuje vlasničke instrumente u stranoj valuti. Većina razlika između neto iznosa po valutama zaštićena je od deviznog rizika putem valutnih swapova (FX swap) i terminskih transakcija.

(68) Potencijalne obaveze i druge obaveze koje nisu uvrštene u izvještaj o finansijskom položaju

Sljedeće bruto obaveze koje nisu uvrštene u izvještaj o finansijskom položaju postojale su na datum izvještavanja:

	(000) BAM	31.12.2021	31.12.2020
Potencijalne kreditne obaveze		89.645	92.557
Finansijske garancije, date		11.362	9.119
Druge potencijalne obaveze, date		39.672	39.403
Ukupno		140.679	141.079

Pozicija drugih potencijalnih obaveza, datih uključuje uglavnom nefinansijske garancije, kao što su garancije za ispunjenje obaveza ili jamstvene garancije i garantni okviri.

Potencijalne obaveze u odnosu na sudske postupke

Banka se suočava s pasivnim sudskim postupcima u kojima su klijenti podnijeli tužbene zahtjeve protiv Banke u kojima su tražili naknadu za štetu, uglavnom u vezi s valutnom klauzulama i klauzulama o jednostranim izmjenama kamatne stope. Ne vrše se nikakva dalja objavljivanja u skladu sa MRS 37.92 za zaštitu položaja Banke u ovim pravnim sporovima.

(69) Objelodanjivanja fer vrijednosti

Fer vrijednost je cijena koja bi bila primljena za prodaju imovine ili plaćena za prenos duga redovnom transakcijom između učesnika na tržištu na datum mjerjenja. Na osnovu podataka o tehnikama vrednovanja koji se koriste za mjerjenje fer vrijednosti, finansijska imovina i finansijske obaveze kategorizirane su pod tri nivoa hijerarhije fer vrijednosti:

Kotirane cijene na aktivnim tržištima (nivo I)

Fer vrijednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnim tržištima najbolje se utvrđuje putem kotiranih cijena identičnih finansijskih instrumenata gdje te kotirane cijene predstavljaju tržišne vrijednosti/cijene korištene u redovnim transakcijama. To se koristi prvenstveno za vlasničke instrumente kojima se trguje na aktivnom tržištu, dužničke instrumente kojima se trguje na međubankovnom tržištu i kotirane derivate.

Vrijednost utvrđena korištenjem uočljivih parametara (nivo II)

Ako nema kotiranih cijena za pojedinačne finansijske instrumente, tržišne cijene uporedivih finansijskih instrumenata ili prihvaćeni modeli mjerjenja koji primjenjuju direktno ili indirektno uočljive cijene ili parametre (kamatne stope, krivulje prinosa, implicirane volatilnosti i kreditni rasponi) moraju se koristiti za utvrđivanje fer vrijednosti. Ovaj nivo uključuje većinu OTC derivata i nekotiranih dužničkih instrumenata. Finansijski instrument je klasifikovan u Nivo II ako su svi značajni podaci u vrednovanju uočljivi na tržištu.

Vrijednost utvrđena korištenjem neuočljivih parametara (Nivo III)

Ova kategorija uključuje finansijske instrumente za koje nema uočljivih tržišnih stopa ili cijena.

Fer vrijednost se stoga utvrđuje korištenjem modela mjerjenja i neuočljivih podataka (obično interno dobijenih kreditnih raspona) koji su adekvatni za odnosni finansijski instrument. Ovi modeli koriste upravljačke prepostavke i procjene u zavisnosti od transparentnosti utvrđivanja cijena i složenosti finansijskog instrumenta. Finansijski instrument klasifikovan je u nivo III ako jedan ili više značajnih podataka nisu direktno uočljivi na tržištu.

Modeli vrednovanja redovno se revidiraju, potvrđuju i kalibriraju. Sva vrednovanja vrše se nezavisno od odjela za trgovanje.

Kraj izvještajnog perioda utvrđen je kao vrijeme reklasifikacije između različitih nivoa hijerarhije fer vrijednosti.

Vlasnički instrumenti

Vlasnički instrumenti prijavljeni su pod nivoom I ako su cijene kotirane na aktivnom tržištu. Ako nema raspoloživih kotiranih cijena, one se prijavljuju pod nivoom III. Modeli vrednovanja uključuju metodu usklađene neto vrijednosti imovine, pojednostavljeni pristup prihoda, diskontni model dividendi i višestruku metodu društva.

Derivati

Fer vrijednost derivata koji nisu opcije utvrđena je diskontovanjem odnosnih novčanih tokova s odnosnim krivuljama prinosa. Oni se prijavljuju pod nivoom II ako se mjere na osnovu faktora uočljivih podataka. Ako se koriste neuočljivi faktori značajnih podataka, ti derivati se prijavljuju pod nivoom III. Fer vrijednost strukturiranih finansijskih proizvoda obračunava se u skladu s vrstom uvrštenog derivata korištenjem modela mjerjenja; oni se prijavljuju pod nivoom II ili nivoom III u zavisnosti od korištenih faktora podataka.

Dužnička finansijska imovina i obaveze

Metoda korištena za mjerjenje dužničke finansijske imovine i obaveza zavisi od likvidnosti na odnosnom tržištu. Likvidni instrumenti mjereni na osnovu relevantne tržišne vrijednosti prijavljuju se pod nivoom I. Fer vrijednost se utvrđuje korištenjem tehnika vrednovanja pri čemu se očekivani novčani tokovi diskontuju krivuljama usklađene riziku premije u slučaju da nema aktivnog tržišta. Približnost korištene krivulje riziku premije utvrđuje da li se ti instrumenti prijavljuju pod nivoom II ili nivoom III. Prijava se pod nivoom III u slučaju da se koristi značajna, neuočljiva riziko premija. Tržišne cijene utvrđene ili pri niskoj učestalosti ili samo iz jednog izvora prijavljuju se pod nivoom III.

69.1. Fer vrijednost finansijskih instrumenata koji se vode po fer vrijednosti

U tabeli ispod prikazana je raspoređenost finansijskih instrumenata vođenih po fer vrijednosti na njihov nivo u hijerarhiji fer vrijednosti.

(000) BAM

	Nivo I - kotirane cijene na aktivnim tržištima	Nivo II - vrijednost utvrđena korištenjem uočljivih parametara	Nivo III - vrijednost utvrđena korištenjem neuočljivih parametara	Ukupno
31.12.2021				
Imovina				
Finansijska imovina koja se drži za trgovanje	0	31	0	31
Derivati	0	31	0	31
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	88.088	60	205	88.353
Vlasnički instrumenti	0	60	205	265
Dužnički vrijednosni papiri	88.088	0	0	88.088
Ukupno	88.088	91	205	88.384
Obaveze				
Finansijske obaveze namjenjene trgovaju	13	0	0	13
Derivati	13	0	0	13
Ukupno	13	0	0	13

(000) BAM

	Nivo I - kotirane cijene na aktivnim tržištima	Nivo II - vrijednost utvrđena korištenjem uočljivih parametara	Nivo III - vrijednost utvrđena korištenjem neuočljivih parametara	Ukupno
31.12.2020				
Imovina				
Finansijska imovina koja se drži za trgovanje	0	0	0	0
Derivati	0	0	0	0
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	58.413	56	205	58.674
Vlasnički instrumenti	0	56	205	261
Dužnički vrijednosni papiri	58.413	0	0	58.413
Ukupno	58.413	56	205	58.674
Obaveze				
Finansijske obaveze namjenjene trgovanju	0	0	0	0
Derivati	0	0	0	0
Ukupno	0	0	0	0

Transferi između nivoa I i nivoa II

Banka priznaje transfere između nivoa hiperarhije fer vrijednosti na kraju izveštajnog perioda tokom kojeg finansijski instrument više ne ispunjava opisane kriterijume za kategorizaciju u odgovarajućem nivou.

U tekućem i prethodnom izveštajnom periodu nije došlo do transfera dužničkih hartija između nivoa I i nivoa II.

Usklađivanje vrijednosti imovine u nivou III na 31. decembar 2021. godine bilo je kako slijedi:

(000) BAM

	01.01.	Dobici/ gubici vrednovanja- kroz dobitak ili gubitak	Dobici/ gubici vrednovanja- kroz ostali ukupan rezultat	Povećanja (+)	Smanjenja (-)	Transfer u/iz nivoa I	31.12.
2021							
Imovina							
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	205	0	0	0	0	0	205
Vlasnički instrumenti	205	0	0	0	0	0	205
Ukupno	205	0	0	0	0	0	205

Usklađivanje vrijednosti imovine u nivou III na 31. decembar 2020. godine bilo je kako slijedi:

(000) BAM

	01.01.	Dobici/ gubici vrednovanja- kroz dobitak ili gubitak	Dobici/ gubici vrednovanja- kroz ostali ukupan rezultat	Povećanja (+)	Smanjenja (-)	Transfer u/iz nivoa	31.12.
2020							
Imovina							
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	229	0	32	0	0	-56	205
Vlasnički instrumenti	229	0	32	0	0	-56	205
Ukupno	229	0	32	0	0	-56	205

Metode mjerena korištene za utvrđivanje fer vrijednosti stavki Nivoa II i Nivoa III

Prihvaćeni modeli mjerena prema MSFI 13 su tržišni pristup, troškovni pristup i prihodovni pristup. Metoda mjerena koja koristi tržišni pristup zasniva se na identičnoj ili uporedivoj imovini i obavezama. Sa prihodovnim pristupom, budući novčani tokovi, rashodi ili prihod diskontovani su na datum mjerena. Fer vrijednost utvrđena na ovaj način odražava trenutna tržišna očekivanja za te buduće iznose. Ona prvenstveno obuhvata modele trenutne vrijednosti i modele opcije cijena koji se koriste za mjerena finansijskih instrumenata ili novčanih tokova na bazi opcija. Troškovni pristup se ne koristi.

Fer vrijednost finansijskih instrumenata s kratkim rokovima gdje je knjigovodstveni iznos adekvatno približan fer vrijednosti nije zasebno utvrđena.

Sljedeće tehnike mjerena koriste se za stavke koje se mijere interno na osnovu modela:

Trenutna vrijednost budućih novčanih tokova (metoda diskontnog novčanog toka)

Stavke Nivoa II i III kojima se ne trguje na aktivnim tržištima, ali kada su datum i iznos novčanih tokova poznati, mjerse po trenutnoj vrijednosti budućih novčanih tokova. Diskontovanje uzima u obzir riziko premiju. Svi značajni faktori podataka su uočljivi za instrumente Nivoa II dok se neki značajni parametri ne mogu direktno posmatrati za Nivo III.

Modeli mjerena opcija

Postojeći portfelj stavki Nivoa III uključuje novčane tokove s iznosima vezanim na različite tržišne varijable kao što su stope zamjene, berzanski indeksi i kursne stope, ili sa datumima koji ne mogu biti utvrđeni. Prihvaćeni modeli mjerena kamata i opcija kalibrirani svakodnevno s tržišnim podacima (cijene opcije zamjene, tržišne cijene, kursne stope) koriste se za mjerena tih novčanih tokova.

Neuočljivi faktori podataka za stavke Nivoa III**Volatilnosti i korelacije**

Volatilnosti su važni parametri podataka za sve modele mjerena opcija. Volatilnosti se dobivaju iz tržišnih podataka korištenjem prihvaćenih modela.

Riziko premije

Premije kreditnog rizika ukazuju na rizik od neispunjerenja obaveza klijenta. One daju informacije o očekivanom gubitku ako klijent ne ispunji obaveze i time odražava gubitak zbog neispunjerenja obaveza i vjerovatnoću neispunjerenja obaveza. Za neke klijente, riziko premije se mogu posmatrati direktno na tržištu. Kada CDS krivulje koje se odnose na jedan subjekat nisu na raspolaganju za klijenta, riziko premije moraju biti procijenjene na osnovu sličnosti po druge klijente ili na osnovu zemlje i sektora klijenta. Povećanje (smanjenje) premija kreditnog rizika smanjilo bi (povećalo) fer vrijednost.

Gubitak zbog neispunjerenja obaveza

Gubitak zbog neispunjerenja obaveza je parametar koji nikada nije direktno uočljiv prije neispunjerenja obaveza subjekta.

Vjerovatnoća neispunjerenja obaveza

Riziko premije i gubitak zbog neispunjerenja obaveza koriste se za procjenu vjerovatnoće neispunjerenja obaveza, što se koristi za moguće usklađenosti fer vrijednosti.

Usklađenost fer vrijednosti

Usklađenost kreditne vrijednosti (CVA) i usklađenost vrijednosti duga (DVA)

Usklađenost kreditne vrijednosti (CVA) i usklađenost vrijednosti duga (DVA) se izvještavaju za sve OTC derivate. Obračun se zasniva na simulaciji Monte Carlo budućih zamjenskih vrijednosti (izloženost), uzimajući u obzir učinke CSA ugovora (sporazum o osiguranju od rizika, CSA) po pravcu. Rezultat toga je raspodjela zamjenskih vrijednosti za sve buduće datume. Za utvrđivanje CVA, apsolutne očekivane vrijednosti od pravaca pozitivne izloženosti množe se marginalnim vjerovatnoćama neispunjerenja obaveza ugovorne strane i diskontuju. DVA, s druge strane, utvrđuje se množenjem i diskontovanjem apsolutnih očekivanih vrijednosti iz pravaca negativne izloženosti marginalnim vjerovatnoćama neispunjerenja obaveza banke.

Za ugovorne strane s ugovorom o kolateralu, CVA i DVA moraju biti obračunate na nivou portfolija. Obračun uzima u obzir ugovorne parametre kao što su minimalni iznos prenosa, prag, zaokruženje i netiranje. Relativni CVA pristup koristi se za dodjelu CVA portfolija konkretnim stavkama. Ovdje, CVA portfelj se raspoređuje proporcionalno pojedinačnim CVA. Puni CVA pristup primjenjuje se na stavke koje nisu osigurane kolateralom. Ovaj pristup obračunava CVA na nivou pojedinačne stavke. Princip redoslijeda otplate koristi se za utvrđivanje vjerovatnoća neispunjena obaveza. Prvo, vjerovatnoće neispunjena obaveza izvode se iz krivulja CDS. Sintetičke krivulje koriste se ako nema raspoloživih krivulja koje se odnose na jedan subjekat; i sastoje se od krivulja specifičnih za zemlju i internog rejtinga.

OIS diskontovanje

Banka mjeri derive u zimajući u obzir uticaje bazne marže računa primjenom različitih kamatnih krivulja za obračun terminskih stopa i disokontnih faktora (okvir s više krivulja). Prema trenutnim tržišnim standardima, prekonočne indeksne stope razmijene (OIS kamatne stope) koriste se za diskontovanje u mjerenu OTC derivata osiguranih kolateralom. Međuvalutna bazna marža uzima se u obzir za devizne zamjene, gdje su kolateral i novčani tokovi u različitim valutama.

69.2. Fer vrijednost finansijskih instrumenata koji se ne vode po fer vrijednosti

Knjigovodstveni iznosi priznatih finansijskih instrumenata koji se ne vrednuju po fer vrijednosti upoređuju se sa odgovarajućim donjim vrijednostima:

					Nivo I - kotirane cijene na aktivnim tržištima	Nivo II - vrijednost utvrđena korištenjem uočljivih parametara	Nivo III - vrijednost utvrđena korištenjem neuočljivih parametara	(000) BAM
31.12.2021	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost	Razlika					
Imovina								
Novac i novčana sredstva	250.090	250.105	15	0	0	0	250.105	
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	567.678	609.891	42.213	0	0	0	609.891	
Krediti i potraživanja	567.678	609.891	42.213	0	0	0	609.891	
Ukupno	817.768	859.996	42.228	0	0	0	859.996	
Obaveze								
Finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku	780.629	785.308	4.679	0	0	0	785.308	
Depoziti	729.432	733.337	3.905	0	0	0	733.337	
Uzeti krediti	35.370	36.144	774	0	0	0	36.144	
Ostale finansijske obaveze	15.827	15.827	0	0	0	0	15.827	
Ukupno	780.629	785.308	4.679	0	0	0	785.308	

					Nivo I - kotirane cijene na aktivnim tržištima	Nivo II - vrijednost utvrđena korištenjem uočljivih parametara	Nivo III - vrijednost utvrđena korištenjem neuočljivih parametara	(000) BAM
31.12.2020	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost	Razlika					
Imovina								
Novac i novčana sredstva	157.596	157.596	0	0	0	0	157.596	
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	560.323	617.070	56.747	0	0	0	617.070	
Krediti i potraživanja	560.323	617.070	56.747	0	0	0	617.070	
Ukupno	717.919	774.666	56.747	0	0	0	774.666	
Obaveze								
Finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku	663.201	669.717	6.516	0	0	0	669.717	
Depoziti	603.837	608.866	5.029	0	0	0	608.866	
Uzeti krediti	47.174	48.661	1.487	0	0	0	48.661	
Ostale finansijske obaveze	12.190	12.190	0	0	0	0	12.190	
Ukupno	663.201	669.717	6.516	0	0	0	669.717	

Finansijskim instrumentima koji nisu vođeni po fer vrijednosti ne upravlja se na osnovu fer vrijednosti i njihove fer vrijednosti obračunavaju se samo u svrhe objavljanja i ne utiču na izvještaj o finansijskom položaju i izvještaj o dobitku ili gubitku. Fer vrijednost potraživanja i obaveza utvrđuje se u skladu sa trenutnom vrijednosti budućih novčanih tokova. Iznosi rizika premije za potraživanja zavise od internog ili eksternog rejtinga dužnika uzimajući u obzir rizik zemlje. Za obaveze, vlastiti kreditni raspon uzima se u obzir u disokontnom faktoru. Zbog činjenica da kreditne obaveze Addiko Group nisu plasirana na tržište, obračun krivulja kreditnog raspona za nadređene neosigurane obaveze zasniva se na krivuljama kotirane zamjene kreditnog rizika ili kreditnim rasponima iz nadređenih neosiguranih obveznica u ponderiranoj ravnopravnoj grupi koja se sastoji od bankarskih grupa koje posluju u CSEE čija su tržišta i procijenjeni kreditni položaj su što sličniji sa Addiko Group. Za pokrivene obaveze korištena je krivulja ponderiranog kreditnog raspona od raspoloživih obveznica pokrivenih referentnom vrijednosti iz ravnopravne grupe. Zbog postojećih nesigurnosti postoji širok raspon za fer vrijednosti koje trebaju biti utvrđene.

Uprava je procijenila da fer vrijednost novčanih pozicija približno odgovara njihovim knjigovodstvenim iznosima uglavnom zbog kratkoročnih dospijeća na tim instrumentima.

(70) Derivatni finansijski instrumenti

70.1. Derivati koji se drže za trgovanje

Sljedeće transakcije još uvijek nisu izmirene na datum izvještavanja:

	Kursne razlike i zlato	OTC ostalo	(000) BAM	
			Nominalni iznos 31.12.2021	31.12.2020
			125.173	136.908

	Nominalni iznos	31.12.2021		31.12.2020	
		Fer vrijednosti		Fer vrijednosti	
a) Kamatna stopa					
OTC-proizvodi	0	0	0	0	0
OTC opcije	0	0	0	0	0
OTC ostalo	0	0	0	0	0
b) Devize i zlato					
OTC-proizvodi	125.173	31	13	136.908	0
OTC ostalo	125.173	31	13	136.908	0
c) Kreditni derivati	0	0	0	0	0
Kreditni default swap	0	0	0	0	0

Volumen knjige trgovanja Banke može se prikazati kako slijedi:

		(000) BAM	
		31.12.2021	31.12.2020
Derivati u knjizi trgovanja (nominalni iznos)		125.173	136.908
Dužničke hartije od vrijednosti (knjigovodstveni iznos)		0	0
Volumen knjige trgovanja		125.173	136.908

(71) Objelodanjivanje povezanih lica

U skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardom ("MRS") 24: "Objelodanjivanje povezanih lica", povezane strane su strane ili subjekti koji predstavljaju:

- društva koja direktno ili indirektno putem jednog ili više posrednika, kontrolisu izvještajno društvo ili su pod njegovom kontrolom, odnosno koja izvještajno društvo kontroliše zajedno sa drugim subjektima (što uključuje maticu, zavisne subjekte i sestrinska društva);
- pridružene osobe - društva u kojima Banka ima značajan uticaj a koja nisu ni povezano lice, niti zajedničko ulaganje investitora;
- fizičke osobe koje direktno ili indirektno imaju pravo glasa u Banci koje im omogućava značajan uticaj na Banku, kao i bilo koji drugi subjekt za koji se očekuje da će uticati ili biti pod uticajem povezane osobe u poslovanju s Bankom;
- rukovodioci na ključnim položajima, odnosno osobe koje imaju ovlaštenja i odgovornosti za planiranje, usmjeravanje i kontroliranje aktivnosti Banke, uključujući direktore i službene osobe Banke i članove njihovih užih porodica; i
- društva u kojima bilo koja osoba navedena pod (c) ili (d) ima značajan interes u glasačkim pravima ili koje je direktno ili indirektno u vlasništvu navedenih osoba, odnosno u kojima iste mogu imati značajan uticaj. To uključuje društva u vlasništvu direktora ili većinskih dioničara Banke, kao i poduzetnike čiji rukovodioci na ključnim položajima su istovremeno na istim ili sličnim položajima u Banci.

Prilikom razmatranja svake moguće transakcije s povezanim stranom pažnja je usmjerena na suštinu odnosa, a ne samo na pravni oblik.

Poslovni odnosi sa povezanim licima na izvještajne datume prikazani su ispod:

	ABH	ABS	ABC	ABSE	ABM	ABSA	(000) BAM Ključne funkcije
31.12.2021							
Finansijska imovina							
Krediti i potraživanja	0	0	0	0	0	1.585	189
Ostali depoziti po viđenju	18.462	69	386	165	0	795	0
Derivati	31	0	0	0	0	0	0
Ostala imovina	0	0	0	0	0	0	0
Finansijske obaveze							
Derivati	13	0	0	0	0	0	0
Depoziti	97	0	0	17	79	0	851
Ostale finansijske obaveze	75	0	473	129	0	1.460	0
Ostale obaveze	0	0	0	0	0	0	0
Potencijalne kreditne obaveze	0	0	0	0	0	0	44
Druge potencijalne obaveze i izdate garancije	0	0	0	0	0	0	0

	ABH	ABS	ABC	ABSE	ABM	ABSA	(000) BAM Ključne funkcije
31.12.2020							
Finansijska imovina							
Krediti i potraživanja	0	0	0	0	0	1	255
Ostali depoziti po viđenju	9.102	378	1.360	58	0	164	0
Derivati	0	0	0	0	0	0	0
Ostala imovina	0	0	0	0	0	0	0
Finansijske obaveze							
Derivati	0	0	0	0	0	0	0
Depoziti	5.968	0	412	20	9	13.009	249
Ostale finansijske obaveze	1.109	0	0	114	0	3	0
Ostale obaveze	0	0	0	0	0	115	0
Potencijalne kreditne obaveze	0	0	0	0	0	0	49
Druge potencijalne obaveze i izdate garancije	0	0	489	0	40	0	0

	ABH	ABS	ABC	ABSE	ABM	ABSA	(000) BAM Ključne funkcije
31.12.2021							
Prihod od kamata	0	0	0	0	0	0	8
Rashod od kamata	-63	0	-8	0	0	-44	-3
Prihod od naknada i provizija	0	0	1	0	0	0	8
Rashod od naknada i provizija	-5	0	-36	-2	0	0	0
Ostali administrativni troškovi	-234	0	-428	-129	0	-4	0
Dobici po osnovu prestanka priznavanja finansijske imovine kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	450	0	0	0	0	0	0
Ostali operativni prihodi	0	0	0	0	0	16	0
Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine	387	20	69	2	0	-36	-1
Ukupno	535	20	-402	-129	0	-68	12

	ABH	ABS	ABC	ABSE	ABM	ABSA	(000) BAM Ključne funkcije
31.12.2020							
Prihod od kamata	0	0	0	0	0	0	11
Rashod od kamata	-126	0	-8	0	0	-127	-3
Prihod od naknada i provizija	0	0	0	0	0	14	6
Rashod od naknada i provizija	0	-1	-27	-2	0	0	0
Ostali administrativni troškovi	-166	0	-396	-114	0	-7	0
Dobici po osnovu prestanka priznavanja finansijske imovine kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	383	0	0	0	0	0	0
Ostali operativni prihodi	127	0	0	0	0	16	0
Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine	-704	-6	-45	-3	0	1	-4
Ukupno	-486	-7	-476	-119	0	-103	10

U sljedećoj tabeli prikazane su ukupne naknade članova upravnog i nadzornog odbora prema MRS 24.17. Troškovi prema MRS 24 su priznati na obračunskoj osnovi u skladu sa odgovarajućim pravilima osnovnih standarda MRS 19 i MSFI 2. Objelodanjeni iznosi odgovaraju procjenjenoj isplati na dan izvještavanja i mogu da odstupaju od onih koji će biti konačno plaćeni:

	31.12.2021	31.12.2020	(000) BAM
Kratkoročne naknade zaposlenim	1.160	1.063	
Ostale dugoročne naknade	0	0	
Otpremnine	316	0	
Ukupno	1.476	1.063	

(72) Plaćanja na osnovu akcija

Banka je 2021. godine, pored godišnjeg bonusa, uspostavila i Okvir za stimulaciju povećanog učinka (PAIF) na osnovu kojeg je Banka članovima Uprave odobrio varijabilne komponente naknade koja se zasniva na vrijednosti akcija. Program ima za cilj da uskladi interesu učesnika sa interesima akcionara. Iznos zavisi od prosječne cijene akcija Addiko Bank AG tokom mjeseca decembra 2021. godine. Osim toga, program se aktivira samo ako su ispunjeni regulatorni zahtjevi u pogledu vlastitih sredstava i likvidnosti i nije došlo do kršenja specifičnih indikatora rizika u unaprijed definisanom vremenskom okviru. Prema Politici naknada Banke, program nagrađivanja uključuje isplate u gotovini.

PAIF program se obračunava u skladu sa MSFI 2.

Isplate zasnovane na akcijama u gotovini: U okviru PAIF šeme Banke, članovi Uprave Banke primaju dodatnu varijabilnu naknadu u obliku gotovine na osnovu prosječne cijene akcija Addiko Bank AG tokom mjeseca decembra 2021. U slučaju da ukupan iznos godišnjeg bonusa i naknade odobrene u okviru PAIF programa premašuje unaprijed definisana ograničenja, isplate se odgadaju na period od šest godina u tranšama.

Za ukupan knjigovodstveni iznos obaveza koje proizlaze iz plaćanja po osnovu akcija u gotovini, pogledajte napomenu (48), a za rashode pogledajte napomenu (31). Tokom 2021. i 2020. godine nije bilo isplata.

Sve isplate po osnovu akcija mogu se isplatiti samo ako su ispunjeni regulatorni zahtjevi u pogledu vlastitih sredstava i likvidnosti i ako nije došlo do kršenja specifičnih indikatora rizika u unaprijed definisanom vremenskom okviru.

(73) Upravljanje kapitalom

73.1. Vlastita sredstva i upravljanje kapitalom

Na osnovu Zakona o bankama (Službeni glasnik Republike Srpske no. 04/17, 19/18, 54/19) minimalni iznos uplaćenog kapitala Banke i najniži nivo kapitala koji Banka mora održavati ne može biti manji od 15.000 hiljada BAM. Upisani kapital Banke iznosio je 153.094 hiljada BAM u skladu s ovim odredbama.

Regulatorni kapital predstavlja zbir osnovnog i dodatnog kapitala, nakon regulatornih usklađenosti.

Osnovni kapital Banke sastoji se od zbira regulatornog kapitala nakon regulatornih usklađenosti i dodatnog kapitala nakon regulatornih usklađenosti.

Stavke redovnog osnovnog kapitala Banke sastoje se od vlasničkih instrumenata, premija na akcije, zadržane dobiti, akumulirane ostale sveobuhvatne dobiti i drugih rezervi. Banka odbija dobit tekuće finansijske godine od redovnih kapitalnih stavki, nematerijalne imovine, nedovoljnih regulatornih rezervi, odloženih poreskih sredstava i drugih. Dodatni osnovni kapital Banke čine stavke dodatnog kapitala nakon regulatornih prilagođavanja. Stavke dodatnog kapitala su vlasnički instrumenti i premijski računi povezani sa instrumentima.

Dodatni kapital Banke sastoji se od stavki dodatnog kapitala Banke nakon odbitaka za regulatorne usklađenosti. Dodatni kapital ne može biti više od jedne trećine osnovnog kapitala.

Cilj upravljanja kapitalom Banke je:

- omogućiti usklađenost sa zahtjevima Agencije za bankarstvo RS,
- omogućiti usklađenost sa standardima Addiko Group,
- omogućiti čvrstu osnovu kapitala kao podršku za dalji razvoj poslovanja Banke,
- omogućiti prilike za dugoročno poslovanje uz omogućavanje dobiti za akcionare.

U svrhu izračunavanja rizikom ponderisane aktive (RWA) za regulatorno izvještavanje, primjenjuju se sljedeći pristupi:

- Standardizirani pristup za kreditni rizik (SA-CR) i
- Jednostavni pristup (STA) za operativni rizik

Upravljanje kapitalom je potpuno integrисано u proces poslovnog planiranja Banke kako bi bila omogućena usklađenost sa regulatornim zahtjevima i cilnjom stopom kapitala tokom perioda planiranja.

Pored minimalnih pokazatelja kapitala koji zahtevaju regulatorni organi, Banka definiše nivo ranog upozoravanja i oporavka u planu oporavka Banke i odgovarajućim procesima. Sistemi ranog upozorenja odnose se na likvidnost kao i na iznose regulatornog i raspoložljivog kapitala.

Pored toga, Banka prati sve nove regulatorne promjene, npr. nove regulatorne odluke o upravljanju kapitalom. Procjenjuje se uticaj novih regulatornih promjena, a očekivani efekti na kapitalni položaj Banke predstavljaju se odgovarajućim šefovima odjeljenja i članovima Uprave Banke. Ovaj proces treba da osigura da Banka na vrijeme prilagodi svoje postupke upravljanja kapitalom novom bonitetnom zahtjevu.

73.2. Implementacija nove regulatorne odluke

U junu 2019. godine, Agencija za bankarstvo objavila je konačnu verziju nove regulatorne Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, koja je obavezna za izveštajne periode koji počinju 1. januara 2020. godine. Zahtjevi nove regulatorne odluke predstavljaju značajnu promjenu u odnosu na MSFI 9 jer su propisani minimalni pragovi. Efekti primjene nove regulatorne odluke inicijalno su priznati u kapitalu na dan 1. januara 2020. godine na poziciju Ostale rezerve u iznosu od -4.511 hiljada BAM.

73.3. Vlastita sredstva i kapitalni zahtjevi

Vlastita sredstva prema odlukama Agencije za bankarstvo sastoje se od Redovnog osnovnog kapitala (CET1), Dodatnog osnovnog kapitala (AT1) i Dopunskog kapitala (T2). Za utvrđivanje stope kapitala, svaka odgovarajuća komponenta kapitala - nakon primjene svih regulatornih odbitaka i filtera - razmatra se u odnosu na ukupnu izloženost riziku.

Regulatorne minimalne stope kapitala uključujući regulatorne zaštite od 31. decembar 2021. i 31. decembar 2020. iznose:

	31.12.2021			31.12.2020		
	CET1	T1	TCR	CET1	T1	TCR
Minimalni kapitalni zahtjevi	6,75%	9,00%	12,00%	6,75%	9,00%	12,00%
Zaštitni sloj kapitala	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%
Ukupni kapitalni zahtjev	9,25%	11,50%	14,50%	9,25%	11,50%	14,50%

Banka je dužna da održava adekvatnost kapitala na najmanje 14%, odnosno da obim i strukturu svog poslovanja uskladi sa pokazateljima uspješnosti koji su definisani propisima Agencije za bankarstvo RS, posebno Odlukom o obračunu kapitala Banke i druge odluke Agencije za bankarstvo u oblasti nadzora i kontrole bankarskog poslovanja banke, kao i Zakon o bankama Republike Srbije.

Uprava Banke redovno prati koeficijente adekvatnosti i druge poslovne pokazatelje. Izvještaji o indikatorima dostavljaju se Agenciji za bankarstvo kvartalno u propisanom formatu.

	(000) BAM	
	31.12.2021	31.12.2020
Redovni osnovni kapital (CET1)		
Instrumenti kapitala i povezani računi premije akcija	153.094	153.094
Zadržana dobit	-6.494	-6.812
Zakonske rezerve	0	300
Ostala sveobuhvatna dobit	1.040	1.392
CET1 prije regulatornih uskladivanja	147.640	147.974
CET1 kapital: regulatorna uskladivnja		
Nematerijalna imovina	-5.739	-6.769
Ostale odbitne stavke osnovnog kapitala	-1.674	-2.305
Ukupna regulatorna uskladivanja osnovnog kapitala (CET1)	-7.413	-9.074
Ukupan osnovni kapital (CET1)	140.227	138.900
Dopunski kapital (T2) capital: instrumenti i rezervisanja		
Opšte rezerve za kreditne gubitke	0	7.160
Odbitne stavke dopunskog kapitala	0	0
Dopunski kapital (T2)	0	7.160
Ukupan kapital (TC = CET1 + T2)	140.227	146.060
Ukupna izloženost kreditnom riziku	582.623	572.817
Ukupni iznos rizika pozicije, devizni i robni rizik	13.800	9.065
Izloženost operativnom riziku	48.071	67.790
Ukupan iznos rizikom ponderisane aktive	644.494	649.672
Koeficijenti kapitala %		
Stopa osnovnog kapitala	21,76%	21,38%
Stopa adekvatnosti kapitala	21,76%	22,48%

* iznosi kapitala i druge stavke bilansa stanja u tabeli iznad obračunavaju se u skladu s propisima ABRS-a.

Ukupan kapital je manji za 5.833 hiljada BAM u odnosu na prošlu godinu. Promjene se mogu vidjeti na dopunskom kapitalu na poziciji Opšte rezerve za kreditne gubitke, koje se u skladu sa regulativom ABRS od 2021. godine ne uključuju u dopunski kapital:

Kapitalni zahtjevi koji su bili na snazi tokom godine, uključujući i dovoljan zaštitni sloj, bili su ostavreni u svakom trenutku.

Kapitalni zahtjevi (rizikom ponederisana aktiva)

Kreditni rizik, operativni rizik i tržišni rizik su u djelokrugu regulatornih rizika za izračunavanje rizikom ponderisane aktive (RWA). RWA se smanjila za 5.178 hiljada BAM tokom izvještajnog perioda.

Povećanje RWA za kreditni rizik iznosi 9.806 hiljada BAM. RWA za tržišni rizik povećan je za 4.735 hiljada BAM a RWA za operativne rizike smanjio se za 19.719 hiljada BAM uslijed izmjene regulatornih zahtjeva.

Koeficijent finansijske poluge

Koeficijent finansijske poluge za Banku, izračunat u skladu sa Odlukom ABRS-a o minimalnim standardima za upravljanje kapitalom Banke, iznosio je 14,1% na dan 31. decembar 2021. godine, u odnosu na dan 31. decembar 2020. godine kada je iznosio 16,0 %. Pad je izazvan povećanjem ukupne izloženosti finansijske poluge.

	31.12.2021	31.12.2020	(000) BAM
Osnovni kapital	140.227	138.900	
Ukupna izloženosti finansijske poluge	994.489	866.782	
Koeficijent finansijske poluge %	14,1%	16,0%	

* Iznosi kapitala i druge stavke bilansa stanja u tabeli iznad obračunavaju se u skladu s propisima ABRS-a.

(74) Založena imovina

Na dan 31. decembar 2021. godine Banka je imala uknjiženo založno pravo ustanovljeno u korist Investiciono razvojne banke RS odnosno založno pravo koje je uspostavljeno na kreditnom portfoliju Banke koja je sa Fondom stanovanja RS, Fondom za razvoj istočnog dijela RS i Fondom za razvoj i zapošljavanje RS zaključila pojedinačne ugovore o zajmu, sa saldom duga glavnice po navedenim kreditnim linijama na dan 31.12.2021. godine u iznosu od 15.009 hiljada BAM (2020: 18.756 hiljada BAM).

Založena imovina Banke na dan 31.decembra 2021. godine se sastoji od kredita plasiranih komitentima.

Založena imovina je registrovana u Registru zaloga BiH koji se vodi pri Ministarstvu pravde Bosne u Hercegovine.

(75) Događaji nakon dana bilansa

Banka nema poslovanje ne ukrajinskom tržištu. Shodno tome Banka nije izložena ekonomskim i finansijskim tržištima Ukrajine, pa nema ni rizik vezan za ovo tržište.

(76) Odbori Banke

od 1. januara do 31.decembra 2021.

Nadzorni odbor**Predsjednik nadzornog odbora:**

Biljana Rabitsch (od 16.09.2020. do 13.09.2021)
Petra Hildegard Zirhan-Wagner (od 13.09.2021. do
26.11.2021)
Tadej Krašovec (od 26.11.2021. i dalje)

Uprava

Srđan Kondić, Predsjednik Uprave (od 01.10.2020. i dalje)
Slađan Stanić, Član Uprave (od 18.12.2020. i dalje)
Boštjan Pečenko, Član Uprave (29.07.2016. do
03.08.2021.)
Mile Todorović (od 26.08.2021. i dalje)

Zamjenik predsjednika**Nadzornog odbora**

Petra Hildegard Zirhan-Wagner (od 17.09.2020. do
13.09.2021.)
Mark Potočnik (od 13.09.2021. do 26.11.2021)
Petra Hildegard Zirhan-Wagner (od 26.11.2021. i dalje)

Odbor za reviziju

Đorđe Lazović, Predsjednik (od 16.05.2019. i dalje)
Jelena Mažuranić, Član (od 16.05.2019. i dalje)
Siniša Radonjić, Član (od 16.05.2019. i dalje)

Članovi Nadzornog odbora

Biljana Rabitsch (od 07.03.2017. do 16.09.2020)
Tadej Krašovec (od 11.11.2021. do 26.11.2021)
Petra Hildegard Zirhan-Wagner (od 16.09.2020 do
13.09.2021)
Mark Potočnik (od 26.11.2021. i dalje)
Stevo Pucar (od 23.12.2020. i dalje)
Radomir Savić (od 23.12.2020. i dalje)

Banja Luka, 28. februar 2022.
godine Addiko Bank a.d.

UPRAVA

Srđan Kondić
Predsjednik

Slađan Stanić
Član Uprave

Mile Todorović
Član Uprave

Odgovornost za finansijske izvještaje

Uprava Banke dužna je pripremiti finansijske izvještaje, koji daju istinit i fer prikaz finansijskog položaja Banke, te rezultata njihovog poslovanja i novčanih tokova, u skladu sa važećim računovodstvenim standardima, te ima odgovornost za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencijskih koje u svakom trenutku omogućavaju pripremanje finansijskih izvještaja. Uprava ima opću odgovornost za preduzimanje koraka koji su joj u razumnoj mjeri dostupni kako bi joj omogućili očuvanje imovine Banke, te sprečavanje otkrivanje prevara i ostalih nepravilnosti.

Uprava je odgovorna za odabir prikladnih računovodstvenih politika koje su u skladu sa važećim računovodstvenim standardima i za njihovu dosljednu primjenu, donošenje razumnih i razboritih pretpostavki i procjena, te pripremu finansijskih izvještaja na osnovu principa neograničenog vremena poslovanja, osim ako je pretpostavka da će Banka nastaviti s poslovanjem neprimjerena.

Uprava je odgovorna da Nadzornom odboru podnese godišnje izvještaje Banke zajedno sa godišnjim finansijskim izvještajima, nakon čega Nadzorni odbor odobrava godišnje finansijske izvještaje.

Banja Luka, 28. februar 2022.
godine Addiko Bank a.d.

UPRAVA

Srđan Kondić
Predsjednik

Sladan Stanić
Član Uprave

Mile Todorović
Član Uprave

Izvještaj nezavisnog revizora Aкционарима Addiko Bank a.d. Banja Luka

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja Addiko Bank a.d. Banja Luka („Banka”), koji obuhvataju izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembra 2021. godine, izvještaj o dobiti ili gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o promjenama u kapitalu i izvještaj o novčanim tokovima za tada završenu godinu, te napomene uz finansijske izvještaje, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Po našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji istinito i objektivno prikazuju finansijski položaj Banke na dan 31. decembra 2021. godine i njenu finansijsku uspješnost i njene novčane tokove za tada završenu godinu u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Republici Srbkoj.

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvještaju u odjeljku *Revizorove odgovornosti za reviziju finansijskih izvještaja*. Nezavisni smo od Banke u skladu s *Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeksom)* i etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Republici Srbkoj i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima i IESBA Kodeksom. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Izvještaj nezavisnog revizora Akcionarima Addiko Bank a.d. Banja Luka (*nastavak*)

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našem profesionalnom prosuđivanju, od najveće važnosti za našu reviziju finansijskih izvještaja za tekući period. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiraju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Umanjenje vrijednosti datih kredita i potraživanja od klijenata

Na dan 31. decembra 2021. godine, bruto vrijednost datih kredita i potraživanja: 620 miliona KM, pripadajuće umanjenje vrijednosti: 61 milion KM i gubici od umanjenja vrijednosti priznati u izvještaju o dobiti ili gubitku za tada završenu godinu: 0,6 miliona KM (31. decembar 2020.: bruto vrijednost datih kredita i potraživanja: 626 miliona KM, pripadajuće umanjenje vrijednosti: 68 miliona KM i gubici od umanjenja vrijednosti priznati u bilansu uspjeha za tada završenu godinu: 15 miliona KM).

Vidjeti Značajne računovodstvene politike, Napomenu 4 Korištenje procjena i pretpostavki/materijalnih neizvjesnosti u vezi s procjenama, Napomenu 39 Krediti i potraživanja, te Napomenu 56 Kreditni rizik.

Ključno revizijsko pitanje	Kako je naša revizija adresirala pitanje
<p>Umanjenje vrijednosti predstavlja najbolju procjenu Uprave o očekivanim kreditnim gubicima (eng. „ECLs“) unutar kredita i potraživanja od klijenata (zajedno, „krediti“, „izloženost“) na izvještajni datum. Uaredotočili smo se na navedeno područje s obzirom da određivanje iznosa umanjenja vrijednosti zahtjeva kompleksnu i subjektivnu procjenu i pretpostavku u procjeni od strane Uprave koja se odnosi na određivanje takvih iznosa umanjenja vrijednosti.</p> <p>Banka obračunava ispravku vrijednosti za kreditne gubitke u skladu sa zahtjevima Agencije za bankarstvo Republike Srpske („ABRS“), koja objedinjuje zahtjeve MSFI 9 „Finansijski instrumenti“ sa propisanim minimalnim zahtjevima za rezerviranje.</p> <p>Umanjenje vrijednosti prihodujućih izloženosti (Faza 1 i Faza 2 po hijerarhiji računovodstvenog okvira) i Faza 3 za pojedinačne izloženosti ispod 50 hiljada KM određuju se temeljem tehnika modeliranja koje se zasnivaju na ključnim parametrima kao što su vjerovatnost nestanka statusa neispunjerenja obaveza (eng. PD), izloženost u trenutku statusa neispunjerenja obaveza (eng. EAD) i gubitak zbog nastanka statusa neispunjerenja obaveza (eng. LGD), uzimajući u obzir istorijsko iskustvo, prepoznavanje izloženosti kod kojih je došlo do značajnog pogoršanja kreditne kvalitete i informacije o predviđanjima budućih kretanja, kao i specifična pravila ABRS u pogledu primjene različitih minimalnih stopa gubitaka (zajedno „kolektivno umanjenje vrijednosti“).</p>	<p>Naše revizorske procedure vezane za ovo područje, obavljene, gdje je to bilo primjenjivo, uz pomoć naših stručnjaka za upravljanje finansijskim rizicima i informacione tehnologije, između ostalog, uključivale su:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pregled Bančinskih metodologija umanjenja vrijednosti te procjeni njihove usklađenosti sa relevantnim zahtjevima regulatornog okvira i okvira za finansijsko izvještavanje. Kao dio toga, identifikovali smo relevantne modele, pretpostavke i izvore podataka, i procijenili da li su modeli, pretpostavke, podaci i njihova primjena odgovarajući u kontekstu navedenih zahtjeva. Takođe smo preispitali Upravu o adekvatnosti nivoa detalja same metodologije sagledavanjem faktora relevantnih za Banku; • Postavljanje relevantnih upita zaposlenicima iz odjela upravljanja rizicima i odjela informacionih tehnologija (IT) Banke, kako bismo razumjeli proces umanjenja vrijednosti, korištenih IT aplikacija, izvora ključnih informacija i pretpostavki o podacima koji su korišteni u modelu izračuna očekivanih kreditnih gubitaka. Takođe, uz pomoć naših IT stručnjaka, proveli smo procjenu i testiranje IT kontrolnog okruženja Banke na sigurnost i pristup podacima; • Testiranje dizajna i implementacije odabranih kontrola vezanih uz odobravanje, evidentiranje i praćenje kredita, kao i testiranje operativne učinkovitosti odabranih kontrola nad odobravanjem i evidentiranjem, uključujući one kontrole koje se odnose na prepoznavanje značajnog povećanja kreditnog rizika, gubitaka i neispunjavanja obaveza, primjereno

Izvještaj nezavisnog revizora Aкционарима Addiko Bank a.d. Banja Luka (*nastavak*)

*Ključna revizijska pitanja (*nastavak*)*

Ključno revizijsko pitanje (<i>nastavak</i>)	Kako je naša revizija adresirala pitanje (<i>nastavak</i>)
<p>Očekivani kreditni gubici za pojedinačno značajne Faza 3 (neprihodujuće) izloženosti (jednako ili iznad 50 hiljada KM) procjenjuju se na individualnoj osnovi temeljem analize diskontovanih novčanih tokova. Ovaj proces uključuje subjektivnost i brojne značajne pretpostavke, uključujući i vjerovatnoću priliva od prodaje pripadajućeg kolateralu i minimalnog perioda potrebnog za prodaju kolateralu, kao i i specifična pravila ABRS u pogledu primjene različitih minimalnih stopa gubitaka.</p> <p>Uzimajući u obzir sve gore navedene faktore, smatrali smo da je umanjenje vrijednosti datih kredita povezano sa značajnim rizikom značajno pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvještajima, te je zahtjevalo našu povećanje pažnju tokom revizije.</p> <p>U skladu s tim, smetrali smo da je ovo područje ključno revizijsko pitanje.</p>	<p>klasifikacije izloženosti na uspješne i nekvalitetne i njihovu segmentaciju u homogene skupine, izračun dana kaćenja, procjenu kolateralu i izračun ispravki vrijednosti.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Za umanjenja vrijednosti koje se računa na kolektivnoj osnovi: <ul style="list-style-type: none"> — Procjenjivanje cijelokupnog pristupa modeliranja pri obračunu ECL-a, uključujući obračun glavnih parametara rizika za specifična reprezentativna portfolia (PD, EAD i LGD), pozivajući se na istorijske ostvarene gubitke zbog tih neispunjenih obaveza, a također uzimajući u obzir sve potrebne prilagodbe kako bi se odrazile očekivane promjene okolnosti; — Razumijevanje relevantnih budućih informacija i makroekonomskih projekcija korištenih od strane Banke u procjeni umanjenja vrijednosti. Nezavisna procjena informacija putem potkrepljujućih upita Upravi i javno dostupnih informacija; ● Za umanjenja vrijednosti koja se računaju na individualnom nivou: <ul style="list-style-type: none"> — odabir uzorka pojedinačnih izloženosti, s naglaškom na one s najvećim potencijalnim uticajem na finansijske izvještaje zbog svoje veličine i karakteristika rizika, kao i na stavke niže vrijednosti koje smo nezavisno ocijenili kao visokorizične, poput restrukturiranih ili reprogramiranih izloženosti, zajmovi klijentima koji posluju u rizičnim djeletnostima, nekvalitetne izloženosti i zajmovi sa značajnom promjenom u nivou rezervisanjima; — za odabrani uzorak, uzimajući u obzir poslovanje klijenta, tržišne uslove i istorijat plaćanja; kritičkom procjenom, pozivanjem na preteču dokumentaciju (kreditne datoteke) i kroz razgovor s kreditnim službenicima i osobljem za upravljanje kreditnim rizikom, postojanje bilo kakvih pokretača za razvrstavanje u Fazu 2 ili Fazu 3;

Izvještaj nezavisnog revizora Aкционарима Addiko Bank a.d. Banja Luka (*nastavak*)

Ključna revizijska pitanja (*nastavak*)

Ključno revizijsko pitanje (<i>nastavak</i>)	Kako je naša revizija adresirala pitanje (<i>nastavak</i>)
	<ul style="list-style-type: none">● Za umanjenje vrijednosti u cijelini:<ul style="list-style-type: none">— Razmatranje adekvatnosti očekivanih kreditnih gubitaka u odnosu na različite minimalne zahtjeve za rezervisanja propisane od strane ABRS;— Kritičko procjenjivanje adekvatnosti sveukupnih rezervacija za umanjenje vrijednosti, uključujući razvoj pokrivenosti izloženosti rezervacijama i udio bruto naplativih i nenaplativih izloženosti u ukupnoj bruto pokrivenosti izloženosti naplativih i nenaplativih kredita.— Ispitivanje da li Bančine objave u vezi sa umanjenjem vrijednosti i objavama povezanim s kreditnim rizikom u finansijskim izvještajima na odgovarajući način uključuju i opisuju relevantne kvantitativne i kvalitativne informacije zahtijevane primjenjivim okvirom finansijskog izvještavanja.

Ostala pitanja

Finansijski izvještaji Banke za godinu koja je završila 31. decembra 2020. godine, su revidirani od strane drugog revizora koji je izrazio nemodifikovano mišljenje na finansijske izvještaje 22. marta 2021. godine.

Ostale informacije

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije sadrže Ključne pokazatelje poslovanja, Pismo Izvršnog direktora i Izvještaj Uprave ali ne uključuju finansijske izvještaje i naš revizorski izvještaj o njima. Ostale informacije se očekuju da nam budu dostupne nakon datuma izdavanja revizorskog izvještaja.

Naše mišljenje o finansijskim izvještajima ne obuhvata ostale informacije i mi nećemo izraziti bilo koji oblik zaključka s izražavanjem uvjerenja o njima.

U vezi s našom revizijom finansijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije i, u provođenju toga, razmotriti jesu li ostale informacije značajno protivrječne finansijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenim u reviziji ili se drugačije čini da su značajno pogrešno prikazane.

Kada pročitamo ostale informacije, ukoliko zaključimo da iste sadrže materijalno značajnu grešku, dužni smo da ovu stavku komuniciramo onima koji su zaduženi za upravljanje.

Izvještaj nezavisnog revizora Aкционарима Addiko Bank a.d. Banja Luka (*nastavak*)

Odgovornosti Uprave i onih koji su zaduženi za nadzor za finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje finansijskih izvještaja koji daju istinit i fer prikaz u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Republici Srpskoj, i za one interne kontrole za koje uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili greške.

U sastavljanju finansijskih izvještaja, uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako uprava ili namjerava likvidirati Banku ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje su odgovorni za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovila Banka.

Revizorove odgovornosti za reviziju finansijskih izvještaja

Naši su ciljevi steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji, kao cjelina, bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili greške i izdati izvještaj revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viši nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni iskazi mogu nastati uslijed prevare ili greške i smatraju se značajni, ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbiru, utiču na ekonomski odluke korisnika donijete na osnovi tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi takođe:

- prepoznajemo i procjenjujemo rizike značajno pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške; oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajno pogrešnog prikaza nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorene, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaznje internih kontrola.
- stičemo razumijevanje internih kontrol relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrol Banke.
- ocjenjujemo primjerenošto korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava.

Izvještaj nezavisnog revizora Aкционарима Addiko Bank a.d. Banja Luka (*nastavak*)

Revizorove odgovornosti za reviziju finansijskih izvještaja (*nastavak*)

- zaključujemo o primjerenosti Upravnog korištenja računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s dogadajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem izvještaju revizora na povezane objave u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci temelje se na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvještaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Banka prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju.
- ocjenjujemo cijelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi s, između ostalih pitanja, planiranom djelokrugu i vremenskom rasporedu revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Mi takođe dajemo izjavu onima koji su zaduženi za upravljanje da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima vezanim za nezavisnost i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koje se može razumno smatrati da utiču na našu nezavisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim zaštitama.

Između pitanja o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za upravljanje, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda i s toga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem izvještaju nezavisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa spriječava javno objavljivanje pitanja ili, kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba komunicirati u našem izvještaju nezavisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice njihove objave nadmašile dobrobit javnog interesa od takvog saopštavanja.

Angažovani partner u reviziji, koja je rezultovala ovim izvještajem nezavisnog revizora je Vedran Vukotić.

KPMG B-H d.o.o. za reviziju
Podružnica Banja Luka
Ovlašteni revizori

Svetozara Markovića 5/11
78000 Banja Luka
Bosna i Hercegovina

Manal Bećirbegović
Izvršni direktor

28. februar 2022. godine

Vedran Vukotić
Ovlašteni revizor

Skraćenice

ABC	Addiko Bank d.d., Hrvatska
ABBL	Addiko Bank a.d., Bosna i Hercegovina (Banja Luka)
ABH	Addiko Bank AG, Austrija (Holding)
ABM	Addiko Bank a.d., Crna Gora
ABS	Addiko Bank d.d., Slovenija
ABSA	Addiko Bank d.d., Bosna i Hercegovina (Sarajevo)
AC	Amortizirani troškovi
Povezano društvo	Društvo nad kojim se vrši materijalni uticaj u smislu poslovanja ili finansijske politike i koje je priznato u konsolidovanim izvještajima upotreboom metode udjela
Knjiga banke	Sve bilansne i vanbilansne pozicije banke koje nose rizike i koje nisu raspoređene u knjigu trgovanja
Bank@Work	Alternativni kanal prodaje usmjeren na pružanje pogodnosti kao glavne prednosti klijentu. Timovi poslovica redovno posjećuju sjedišta velikih društava s mobilnom opremom, predstavljaju ponudu proizvoda iz usluga Banke, otvaraju proizvode na licu mjesta ili pomažu potencijalnim klijentima koji podnose zahtjev za kredit
CDS	Zamjena kreditnog rizika; finansijski instrument koji osigurava kreditne rizike, na primjer one koji se odnose na kredite ili vrijednosne papire
Promjena CL/GPL	Promjena u CL / bruto naplativi krediti
CL	Kreditni gubitak
CMA & CML	Imovina koja čini maržu klijenta (CMA) i Obaveze koje čine maržu klijenta (CML) je bruto marža u odnosu na imovinu, odnosno obaveze, uključujući uknjiženi redovni i prihod od kamata i slično i obračunski troškovi i koristi, definisani u okviru metodologije za utvrđivanje cijena prenosa sredstava
Omjer troškova i prihoda (CIR)	Operativni troškovi / (Neto kamatni prihod + Neto prihod od naknada i provizija)
Pokazatelj troška rizika	Troškovi kreditnih gubitaka na finansijskoj imovini/Izloženosti koje nose kreditni rizik
CRB	Snošenje kreditnog rizika
Banka	Bilo koja institucija čije poslovanje je primanje depozita i sredstava sa obavezom vraćanja i davanje kredita za vlastiti račun u skladu sa Zakonom o bankama
CSF	"Centralne upravljačke funkcije" i utvrđene usluge koje imaju prirodu aktivnosti akcionara i koje se stoga pružaju i naplaćuju isključivo Banci. CSF se odnose na strateško usmjeravanje, koordinaciju, podršku, praćenje i upravljanje, npr. ljudski resursi, pravni poslovi, marketing
Krediti klijentima	Izloženost kredita iz bilansa uključujući obračunatu kamatu, bruto iznos rezerviranja za naplative i nenaplative kredite
Derivati	Finansijski instrumenti čija vrijednost zavisi od vrijednosti odnosne imovine (kao što su dionice ili obveznice). Najvažniji derivati su fjučersi, opcije i zamjene
Fer vrijednost	Cijena koja bi bila primljena za prodaju imovine ili plaćena za prenos obaveze u uobičajenoj transakciji između učesnika na tržištu na datum mjerjenja
FDI	Direktno strano ulaganje
FVTOCI	Fer vrijednost putem OCI
FVTPL	Fer vrijednost putem dobiti ili gubitka
FX & DCC	Kursne razlike i Dinamički devizni kursevi
Centralne vlade	Centralne vlasti, državne ili regionalne vlasti i lokalne vlasti, uključujući administrativne organe i neprofitna društva, ali isključujući javna društva i privatna društva u vlasništvu tih uprava koji imaju komercijalnu aktivnost (što se objelodanjuje pod "banke", "druge finansijske institucije" ili "nefinansijska društva" u zavisnosti od njihove djelatnosti); fondovi socijalnog osiguranja; i

	međunarodne organizacije, kao što su institucije Evropske unije, Međunarodni monetarni fond i Banka za međunarodne namire
Plasmani kredita	Uključuju isplate kredita (potrošačko-hipotekarnih i stambenih kredita, bez revolving kredita) i interno refinansiranje koje se odnosi na transakcije unutar banke
Bruto izloženost	Izloženost kredita iz bilansa i vanbilansnih kredita uključujući obračunate kamate, bruto iznos rezerviranja za naplative i nenaplative kredite
Bruto naplativi krediti	Izloženost kredita iz bilansa bez obračunate kamate i bez odbitka rezerviranja za naplative kredite
GSS	Znači "zajedničke usluge grupe", odnosno utvrđene usluge kojima je cilj pružanje ekonomske ili komercijalne vrijednosti članovima Grupe putem unapređenja ili održavanja njihovog poslovнog položaja, npr. transakcijsko bankarstvo, pozadinski uredi, digitalno bankarstvo. GSS se ne odnose na aktivnosti dioničara, tj. aktivnosti koje se obavljaju samo zbog dioničkog udjela u jednom ili više drugih članova Grupe i koje se pružaju i obračunavaju na odnosnog člana Grupe koji je njihov primatelj
Domaćinstva	Pojedinci ili grupe pojedinaca kao potrošači i proizvođači robe i nefinansijskih usluga isključivo za vlastitu konačnu potrošnju i kao proizvođači tržišne robe i nefinansijskih i finansijskih usluga, pod uslovom da njihove aktivnosti nisu aktivnosti tih kvazidruštava. Neprofitne institucije koje služe domaćinstvima ("NPISH") i koje se prvenstveno bave proizvodnjom netržišnih roba i usluga namijenjenih određenim grupama domaćinstava su uključene
Velika društva	Segment Velika društva obuhvata pravne subjekte i preduzetnike s godišnjim bruto prihodom do 97.791 hiljada BAM
LCR	Koeficijent likvidnosne pokrivenosti; omjer visokokvalitetne likvidne imovine i neto novčanih tokova u narednih 30 dana
Omjer finansijske poluge	Omjer redovnog osnovnog kapitala na određene izloženosti u izvještaju o finansijskom položaju i van njega obračunat u skladu s Odlukom o izračunavanju kapitala banke
Krediti i potraživanja	Bruto knjigovodstveni iznos kredita i potraživanja umanjen za rezerviranja za ECL (очекivane kreditne gubitke)
Omjer kredita i depozita	Označava sposobnost banke da refinansira svoje kredite depozitima, a ne velikim izvorima finansiranja. Zasniva se na neto kreditima klijentima i obračunava s kreditima nefinansijskim društвima i domaćinstvima u vezi s depozitima od nefinansijskih društava i domaćinstava. Nivo segmenta: Krediti i potraživanja podijeljeni finansijskim obavezama po amortiziranim troškovima
Period utvrđivanja gubitaka (LIP)	Vremenski period od trenutka neispunjerenja obaveze klijenta do trenutka kada neispunjerenje obaveze bude priznato u Banci
Neto prihod banke	Zbir neto kamatnog prihoda i neto prihoda od naknada i provizija
Neto kamatni prihod (nivo segmenta)	Neto kamatni prihod na nivou segmenta uključuje ukupan kamatni prihod koji se odnosi na efektivnu kamatnu stopu od bruto naplativih kredita, kamatni prihod od NPE, prihod od kamata i slično, rashode po osnovu kamata od depozita klijenata, naknade od utvrđivanja cijena prenosa sredstava i raspoređeni prinos od kamata i manjka likvidnosti
NIM	Neto kamatna marža koristi se za vanjsko poređenje s drugim bankama i kao interno mjerjenje profitabilnosti proizvoda i segmenata. Obračunava se s neto kamatnim prihodom utvrđenim u odnosu na prosječnu kamatonosnu imovinu (ukupna imovina umanjena za ulaganja u podružnice, zajedničke pothvate i povezana društva, nematerijalna trajna imovina, materijalna trajna imovina, poreska imovina i druga imovina)
Nefinansijska društva	Društva i kvazidruštva koja se na bave finansijskim posredovanjem nego prvenstveno proizvodnjom tržišnih roba i usluga
NPE	Neprihodujuća izloženost u statusu neispunjerenja obaveza (Bruto knjigovodstveni iznos). Status neispunjena obaveza i time neprihodujuća izloženost primjenjuje se ako se može prepostaviti sa je malo vjerovatno da će klijent ispuniti sve

	svoje kreditne obaveze prema banci, ili ako dužnik kasni s plaćanjem najmanje 90 dana po bilo kojoj materijalnoj kreditnoj obavezi prema Banci
Omjer NPE	Ekonomski omjer koji pokazuje omjer kredita koji su klasificirani kao nenaplativi u statusu neispunjena obaveza u odnosu na cijeli kreditni portfelj klijenta. Definicija neprihodujućeg usvojena je iz regulatornih standarda i smjernica i obuhvata generalno klijente kod kojih je otplata upitna, realizacija kolateralna se očekuje i koji su zato premješteni u segment rejtinga klijenta u statusu neispunjena obaveza. Ovaj omjer odražava kvalitet kreditnog portfolia banke i daje indikator za provođenje upravljanja kreditnim rizikom banke. Neprihodujuća izloženost/izloženost koja nosi kreditni rizik (bilansna i vanbilansna)
Omjer pokrivenosti NPE	Opisuje u kojoj mjeri je neprihodujuća izloženost u statusu neispunjena obaveza pokrivena umanjenjima vrijednosti (rezerviranja za kreditne gubitke pojedinačna i na osnovu portfolia) i time takođe izražava sposobnost banke da apsorbira gubitke iz svoje NPE. Obračunava se s gubicima umanjenja vrijednosti utvrđenim u odnosu na neprihodujuću izloženost u statusu neispunjena obaveza
Pokriće kolateralna za NPE	Kolaterali dodijeljeni neprihodujućoj izloženosti / neprihodujuća izloženost
Opcija	Pravo na kupovinu (poziv) ili prodaju (ponuda) odnosne referentne imovine po ugovorenoj cijeni u utvrđenom vremenskom periodu ili trenutku
OTC	Vanberzovno; trgovina nestandardiziranim finansijskim instrumentima direktno između učesnika na tržištu umjesto putem zamjene
Druga finansijska društva	Sva finansijska društva i kvazidruštva osim kreditnih institucija kao što su investicione firme, investicioni fondovi, osiguravajuća društva, penzioni fondovi, zajednička ulaganja i klirinške kuće, kao i ostali finansijski posrednici, pomoćne finansijske institucije i vlastite finansijske institucije i zajmodavci
PI	Fizička lica
POCI	Kupljena ili stečena imovina umanjena za kreditne gubitke
Javne finansije	Segment Javne finansije uključuje sve subjekte u državnom vlasništvu
Redovni kamatni prihod	Redovni kamatni prihod povezan je s nominalnom kamatnom stopom iz bruto naplativih kredita isključujući prihod od naknada za izdavanje, zateznih kamata i cijena prenosa sredstava
Stečena materijalna imovina	Imovina stečena tokom postupka prisilne naplate kredita
Stanovništvo (PI/Micro)	Segment Stanovništvo uključuje sljedeće kategorije PI, fizička lica koja ne predstavljaju grupu, društvo ili organizaciju
Rizikom ponderirana imovina (RWA)	Bilansne i vanbilansne pozicije, koje su rizikom ponderirane u skladu s Odlukom o izračunavanju kapitala banke
Povrat na materijalni kapital	Obračunat kao rezultat nakon poreza podijeljen prosjekom kapitala umanjen za nematerijalnu imovinu matičnog društva za dati period
SME	U ovom korporativnom segmentu uključeni su standard klijenti kao i mala mala i srednja društva s godišnjim bruto do 97.791 hiljada BAM.
Nivo kreditnog rizika 1	Nivo umanjenja vrijednosti koje se odnosi na to finansijske instrumente za koje se primjenjuje model očekivanog kreditnog gubitka i za koje nije evidentirano značajno povećanje kreditnog rizika od njihovog početnog priznavanja. Umanjenje vrijednosti mjeri se u iznosu od 12-mjesečnog očekivanog kreditnog gubitka
Nivo kreditnog rizika 2	Nivo umanjenja vrijednosti koje se odnosi na to finansijske instrumente za koje se primjenjuje model očekivanog kreditnog gubitka i za koje je značajno povećanje kreditnog rizika evidentirano od njihovog početnog priznavanja. Umanjenje vrijednosti mjeri se u iznosu od ukupnog očekivanog kreditnog gubitka
Nivo kreditnog rizika 3	Nivo umanjenja vrijednosti koje se odnosi na finansijske instrumente za koje se primjenjuje model očekivanog kreditnog gubitka i koji su umanjeni za kreditne gubitke. Umanjenje vrijednosti mjeri se u iznosu od ukupnog očekivanog kreditnog gubitka

Stopa ukupnog kapitala (TCR)	Sva prihvatljiva vlastita sredstva, predstavljena u % ukupnog rizika prema Odluci o upravljanju kapitalom
Dopunski kapital	Dopunski kapital (Tier 2 capital - T 2) banke sastoji se od stavki dopunskog kapitala banke nakon umanjenja za regulatorna usklađenja u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banke
TLOF	Ukupne obaveze i vlastita sredstva
Viber	Viber je besplatna usluga razgovora za pametne telefone i desktop kompjutere. Ovaj program omogućava IP telefoniju i instant poruke između korisnika Vibera putem interneta
Prinos od GPL	Redovni kamatni prihod / bruto naplativi krediti

Oznaka

Izdavač Finansijskog izvještaja**i odgovorna za sadržaj:**

Addiko Bank a.d
Aleja Svetog Save 13
78 000 Banja Luka
Tel. +387 (51) 336-510
www.addiko-rs.ba

Ovaj izvještaj smo sastavili sa najvećom pažnjom i provjerili smo podatke na kojima se zasniva. Međutim, ne mogu se isključiti greške zaokruživanja ili greške u prenosu, slaganju slova ili štampanju. Izveštaj je napravljen interno pomoću softvera kompanije firesys GmbH.